

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

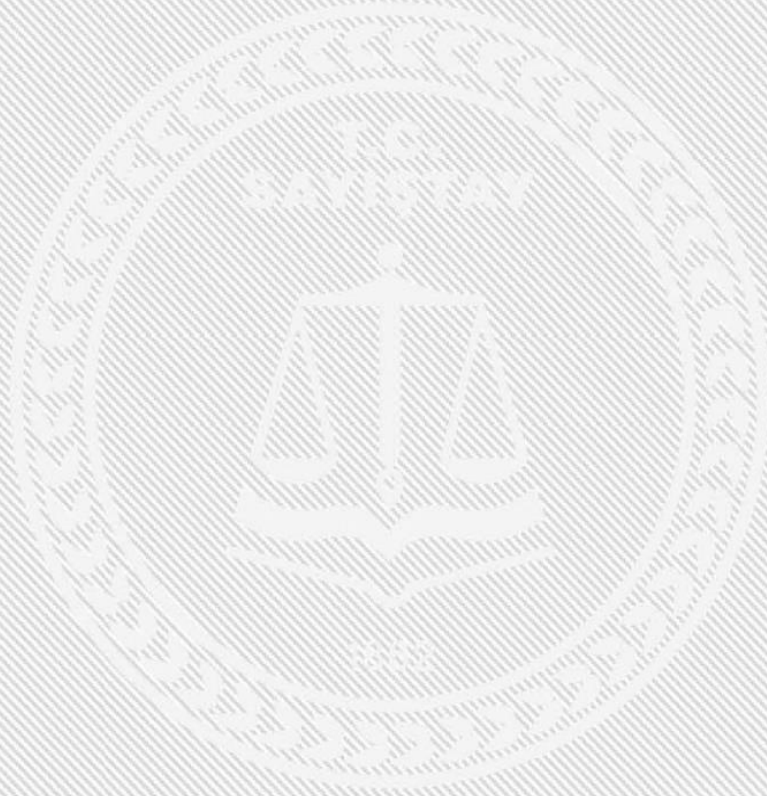
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
2016 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2017

İÇERİK

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2016 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	55
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI 2016 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	113

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
2016 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	10
8.	EKLER.....	46

KISALTMALAR

BAKANLIK: Orman ve Su İşleri Bakanlığı

ÇEM: Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü

DKMP: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

DMİS:Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi

DSİ: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

KBS: Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi

OGM: Orman Genel Müdürlüğü

OSIB: Orman ve Su İşleri Bakanlığı

UDGP: Uzun Devreli Gelişme Planı

SUEN: Türkiye Su Enstitüsü

SYGM: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

RAPORDA YER ALAN TABLOLAR

Tablo 1 : 140-Kişilerden Alacaklar Hesabının Bakanlık Mizanı içindeki kayıtları

Tablo 2: Orman ve Su İşleri Bakanlığının 2016 Yılı 92 İşletmenin Birleştirilmiş Bilançosu

Tablo 3: Merkez Saymanlık Müdürlüğü ile Bakanlık KBS Verileri Karşılaştırması

Tablo 4: Bakanlığın 2016 Yılı Kesin Mizanındaki 232 - "Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı" ile İlgili Kayıtlar

Tablo 5: Merkez Saymanlık Müdürlüğü'nün 2016 yılı Kesin Mizanındaki 232 - "Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı ile İlgili Kayıtlar

Tablo 6: 2016 yılında Bölgelerin İşçilere Yaptığı Kıdem ve İhbar Tazminatı Ödemeleri

Tablo 7: 372-472 "Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı"nı Kullanan Bölge Müdürlükleri/Muhasebe Müdürlükleri

Tablo 8: 372-472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabını Kullanmayan Bölge Müdürlükleri/Muhasebe Müdürlükleri

Tablo 9: Avcılık Gelirlerinin AVBİS ve Döner Sermaye İşletmelerinin Verileri ile Karşılaştırılması

Tablo 10: 2016 Yılında Avcılığa Ait Gelirlerin Konsolide Döner Sermaye Gelirleri İçindeki Payı

Tablo 11: 2016 Yılında AVBİS'te Kayıtlı Olup Avcılıktan Sağlanan Gelirler

Tablo 12 : Sayısal Olarak Korunan Alanlara Verilen Ulusal ve Uluslararası Statüleri gösteren Tablo

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2016 yılı Bütçesiyle OSİB'e 12.986.236.000 TL ödenek tahsis edilmiş olup, bu tutar Merkezi Yönetim Bütçesinin % 2,27 sine tekabül etmektedir. Ancak OSİB'in 2016 yılı bütçe ödeneği Merkezi Yönetim Bütçesinin % 01 i oranındadır.

Bakanlıkça, bütçeyle verilen ödenekler dışında, uluslararası antlaşmalar gereğince Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında 2016 yılında sağlanan fonlardan (2.916.713 EUR karşılığı) kaynak kullanılmıştır.

Ayrıca Bakanlık faaliyetlerinin finansmanında, bütçe dışında kalan döner sermaye işletmesinden aktarılan kaynaklar da dahil diğer yerlerden temin edilen 54.741.015,18 TL kaynak kullanılmıştır.

Bakanlıkça sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre Bakanlığın 2016 yılı bütçe gideri ve ödenek kullanımı aşağıda belirtilmiştir

2016 YILI HARCAMALARININ EKONOMİK SINIFLARA GÖRE DAĞILIMI

KODU	AÇIKLAMA	BÜTÇE ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA	HARCAMA ORANI (%)
01	PERSONEL GİDERLERİ	283.596.000	286.620.000	283.439.044	98,89
02	SOS. GÜV.KUR.DEVLET PRİMİ GİD.	52.355.000	52.891.000	50.920.372	96,27
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	45.731.000	45.931.000	41.755.270	90,91
05	CARİ TRANSFERLER	2.418.750.000	2.526.700.000	2.524.873.316	99,93
06	SERMAYE GİDERLERİ	177.176.000	199.629.021	151.971.444	76,13
07	SERMAYE TRANSFERLERİ	10.008.628.000	10.735.467.065	10.314.712.511	96,08
TOPLAM		12.986.236.000	13.847.238.086	13.367.671.957	96,54

Bakanlığa Bağlı (DSİ, OGM VE SUEN) Kuruluşlara Yapılan Sermaye Transferleri ile Hazine Yardımları dahil)

2016 YILI HARCAMALARININ EKONOMİK SINIFLARA GÖRE DAĞILIMI

KODU	AÇIKLAMA	BÜTÇE ÖDENEĞİ	YIL SONU ÖDENEĞİ	HARCAMA	HARCAMA ORANI (%)
01	PERSONEL GİDERLERİ	283.596.000	286.620.000	283.439.044	98,89
02	SOS. GÜV.KUR.DEVLET PRİMİ GİD.	52.355.000	52.891.000	50.920.372	96,27
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	45.731.000	45.931.000	41.755.270	90,91
05	CARİ TRANSFERLER	8.072.000	8.072.000	7.703.856	95,44
06	SERMAYE GİDERLERİ	177.176.000	199.629.021	151.971.444	76,13
07	SERMAYE TRANSFERLERİ	7.121.000	5.960.065	5.100.911	85,58
TOPLAM		574.051.000	599.103.086	540.890.897	90,28

Bakanlığa Bağlı (DSİ, OGM VE SUEN) Kuruluşlara Yapılan Sermaye Transferleri ile Hazine Yardımları hariç)

2016 YILI MERKEZİ BÜTÇE DIŞI ÖDENEK VE HARCAMA

Birim	Toplam Ödenek (Özel Ödenek, Dış Proje Kredisi, Bağış, Hibe, Yardım)	Toplam Harcama	Açıklama (Kullanılacağı Proje)
DKMP	AB Hibe: 5.373.502 TL	2016 yılı toplam harcaması: 5.373.502 TL	NATURA 2000'in Gerekliliklerinin Uygulanabilmesi için Doğa Koruma Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
SYGM	7.840,0 € (Ulusal Katkı Payı: 784,0 €, IPA Katkısı: 7.056.000 €)	3.240.792 € (Ulusal Katkı Payı: 324.079 €, IPA Katkısı: 2.916.713 €)	Nehir Havza Yönetim Planları Hazırlanması (AB)
ÇEM	Murat Nehri (Dış Katkı) ; (USD; 20.000) Program: 50.000 TL	50.000 TL	Murat Nehri (Dış Katkı) 10 mikrohavzada uzaktan algılama yöntemi ile bitki örtüsünün tespit edilmesi faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında izleme ve değerlendirme uzmanlığı danışmanlık
ÇEM	Murat Nehri (Hibe); (USD; 35.000) 125.000 TL	6.664 USD (19.875 TL)	Murat Nehri (Hibe) İzleme ve değerlendirme çalışmayı gerçekleştirmiştir.

Muhasebe ve Raporlama Sistemi

OSIB mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek malî raporların şekil, süre ve türleri Kanun'un 49 ve 80'inci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm malî işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Amaç” başlıklı 1'inci maddesinde; *“Bu Yönetmeliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanması ile malî istatistiklerin hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin usul, esas, ilke ve standartların belirlenmesidir.”* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile

birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 310'uncu maddesinde kendi adına ekonomik varlık edinebilen, yükümlülük üstlenebilen, diğer kamu idareleri veya üçüncü şahıslarla ekonomik ilişkilere girebilen kapsama dâhil her kamu idaresinin bir kurumsal birim ve her kurumsal birimin bir mali raporlama birimi olduğu; 311'inci maddesinde kapsama dâhil kamu idarelerinin mali hizmetler birim yöneticilerinin, mali raporlama kapsamındaki mali tabloların belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmasından, üst yöneticilerin de bu hususları gözetmekten ve belirlenen süreler içinde yayımlanmasından sorumlu olduğu; 312'nci maddesinde kamu idarelerince, detaylı hesap planlarında yer alan hesaplardan aylık mizan ve yıllık olarak geçici ve kesin mizanların düzenleneceği; 313'üncü maddesinde kamu idarelerince hazırlanacak temel mali tabloların Bilanço, Faaliyet Sonuçları Tablosu ve Nakit Akış Tablosu olduğu; 314-316'nci maddelerinde bu tabloların mahiyetleri ve nasıl düzenleneceği; 327'nci maddesinde de mali tabloların hangi dönemlerde hazırlanıp yayımlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlığın muhasebe hizmetleri merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklara bağlı muhasebe birimleri tarafından yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Taşınır kesin hesap cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, Bakanlığın temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, kaynakların etkili ve ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetim, mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin sağlanması amacıyla; kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu

doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütölen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Denetim çalışmaları sırasında; Orman ve Su İşleri Bakanlığının merkez ve taşra muhasebe hizmetlerinin yürütöldüğü muhasebe birimlerindeki cetvel ve belgeler ile bu birimlerdeki yevmiye kayıtları ve yevmiye kayıtlarına esas belgeler ile bunlara dayanak oluşturan ilgili harcama birimleri arşivlerinde muhafaza edilen kanıtlayıcı belgeler; tamlık, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluk açısından incelenmiştir.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Bakanlığın Taşınmaz İcmal Defterlerinde Gösterilen Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Tamamının Muhasebe Kayıtlarında ve Mali Tablolarda Yer Almaması;

27.12.2014 tarih ve 29218 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 01.01.2015 tarihinde yürürlüğe giren Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemlerin düzenlendiği 170’inci maddesinin 1-a-2 bendinde; tahsis edilen taşınmazlardan, Hazineye ait olanların milli emlak birimlerince, diğer kamu idarelerine ait olanların ise yetkili birimlerce muhasebe birimlerine bildirilerek gerekli kayıtların yapılmasının sağlanacağı, 1-a-3 bendinde ise; kamu idaresinin mülkiyetinde olan taşınmazların, bunlardan diğer kamu idarelerine tahsis edilenlerin ve kamu idarelerince tahsisli olarak kullanılanların yardımcı hesaplar itibarıyla izleneceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Yönetmelik’in “252 Binalar Hesabı” başlıklı 175’inci maddesinde binalar hesabının, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup, 176’ncı maddesinde ise hesabın işleyişi ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir.

Kamu idareleri bazında ve konsolide verilerden genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri düzeyinde malî rapor, tablo ve istatistiklerin üretilip, belirlenen sürelerde yayımlanmasına imkân verecek detayda ortak yardımcı hesapların oluşturulması ve detaylı hesap planlarının hazırlanmasında kamu idarelerinin uyacakları usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanan Muhasebat Genel Müdürlüğü’nün 41 Sıra No’lu Genel Tebliği’nin “Ortak Yardımcı Hesaplar ve Kayıt Önceliği” başlıklı 6’ncı maddesinin (1) numaralı bendinde; çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan konsolide malî rapor, tablo ve istatistiklerin üretilmesine imkân verecek detayda ortak yardımcı hesaplar oluşturulduğu ve Tebliğ ekinde yer alan tabloda, söz konusu ortak yardımcı hesaplara yer verildiği ifade edilmiştir.

“Detaylı Hesap Planı Ortak Yardımcı Hesaplar Tablosu” incelendiğinde; diğer kamu idareleri tarafından kamu idaresinin kullanımına tahsis edilen taşınmazların, “252.03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar” yardımcı hesabının detaylarında izlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemelerde; “Taşınmaz İcmal Cetvelinde gösterilen OSİB adına tahsisli kullanılan taşınmazların (Binaların) muhasebe kayıtlarında ve mali tablolarda yer almasının sağlanması ve bahsi geçen mevzuat hükümlerine aykırılığın ortadan kaldırılması amacıyla,

idari ve mali işler dairesi başkanlığınca gerekli bilgilendirilmenin yapıldığı, mevcut ve yeni edinilecek taşınmazlara ait cins tahsislerinin yapılması ve güncel değerlerinin belirlenmesi amacıyla yapılacak değerlendirme (ekspertiz) sonucu tespit edilecek değerler, taşınmazların bulunduğu Saymanlık Müdürlükleri ve/veya Mal Müdürlükleri vasıtasıyla muhasebeleştirilerek, 252 binalar hesabında izlenmesi sağlanmaya başlanmıştır.

Ancak henüz tamamı kayıt altına alınmamıştır; Bu durum, gerek muhasebenin temel kavramları arasında yer alan tam açıklama ilkesine (mali tabloların, bu tablolardan yararlanacak olanların doğru karar vermelerine yardımcı olacak ölçüde yeterli, açık ve anlaşılır şekilde düzenlenmesi), gerekse yukarıda bahsi geçen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kurum tarafından yapılan çalışmalar olmasına rağmen yönetmeliğin Geçici 1. Maddesinin 2. Bendine istinaden tahsisli taşınmazların envanterinin çıkarılarak güncellenmesi ve bu haliyle “Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği” hükümlerine göre muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

06.01.2006 tarihli Strateji Geliştirme Biriminin, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin “Taşınır ve taşınmaz kayıtlarının tutulması” başlıklı 19 uncu maddesi uyarınca taşınmazların kayıt ve takibini yapmak üzere taşınmaz bazında bir yazılım programında takibinin yapıldığı görülmüş olmakla birlikte ve aynı Yönetmeliğin 5/n maddesinde de belirtildiği üzere idarenin mülkiyetinde ve kullanımında bulunan taşınmazlara ilişkin (örnek 7/A-B) icmal cetvelleri düzenlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında özetle; Bakanlık Taşınır Bilgi Sistemine kayıtları büyük ölçüde bitirilmiş olup, Milli Emlak Genel Müdürlüğünce tahsis işlemi ile Defterdarlık ve Mal Müdürlüklerince muhasebe kayıt altına alınabilmesine yönelik işlemlere devam edilmektedir. Denilmiştir.

Sonuç olarak Bakanlık her ne kadar cevabında kayıtların Taşınır Bilgi Sistemine yapıldığını ifade etmiş olsa da sözkonusu kayıtların Taşınmaz Bilgi Sistemine yapıldığı anlaşılmıştır. Ayrıca cevapta Milli Emlak Genel Müdürlüğünce tahsis işlemi ile Defterdarlık ve Mal Müdürlüklerince muhasebe kayıt altına alınabilmesine yönelik işlemlere idarece devam edildiği belirtildiğinden 2016 yılı sonu itibari ile Bakanlığın taşınmaz icmal defterlerinde

gösterilen tahsisli kullanılan taşınmazların tamamının muhasebe kayıtlarında ve mali tablolarda yer verilmediği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Orman ve Su işleri Bakanlığının 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Önceki Yıllardan Gelen Kişilerden Alacaklar Hesabında Kayıtlı Tutarlara İlişkin Olarak Takip ve Tahsilat Yapılmaması;

Muhasebe Müdürlükleri tarafından 140 kodlu Kişilerden Alacaklar Hesabına borç kaydedilen tutarların toplamının Bakanlığın yılsonu kesin mizanında yer alan 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında kayıtlı borç artığının 7.316.938,84 TL olduğu görülmüştür.

Bakanlığın yılsonu kesin mizanındaki borç ve alacak tutarları muhasebe müdürlüklerinden devrolunan tutarlardan oluşmaktadır ve bu nedenle de Bakanlığın yılsonu kesin mizanında 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarların Muhasebe Müdürlüklerinden devredilen tutarlar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Bakanlığa ait yılsonu kesin mizanda 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında 7.316.938,84 TL.lık kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtların sadece 119.041,37 TL lık kısmı 2016 yılına ait olup kalanı geçmiş yıllardan gelen bu hesaba kaydedilen tutardır.

Dolayısıyla Muhasebe Müdürlüklerinden devredilen tutarlardan oluşan 140 kodlu hesapta kayıtlı tutarların takibinin yapılarak tahsilatın sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo 1 : 140-Kişilerden Alacaklar Hesabının Bakanlık Mizanı içindeki kayıtları

Hesap Kodu	Eko. Kod	Hesabın Adı	Borç	Alacak	Borç Artığı	Alacak Artığı
140	1 1	Alacağın Aslı	7.677.789,58	363.645,41	7.314.144,17	0
140	1 2	Alacağın Faizi	33.713,92	30.919,25	2.794,67	0
140	2 1	Alacağın Aslı	700	700	0	0

Kamu idaresi cevabında; Özetle Strateji Geliştirme Başkanlığımızın 10.05.2017 tarih ve 103964 sayılı yazıları ile Bakanlığımız taşra harcama birimleri olan Bölge Müdürlükleri aracılığı ile bağlı bulunan muhasebe birimlerinin uyarılarak bundan sonraki iş ve işlemlerde bulguda tespit edilen hususlara dikkat edilerek işlem tesis edilmesi talimatlandırılmıştır. Bahse konu tutarların tahsili ile alakalı süreç Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığınca takip edilecektir. denilmiştir.

Sonuç olarak idare tarafından verilen cevapta bulguda yer verilen hususlar doğrultusunda gerekli işlemlerin tesis edilebilmesi için Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatlarına uyarı yazıları gönderildiği belirtilmiştir. 140 kodlu hesaplara kayıtlı tutarların takibinin yapılarak bahse konu tutarların tahsili ile alakalı süreç Bakanlık Strateji Geliştirme Başkanlığınca takip ve tahsilatın sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Bakanlığın Kesin Mizanındaki Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında Kayıtlı Tutar İle Konsolide Döner Sermayeli İşletmeler Bilançosunda Yer Alan Sermaye Tutarı Arasında Fark Bulunması;

Döner sermaye konsolide bilançosunda yer alan sermaye tutarı ile Bakanlığın kesin mizanında 242-Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında yer alan tutarın birbirine eşit olması gerekirken eşit olmadığı, iki tutar arasında fark bulunduğu görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde; 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının kamu idarelerinin bütçelerine konulan ödeneklere dayanarak, döner sermayeli kuruluşlara verdikleri aynı ve nakdi sermayenin izlenmesi için kullanılacağı, döner sermayeli kuruluşlara gerek nakdi ve gerekse aynı sermaye şeklindeki iştiraklerin gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedileceği, sermaye katılımı tutarlarının döner sermayeli kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerektiği belirtilmektedir.

2009 yılında Bakanlık döner sermaye işletmelerine sermaye olarak 49.800.000,00 TL tahsis edilmiştir. 2015/7473 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla da Bakanlığa bağlı döner sermaye işletmelerine ait döner sermaye miktarının toplam 75.000.000 Türk Lirasına çıkarılması kararlaştırılmış olup tahsis edilen 25.200.000,00 TL'lik sermaye artışı da 14.05.2015 tarihli Bakan Olur'u ile işletmelere dağıtılmıştır. Yönetmelik gereği yapılan başlıklarla birlikte de sermaye miktarı 78.334.064,05 TL ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki ilk tabloda döner sermayeli işletmelere ait 2016 yılı konsolide bilançoda kayıtlı sermaye tutarları gösterilmiştir. İkinci tabloda ise idarenin ana kesin mizanında 242 hesap kodunda kayıtlı tutarlar gösterilmektedir.

Tablolardan da görüleceği üzere döner sermaye işletmelerine ait 2016 yılı konsolide bilançosunda öz kaynaklar 59.434.570,27 TL olarak kayıtlı iken, sermaye tutarı

78.334.064,05 TL.sıdır. Bakanlığın yıl sonu kesin mizanında ise 242 kodlu hesap 53.132.203,03 TL borç artığı vermektedir.

Yukarda yer verilen Yönetmelik hükmü uyarınca Bakanlığın Konsolide döner sermaye bilançosunda yer alan sermaye tutarının Merkez Saymanlık Müdürlüğü kayıtları ile Bakanlığın genel bütçe kesin mizanında 242-Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında yer alan tutarlar arasında fark bulunmasının mevzuata aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

Tablo 2: Orman ve Su İşleri Bakanlığının 2016 Yılı 92 İşletmenin Birleştirilmiş Bilançosu

	<i>Önceki Dönem</i>	<i>Cari Dönem</i>
III- ÖZKAYNAKLAR	0,00	59.434.570,27
A- Ödenmiş Sermaye	0,00	76.992.694,20
Sermaye		78.334.064,05
Ödenmiş Sermaye (-)		1.341.369,85
Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları		
B- Sermaye Yedekleri	0,00	0,00
M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları		
C- Kar Yedekleri	0,00	0,00
Özel Fonlar		
D- Geçmiş Yıllar Karları		
E- Geçmiş Yıllar Zararları (-)		37.950.169,41
F- Dönem Net Karı (Zararı)	0,00	20.392.045,48
Dönem Net Karı		39.978.713,58
Dönem Net Zararı (-)		19.586.668,10

Tablo 3: Merkez Saymanlık Müdürlüğü İle Bakanlık KBS Verileri Karşılaştırması

33-BAKANLIK							00025-MERKEZ SAYMANLIK						
Hes_kod	Ekod1	Ekod2	Borc	Alacak	Borç Bakiyesi	Alacak Bakiyesi	Hes_Kod	Ekod1	Ekod2	Borc	Alacak	Borç Bakiyesi	Alacak Bakiyesi
242	1	33	53.132.203,03	0,00	53.132.203,03	0,00	242	1	33	53.132.203,03	0,00	53.132.203,03	0,00
							242	1	33	70.000.000,00	0,00	70.000.000,00	0,00
							247	3	0	16.358.725,88	20.000.000,00	0,00	3.641.274,12

Kamu idaresi cevabında; aynen "Strateji Geliştirme Başkanlığının 10.05.2017 tarih ve 103962 sayılı yazıları ile Bakanlığımız Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü konuyla ilgili olarak uyarılmış ve bulguda tespit edilen hususlara dikkat edilerek işlem tesis edilmesi talimatlandırılmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Bakanlık Konsolide döner sermaye bilançosunda yer alan veriler ile Merkez Saymanlık Müdürlüğü KBS kayıtları ile Bakanlığın genel bütçe kesin mizanında 242 hesap koduyla yer alan değerler arasında farklılık olduğu İdarece verilen cevapta kabul edilmiştir.

Söz konusu kayıtlardaki tutar farklılıklarının giderilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Bakanlığın Kesin Mizanında Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabında kayıtlı Bulunan kredi tutarının Orman Genel Müdürlüğüne Takibi için Gerekli devir İşlemlerinin Yapılmaması

Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na ait 2016 yılı kesin mizanının incelenmesi sonucunda 232 - "Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı"nın 94.083.518,53 TL borç bakiyesi verdiği görülmüştür.

232 kodlu hesapta kayıtlı tutarın 2005 yılı öncesi ve sonraki yıllarda mülga Çevre ve Orman Bakanlığı bütçesinden kredi olarak giderleştirilen tutarlara ait olduğu ve aşağıda sayılan yardımcı defterlere yapılan kayıtlardan geldiği anlaşılmıştır.

6.3.1- Nakit Olarak Verilen Borçlardan Alacaklar Yardımcı Defteri,

6.4.1- Nakit Olarak verilen Borçlardan Alacaklar Yardımcı Defteri,

9.1.1- Nakit Olarak verilen Borçlardan Yardımcı Defteri,

14.1.1- Nakit Olarak Verilen Borçlardan Yardımcı Defteri,

90.0.0- 2005 Yılından Devreden Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Yardımcı Defteri,

99.1.1- Nakit Olarak Verilen Borçlardan Alacaklar Yardımcı Defteri,

Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı bünyesinde iken 645 sayılı KHK'nın Geçici 2. Maddesi ile Orman Genel Müdürlüğüne devredilen Orman-Köy İlişkileri Genel Müdürlüğüne

ait her türlü taşınır, taşıt, araç, gereç ve malzeme, borç ve alacaklar, hak ve yükümlülükler, yazılı ve elektronik ortamdaki her türlü kayıtlar ve dokümanlar ile bu birimlere ait kadro ve pozisyonlarda istihdam edilen personel de Orman Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

KHK'nın bu maddesi gereğince bölge müdürlüklerince verilen ferdi krediler, ORKÖY kredileri, Kooperatif kredileri, ağaçlandırma, özel ağaçlandırma, özel imar ihya ve özel orman fidanlıklarına verilen kredilerin tamamının geri dönüşlerinin takibinin de Orman Genel Müdürlüğü'ne devredilmesi gerekmektedir. Ancak ne muhasebe birimleri arasında kayıtlar açısından ne de icracı birimler arasında kredi dosyalarının fiili ve fiziki devri gibi bir devir gerçekleşmemiştir. Bu nedenle de taşra teşkilatından verilmiş krediler 2012 yılına kadar Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın Merkez muhasebe müdürlüğünde 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Aşağıdaki birinci tabloda Bakanlığın 2016 yılı kesin mizanında 232 kodlu ilgili hesapla ilgili kayıtları, diğer tabloda da Merkez Saymanlık Müdürlüğü'nün 2016 yılı kesin mizanında 232 kodlu hesapla ilgili kayıtları gösterilmektedir. İki hesap arasındaki 22.226,00 TL lik farkın da Bursa Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü'nün 232 kodlu hesaba ilişkin kayıttan kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 4: Bakanlığın 2016 Yılı Kesin Mizanında 232 Kodlu Hesapla İlgili Kayıtları

Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Hesap Adı	Borç	Alacak	Borç Artığı	Alacak Artığı
232	6.3	Diğer Belediyeler	246.585,27	-	246.585,27	-
232	6.4	Mahalli İdare Birlikleri	608.950,71	-	608.950,71	-
232	9.1	Özel Sektör Şirketlerinden Alacaklar	1.531.110,95	-	1.531.110,95	-
232	14.1	Hane Halkına Verilen Borçlardan Alacaklar	21.086.507,03	-	21.086.507,03	-
232	90.0	2005 Yılından Devreden Kurumca Verilen Borçlardan	69.530.907,30	-	69.530.907,30	-
232	99.1	Kurumca Verilen	1.079.456,27	-	1.079.456,27	-

		Borçlardan Diğer Alacaklar				
TOPLAM :			94.083.517,53		94.083.517,53	

Tablo 5: Merkez Saymanlık Müdürlüğü'nün 2016 yılı Kesin Mizanında 232 Kodlu Hesapla İlgili Kayıtları

Hesap Kodu	Ekonomik Kod	Hesap adı	Borç	Alacak	Borç artışı	Alacak Artışı
232	6.3	Nakit Olarak Verilen Borçlardan Alacaklar	493.170,54	246.585,27	246.585,27	-
232	6.4	Nakit Olarak Verilen Borçlardan Alacaklar	1.217.901,42	608.950,71	608.950,71	-
232	9.1	Nakit Olarak Verilen Borçlardan Alacaklar	3.017.769,90	1.508.884,95	1.508.884,95	-
232	14.1	Nakit Olarak Verilen Borçlardan Alacaklar	42.173.014,06	21.086.507,03	21.086.507,03	-
232	90.0	2005 Yılından Devreden Kurumca Verilen Borçlardan	139.061.814,60	69.530.907,30	69.530.907,30	-
232	99.1		2.158.912,54	1.079.456,27	1.079.456,27	-
TOPLAM:			188.122.583,06	94.061.291,53	94.061.291,53	

Söz konusu devrin gerçekleşmemiş olması nedeniyle 2012 yılından önceki yıllara ait alacakların tamamı bilinmemekte, bu nedenle de alacakların takibi ve tahsili sağlıklı yapılamamakta olup, bu durum ise kamu zararı riski oluşturmaktadır.

Kredi alacaklarına ilişkin kayıtların Orman ve Su İşleri Bakanlığı kayıtlarında değil 645 sayılı KHK'nin Geçici 2 inci maddesine uygun olarak Orman Genel Müdürlüğü muhasebe kayıtlarında takip edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Bölge müdürlüklerince verilen ferdi krediler, ORKÖY kredileri, kooperatif kredileri, ağaçlandırma, özel ağaçlandırma, özel imar ihya ve özel orman fidanlıklarına verilen kredilerin tamamının geri dönüşlerinin 645 sayılı KHK'nin ilgili maddesi gereğince Orman Genel Müdürlüğü'nce yapılması ve muhasebe birimleri arasında kayıtların, icracı birimler arasında da kredi dosyalarının fiili ve fiziki devrinin gerçekleşmediği tespitine yönelik olarak;Strateji Geliştirme Başkanlığının 11.05.2017 tarih ve 104612 sayılı yazıları ile Bakanlığımız bağlı kuruluşu Orman Genel Müdürlüğüne konuyla ilgili olarak yazı yazılmış ve bulguda tespit edilen 232- Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabının dökümleri Bakanlığımız Merkez Saymanlık Müdürlüğü'nden temin edilerek, gerekli inceleme ve düzelme işlemlerinin gerçekleştirilmesini teminen talimatlandırılmıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Verilen cevapta idarece bulgumuz kabul edilmiştir. Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca verilen ferdi krediler, ORKÖY kredileri, kooperatif kredileri, ağaçlandırma, özel ağaçlandırma, özel imar ihya ve özel orman fidanlıklarına verilen kredilerin tamamının geri dönüşlerinin 645 sayılı KHK'nin ilgili maddesi gereğince Orman Genel Müdürlüğü'nce yapılması ve muhasebe birimleri arasında kayıtların, icracı birimler arasında da kredi dosyalarının fiili ve fiziki devrinin gerçekleşmesi için gerekli işlemlerin tesis edilmesi yasal zorunluluktur.

Kredilerden yapılan tahsilatların, 232-Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar hesabında takip edilen alacak stokunun, borçlu bazında alt kodlarda ve yardımcı hesaplarda ayrıntılı olarak takibi yapılarak gerekli muhasebe işlemlerinin gerçekleştirilmesine ilişkin inceleme, düzeltme ve devir işlemlerinin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında Kayıtlı Tutarların Yatırım Tamamlandıktan Sonra İlgili Hesaplara Kaydedilmeyip Doğrudan Giderler Hesabı'nda

Muhasebeleştirilmesi Nedeniyle Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Yıl Sonlarında Sürekli Devir Bakiyesi Vermesi;

258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'na kaydedilip yatırımın tamamlanmasıyla birlikte ilgisine göre 251 -Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabı'nda izlenmesi gereken tutarların bu hesaplar kullanılmaksızın doğrudan 630 Giderler Hesabına kaydının yapılması suretiyle muhasebeleştirildiği görülmüştür.

27 Aralık 2014 tarih ve 29218 sayılı Resmi Gazete 'de yayınlanan Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 187 nci maddesinde 258 hesap kodlu Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı'nın kamu idarelerine ait yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hâllerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hâllerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 173 üncü maddesinde 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının tanımı yapılmış ve 174 üncü maddesinde hesabın işleyişi ile ilgili açıklamalarda;

- *Bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip, yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen yeraltı ve yerüstü düzenlerine ilişkin tutarlar yatırımın tamamlanıp geçici kabulün yapılması ile birlikte,*
- *Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabında kayıtlı yeraltı ve yerüstü düzenlerinin iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin artırılmasına ilişkin olarak bütçeye gider kaydıyla yapılan harcama tutarlarının bu hesapta izleneceği,*

belirtilmiştir.

Yine Yönetmeliğin 175 inci maddesinde 252 - Binalar Hesabı'nın tanımı yapılmış ve 176 ncı maddesinde hesabın işleyişi ile ilgili açıklamalarda;

- *Bütçeye gider kaydıyla gerçekleştirilip yapılmakta olan yatırımlar hesabında izlenen bina yapımına ilişkin tutarlar binanın geçici kabulün yapılması ile birlikte*
- *Binalar hesabında kayıtlı binaların iyileştirilmesi, ömrünün uzatılması veya veriminin artırılmasına ilişkin olarak bütçeye gider kaydıyla yapılan harcama tutarlarının bu hesapta izleneceği,*

Hükme bağlanmıştır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere yapımı devam eden maddi duran varlıklar için yapılan giderlerin öncelikli olarak Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına Kaydedilmesi daha sonra ise ilgili hesaplara aktarılması gerekmektedir. İlgili hesaplar

kullanılmaksızın bu giderlere ait tutarların doğrudan 630 hesap kodlu Giderler Hesabına kaydedilmesinin Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin belirtilen hükümlerine aykırılık teşkil ettiği değerlendirilmektedir.

OSİB 2016 Yılı Bilançosunda Aktif Hesaplarda 25 Maddi Duran Varlıklar Aşağıdaki Gibidir:

Hes.Kodu	Hesap Adı	Devir Bakiyesi
250	Arazi ve arsalar hesabı	1.480.857,75
251	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesapları	35.690.464,48
252	Binalar Hesabı	120.703.170,99
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	70.373.726,18

Kamu idaresi cevabında; Özetle bulgumuz İdarece verilen cevapta kabul edilerek bulguda yer verilen hususlar doğrultusunda gerekli işlemlerin tesis edilebilmesi için Bakanlığın taşra harcama birimleri olan Bölge Müdürlükleri aracılığı ile bağlı bulunan muhasebe birimlerine uyarı yazıları gönderildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına kaydedildikten sonra yatırımın tamamlanmasıyla birlikte ilgisine göre 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252- Binalar Hesabına kaydedilmesi gereken tutarların bu hesaplar kullanılmaksızın doğrudan 630- Giderler hesabında muhasebeleştirilmesi nedeniyle Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının kapatılmaması ve bu hesabın sürekli devir Bakiyesi vermesinin Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine aykırılık teşkil ettiği ve bu yönüyle kurum mali tablolarının tam ve doğru bilgi üretmesini etkilediği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Bakanlığın Bazı Bölge müdürlüklerinde kıdem tazminatı alma hakları bulunan personelin bu haklarının Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabında İzlenmemesi;

Orman ve Su İşleri Bakanlığı bünyesinde, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14 üncü maddesi uyarınca, kıdem tazminatı alma hakları bulunan personelin kıdem yılları esas alınarak, İdare tarafından faaliyet dönemi ve sonraki dönemleri olmak üzere, vadelerine göre ayrılıp ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarlarınının "372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı" ve "472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı" nda izlenmediği anlaşılmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin "*Temel Kavramlar*" başlıklı 5 inci maddesinde;

"Genel yönetim muhasebesi, muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve aşağıda belirtilen kavramlara göre yürütülür:

...

b) Dönemsellik: Kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır.

...

i) İhtiyatlılık: Muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelikte belirtilen durumlarda karşılık ayrılır. Faaliyet sonucunu değiştirmeye yönelik olarak gizli yedekler ya da gereğinden fazla karşılık ayrılamaz." ...Denilmektedir.

Ayrıca Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 284 üncü, 285 inci, 331 inci ve 332 inci maddelerinde 372 ile 472- Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarına ilişkin olarak hesabın niteliği ve işleyişine ilişkin hükümlere yer verilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, kıdem tazminatının hesaplanarak kayıtlarda takip edilip karşılık ayrılması İş Kanunu, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği gereğidir.

Mali tabloların eksik bilgi üretmesini önlemek için 372 ile 472 kodlu "Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesapları"nın çalıştırılmasının sağlanması gerektiği değerlendirilmiştir.

Tablo 6: 2016 yılında Bölgelerin İşçilere Yaptığı Kıdem ve İhbar Tazminatı Ödemeleri

MUHASEBE	TERTİP	HARCAMA	KALAN
1150	Adana Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	1.104.692,60	-1.104.692,60
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	1.104.692,60	-1.104.692,60
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	1.104.692,60	
3100	Afyonkarahisar Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	128.344,69	-128.344,69
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	128.344,69	-128.344,69
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	128.344,69	
6150	Ankara Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	3.298.801,40	-3.298.801,40
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	3.298.801,40	-3.298.801,40
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	3.298.801,40	
15100	Burdur Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	1.417.188,81	-1.417.188,81
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	1.417.188,81	-1.417.188,81
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	1.417.188,81	
16150	Bursa Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	698.776,68	-698.776,68
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	698.776,68	-698.776,68
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	698.776,68	
25150	Erzurum Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	259.143,97	-259.143,97
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	259.143,97	-259.143,97
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	259.143,97	
34162	Sarıyer Malmüdürlüğü	700.187,54	-700.187,54
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	700.187,54	-700.187,54
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	700.187,54	
42150	Konya Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	563.136,93	-563.136,93
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	563.136,93	-563.136,93
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	563.136,93	
44150	Malatya Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	608.424,09	-608.424,09
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	608.424,09	-608.424,09
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	608.424,09	
45150	Manisa Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	981.958,08	-981.958,08
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	981.958,08	-981.958,08
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	981.958,08	
53100	Rize Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	739.028,31	-739.028,31
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	739.028,31	-739.028,31
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	739.028,31	
55150	Samsun Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	513.289,70	-513.289,70

	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	513.289,70	-513.289,70
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	513.289,70	
57100	Sinop Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	293.913,47	-293.913,47
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	293.913,47	-293.913,47
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	293.913,47	
63100	Şanlıurfa Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	562.945,76	-562.945,76
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	562.945,76	-562.945,76
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	562.945,76	
65100	Van Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü	223.167,88	-223.167,88
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3	223.167,88	-223.167,88
	33.01.00.61-04.2.2.00-1-01.3.2.01	223.167,88	

Aşağıdaki tablolarda kıdem tazminatı hesabını kullanan ve kullanmayan “Bölge Müdürlükleri/Muhasebe Müdürlükleri” yer almaktadır.

Tablo 7: 372-472 Kodlu "Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı"nı Kullanan Bölge Müdürlükleri/Muhasebe Müdürlükleri:

1	10.Bölge Müdürlüğü	Sinop Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
2	11.Bölge Müdürlüğü	Samsun Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
3	12.Bölge Müdürlüğü	Rize Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
4	4.Bölge Müdürlüğü	Manisa Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
5	15.Bölge Müdürlüğü	Malatya Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
6	1.Bölge Müdürlüğü	Sarıyer Mal Müdürlüğü (İSTANBUL)
7	9.Bölge Müdürlüğü	Ankara Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
8	7.Bölge Müdürlüğü	Adana Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü

Tablo 8: 372-472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabını Kullanmayan Bölge Müdürlükleri/Muhasebe Müdürlükleri:

1	7.Bölge Müdürlüğü	Bursa Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
2	3.Bölge Müdürlüğü	Şanlıurfa Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
3	5.Bölge Müdürlüğü	Afyonkarahisar Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
4	6.Bölge Müdürlüğü	Burdur Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü

5	8.Bölge Müdürlüğü	Konya Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
6	13.Bölge Müdürlüğü	Erzurum Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü
7	14.Bölge Müdürlüğü	Van Defterdarlık Muhasebe Müdürlüğü

Kamu idaresi cevabında; aynen "Strateji Geliştirme Başkanlığımızın 10.05.2017 tarih ve 103964 sayılı yazıları ile Bakanlığımız taşra harcama birimleri olan Bölge Müdürlükleri aracılığı ile bağlı bulunulan muhasebe birimlerinin uyarılarak bundan sonraki iş ve işlemlerde bulguda tespit edilen hususlara dikkat edilerek işlem tesis edilmesi talimatlandırılmıştır."Denilmektedir.

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilerek, Bulguda yer verilen hususlar doğrultusunda gerekli işlemlerin tesis edilebilmesi için Bakanlığın taşra harcama birimleri olan Bölge Müdürlükleri aracılığı ile bağlı bulunulan muhasebe birimlerine uyarı yazıları gönderildiği belirtilmiştir. Mali tabloların eksik bilgi üretmesini önlemek için kıdem tazminatı alma hakları bulunan personelin bu haklarınının 372 ile 472 "Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında muhasebeleştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Taahhüt altına alınıp devam eden işlerin tamamı için Gider Taahhütleri ve Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarının Tam Olarak Çalıştırılmaması ve Tüm İhaleli İşler İçin Taahhüt Kartı Tutulmaması;

İdarenin gerek önceki yıllarda taahhüt altına alınıp devam eden, gerekse 2016 yılı içerisinde sözleşmeye bağlanan çok sayıda işinin bulunduğu, ancak söz konusu işlerin çok azının bu hesapta izlendiği, ayrıca yönetmelikte belirtilen taahhüt kartlarının da tutulmadığı ve 920- Gider Taahhütleri ve 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin (MYMY) 471-475 inci maddelerinde 92-Taahhüt Hesaplarına ilişkin olarak

Gider taahhütleri hesabı, yılı için geçerli sözleşmeler ile ertesi malî yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen ve mevzuatı gereğince bunlara ilave edilen taahhüt tutarlarıyla bunlardan yerine getirilenler ve feshedilenlerin sözleşme fiyatlarıyla izlenmesi için kullanılacağı ve bilgilerin "Taahhüt Kartı"na kaydedileceği,

Girişilen gider taahhütlerine ilişkin bilgilerin, sözleşmenin imzalanmasından itibaren en

geç üç iş günü içinde ilgili kamu idaresi tarafından muhasebe birimine bildirileceği. İdarece yapılan bildirim üzerine taahhüt kartının düzenleneceği ve gerekli kayıtların yapılacağı. Gider taahhütleri kayıtlarının yapıldığı muhasebe işlem fişine taahhüt kartının onaylı bir örneğinin ekleneceği,

Gider taahhütleri hesabının, sözleşme yılları ve bütçenin ekonomik kodlarına göre bölümleneceği,

Bu hesaba kayıt yapılırken, yardımcı hesap kodları ile birlikte bütçe sınıflandırmasında yer alan kurumsal, fonksiyonel ve finansman kodları da kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kurumun taahhütlerinin ve bu taahhütlerle ilgili ödeneklerin takibi için bu hesabın çalıştırılması önem taşıdığından Gider taahhütleri hesabının çalıştırılması sağlanarak kurumun devam eden sözleşme yükümlülüklerinin kurum mali tablolarında yer alması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle bulguda yer verilen hususlar doğrultusunda gerekli işlemlerin tesis edilebilmesi için Bakanlığın taşra harcama birimleri olan Bölge Müdürlükleri aracılığı ile bağlı bulunulan muhasebe birimlerine gider taahhütleri hesabının çalıştırılması ve Taahhüt Kartlarının tutulması sağlanarak kurumun devam eden sözleşme yükümlülüklerinin tam ve doğru olarak kurum mali tablolarında yer almasını teminen uyarı yazıları yazıldığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilmiştir. Bakanlık taahhütlerinin ve bu taahhütlerle ilgili Ödeneklerin takibi için 920 ve 921 nolu hesapların çalıştırılmasının önem taşıdığı Bakanlık taşra harcama birimleri olan Bölge Müdürlükleri aracılığı ile bağlı bulunulan muhasebe birimlerinde Gider taahhütleri hesabının çalıştırılması ve Taahhüt Kartlarının tutulması sağlanarak kurumun devam eden sözleşme yükümlülüklerinin tam ve doğru olarak kurum mali tablolarında yer alması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: “Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi” Kapsamında, Biyolojik Çeşitliliğin Envanterinin Çıkarılması ve İzlenmesi İçin İl Şube Müdürlükleri ile Bölge Müdürlüklerinde Yeterli Ekipman ve Uzman Ekibin Bulunmaması;

Yatırım Programında yer alan “Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi” kapsamında, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü’ne bağlı Bölge Müdürlükleri

ilgili Şube Müdürlüklerinde biyolojik çeşitliliğin envanterinin çıkarılması ve izlenmesi için yeterli ekipman ve uzman ekibin mevcut olmadığı görülmüştür.

Ulusal mevzuatımız ile taraf olunan uluslararası sözleşmeler ve Yatırım Programında yer alan “Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi” kapsamında, belirlenen takvim gününde ve alanlar ölçeğinde, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü’ne bağlı Bölge Müdürlükleri ilgili Şube Müdürlüklerinde biyolojik çeşitliliğin envanterinin çıkarılması ve izlenmesi gerekmektedir.

Bu projeye; hizmet alımı yolu ile temelde biyolojik çeşitliliğin etkin korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması, dinamik izlemenin zamansal ve konumsal eksende gerçekleştirilmesi ile doğa koruma, doğal kaynak yönetimi ve arazi kullanım planlarının yapılmasında geliştirilecek yatırım projelerinin yönlendirilmesi ve seçeneklerin oluşturulmasına katkı sağlanması hedeflenmiştir.

“Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi” kapsamında, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü’ne bağlı Bölge Müdürlüklerinin ilgili Şube Müdürlükleri nezdinde yürütülmekte ve bu kapsamda Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzlemesi işi ihale yöntemiyle firmalara verilmektedir. İhaleyi alan firma da bölge üniversitelerinin öğretim üyeleri ile anlaşarak; arazi ve literatür çalışmaları yapmaktadırlar.

Proje bitiminden sonra da, proje sonuçlarına göre belirlenen izlenmesi gereken türlere ait 2 yıllık izleme çalışması ya üniversitelerle protokol yapılarak, ya da il Şube Müdürlükleri tarafından yürütülen çalışmalarla gerçekleştirilmektedir.

“Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi” kapsamında projesi tamamlanan türlere ait 2 yıllık izleme çalışmalarının sağlıklı bir şekilde yapılabilmesini teminen, hem Bölge Müdürlüklerinde hem de İl Şube Müdürlüklerinde izleme ile ilgili gerekli ekipman ve uzman ekip ihtiyacının giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Ormancılık ve Su Şurasında izleme ile ilgili gereksinim duyulan uzman personel ihtiyacı ile ilgili görüş belirtilmiş, Ormancılık ve Su Şurası, Doğa Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik Komisyonu Şura Kararlarına; “Doğa Koruma ve Milli Parklar faaliyetleri ile ilgili yürütülen çalışmalar noktasında norm kadroların belirlenmesi, personel yetersizliğinin giderilmesi ile merkez ve taşra teşkilatının personel özlük haklarının iyileştirilmesi” maddesi işlenmiştir. Diğer taraftan, 2018 yılı için izleme çalışmalarında taşra teşkilatının teknik kapasitenin artırılması ile izlemede kullanılan ekipmanın teminine yönelik proje hazırlık çalışmaları yürütülmekte olup, bu kapsamda 2018 yılı için bir proje teklif edilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü olarak merkez ve taşra olmak üzere norm kadro çalışması yapılmış, Strateji Geliştirme Başkanlığı ile Personel Daire Başkanlığına gönderilmiştir."denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilerek, Ormancılık ve Su Şura kararlarında personel ihtiyacına yer verildiği ve 2018 yılı için izleme çalışmalarında taşra teşkilatının teknik kapasitenin artırılması ile izlemede kullanılan ekipmanın teminine yönelik proje hazırlık çalışmaları yürütülmekte olup, bu kapsamda 2018 yılı için bir proje teklif edilmesi planlandığı ifade edilmiştir.

Ulusal mevzuatımız ile taraf olunan uluslararası sözleşmeler ve Yatırım Programında yer alan "Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi" kapsamında, belirlenen takvim gününde ve alanlar ölçeğinde, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'ne bağlı Bölge Müdürlükleri ilgili Şube Müdürlüklerinde biyolojik çeşitliliğin envanterinin çıkarılması ve izlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle "Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi" kapsamında projesi tamamlanan türlere ait 2 yıllık izleme çalışmalarının sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi hem Bölge Müdürlüklerinde hem de İl Şube Müdürlüklerinde izleme ile ilgili gerekli ekipman ve uzman ekip ihtiyacının İdarece ivedilikle giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: Sürdürülebilir Av Yönetimini Olumsuz Etkileyen Kayıt Dışı Avlanmanın Ortadan Kaldırılarak Yasal Avlanma Sistemine Dahil Edilmesi İçin Tedbir Alınması;

Av ve yaban hayatı kaynaklarının ve bu kaynakların barındırdığı biyolojik çeşitliliğin korunması, geliştirilmesi, milli ekonomiye kazandırılması ve gelecek nesillere intikalini sağlamak amacıyla; avlakların tesis edilmesi, avcılığın etüt ve envanter verilerine istinaden gelişmiş ülkelerde olduğu gibi avlak bazında kontrollü ve sürdürülebilir bir şekilde yapılması 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununda öngörülmüştür.

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu (KAK) avlakların ayrılmasında mülkiyeti esas almıştır. Özel mülkiyetteki araziler özel avlak, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki sahalarda (sahadan sorumlu kamu kurum veya kuruluşunun muvafakati alınarak) devlet avlağı, özel ve devlet avlakları dışında kalan bütün av sahaları ile göl, lagün, bataklık ve sazlık gibi sahalarda genel

avlak olarak ayrılmaktadır.

Özel avlaklar Bakanlıktan izin alınarak kurulur, sahipleri veya kiracıları tarafından yönetilir, işletilir veya işlettirilir. Diğer avlaklar ise Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğü tarafından yönetilir, işletilir veya işlettirilir. DKMP Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen, işletilen veya işlettirilen avlakların plânlanması, kuruluşu, sınıflandırılması, alanlarının belirlenmesi, işaretlenmesi, yönetimi, işletilmesi, işlettirilmesi ve denetimine ilişkin esas ve usuller Bakanlıkça düzenlenmektedir.

2016 yılı sonu itibariyle 1098'i devlet, 990'ı genel, 2'si özel ve 47'si örnek olmak üzere toplam 2137 avlak tesis edilmiştir. Örnek avlaklarda avlanma; avlanma planları çerçevesinde, genel ve devlet avlaklarında avlanma ise Merkez Av Komisyonu Kararı çerçevesinde yapılmaktadır.

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 11 nci maddesinde; avlakların işletilmesi amacıyla bu avlaklarda sahası bulunan köy tüzel kişilikleri ve belde belediyeleri ile koruma üretim bakım ve avcılığın düzenlenmesi karşılığı işbirliği yapılabileceği yer almaktadır. İş birliği yapılan avlaklardan sağlanan gelirden, köy tüzel kişiliklerine, belde belediyelerine ve büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki ilçe belediyelerine verilecek miktar, sahaların özelliğine göre Bakanlıkça belirlenmektedir.

Ülkemizde avlanma, avcılık belgesi ve avlanma izni almak şartıyla, avlanma planlarına veya Merkez Av Komisyonu kararlarına göre yapılmaktadır.

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu uyarınca avcılık belgelerinin her yıl vize edilmesi gerekmektedir. Yine aynı Kanun gereğince avcılık belgesi harçları ile 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununu ihlal eden kabahatlıler hakkında düzenlenen idari para cezaları da Maliye Bakanlığı birimlerince tahsil edilmektedir. Tahsil edilen bu bedellerden sadece avcılık belgesi harçlarının %30' u Bakanlık döner sermaye hesabına aktarılmaktadır.

Her avlanma sezonu için harcın yanı sıra avlanma izin ücreti de avcılar tarafından Bakanlığa ödenmektedir. Bu iki başlı ücret sistemini ağır bulan avcılar belge almaktan kaçınmakta, kaçak avlanmaktadırlar. 692 sayılı Harçlar Kanununun 7 sayılı tarifesinde her yıl için verilecek avcılık belgeleri avcı derneklerine dâhil olanlar için 175,90 TL, avcı derneklerine dâhil olmayanlar için ise 192,20 TL olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan avcılar silah ruhsatını emniyet birimlerinden almakta, avcılık belgesi

harcını vergi dairelerine ödemekte, avlanma izin ücretlerini ise Bakanlık döner sermayesi işletmesine yatırarak avlanma hakkını elde etmektedirler. Bu bürokratik işlemlerin fazlalığının avcılarını yıldırıldığı, yasal avlanma sistemine dahil olmasına mani olduğu, kayıt dışı ava yönelimi artırdığı değerlendirilmektedir.

2016 yılında 6917 kişiye 5.358.157 TL idari para cezası kesilmiştir. uygulanan idari para cezalarının avcılarının harç ve izin ücreti için ödediklerinin altında olmasından dolayı kaçak avcılığı caydırıcı bir önlem olarak görülmemektedir.

4915 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayalı olarak çıkartılan Avlak Yönetmeliği hükümlerine göre avlaklar DKMP Genel Müdürlüğü tarafından onaylanmış avlanma planları çerçevesinde yönetilerek işletilmekte veya işletilmektedir. Bu avlaklar idarenin hazırladığı avlanma planları çerçevesinde özel veya tüzel kişilere 10 yıllığına kiralanarak işletilmektedir. Yaban hayatı kaynaklarının korunması devlet ve özel sektör işbirliği ile daha etkin bir şekilde gerçekleştirilmelidir. İşletirilen avlaklarda av ve yaban hayvanlarının korunması ve yasa dışı avcılığın önlenmesi, bu amaçla gerekli işgücünün öncelikle mahalli köylerden sağlanması gerektiği ve bu yolla sağlanacak istihdamın kaçak avcılığı önleme konusunda katkı sağlayacağı değerlendirilmektir.

2000 yılına kadar toplam avcı sayısı 241.582 dir. 2000 yılından 2015 yılına kadar avlanma izin belgesi verilen toplam avcı sayısı ise 221.964 iken 2016 yılında 18.054 olup Avcılık mevzuatı gereği 2016 yılında elde edilen gelir toplamları aşağıdaki tabloda karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir.

Tablo 9 Avcılık Gelirlerinin AVBİS ve Döner Sermaye İşletmelerinin Verileri ile Karşılaştırılması

	Genel Bütçe (Harç %70 + İdari Ceza)	Döner Sermaye (Tüm Gelirler)	AVBİS Kayıtları (Tüm Gelirler)
TOPLAM (81 İL)	24.545.216,81 TL	25.457.859,01TL	23.308.774,52 TL

Kamu idaresi cevabında; aynen “Başta avcılık belgesinden bir defaya mahsus harç alınması olmak üzere 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasına dair tasarı hazırlanmış, hazırlanan tasarı Tabiatı ve Biyolojik çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı içerisinde yer almıştır. Tasarı Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. Harcın bir defaya

alınmasına yönelik Tasarının 31 inci maddesinin (i) fıkrası ile 4915 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası “Avcılık belgesi, Türk vatandaşlarına bir defaya dahil edilir” şeklinde değiştirilmiştir.

Söz konusu tasarı yasama döneminde yasallaşmayarak kadük kalmıştır. Avcılık belgelerinden bir defaya mahsus harç alınmasına yönelik değişikliğin de yer aldığı tasarı metni Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı içerisinde yer almış, değişiklik tasarısı tekrar Başbakanlığa gönderilmiştir. Gönderilen tasarıнын 49 uncu maddesinde “Avcılık belgesi, Türk vatandaşları ile yabancı uyruklulara başvuruları durumunda verilir” hükmü ile 61 inci maddesinde “ 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı 8 sayılı tarifenin VI Meslek erbabına verilecek tezkere, vesika ve ruhsatnamelerden alınacak harçlar başlığı altında 15 inci bentte “hususî Kanunu gereğince verilecek avcılık belgeleri (her yıl için) ibaresi yerine “hususî Kanunu gereğince verilecek avcılık belgelerinden bir defaya mahsus olmak üzere” ibareleri yer almıştır.

Ancak Başbakanlıkta yapılan görüşmeler neticesinde 4915 sayılı Kanununda yapılması düşünülen değişiklikler Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı içerisinde çıkarılmış, bu değişikliklerin ayrı bir Kanun tasarısı olarak sunulması karara bağlanmıştır. Avcılık belgesi harcı ile avlanma izin ücretinin tek bir ücret olarak avcılardan alınmasına yönelik çalışma Maliye Bakanlığı birimlerince ortaklaşa sürdürülmektedir.

B)-4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun da hem suç olan fiiller hem de kabahat olan fiiller yer almaktadır. 4915 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca av ve yaban hayvanlarının beslenmesine barınmasına üremesine ve korunmasına imkan veren doğal yaşama alanlarının zehirleyenlere, Mahkemelerce iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmakta; Kanununun 21 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca avlanmak suretiyle, bir canlı türünün yok olması ya da ekolojik dengenin bozulması tehlikesine neden olunması halinde, failer hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilmekte; Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca zehirle avlananlara bir yıldan üç yıla kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adli para cezası ile cezalandırılmaktadır.

Ayrıca 4915 sayılı Kanununda kabahat işleyenlere her bir aykırılık için ayrı ayrı ceza verilmektedir. Örnek vermek gerekirse 2016 yılında avcılık belgesi olmadan avlanan bir faile Kanununun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 526,00 TL, bu kişi yasak sahada avlanmış ise Kanununun 12 inci maddesi uyarınca 350,00 TL, avda kullanmaması gereken bir silahla avlanmış ise Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 260,00 TL olmak üzere toplamda 1136,00 TL idari para cezası alabilmektedir. Bir defada işlemiş olduğu fiillere göre bu idari para ceza miktarları daha da artmaktadır

Ayrıca bu kabahatli av ve yaban hayvanı vurmuş veya doğadan canlı olarak yakalamış ise bu kabahatli den Kanunun 28 inci maddesi kapsamında doğada meydana getirmiş olduğu zarardan dolayı tazminat da alınmaktadır. Tazminat bedelleri bir av ve yaban hayvanı için Bakanlıkça belirlenmektedir. Örnek vermek gerekirse 2016 yılında bir adet anadolu yaban koyununu yasa dışı avlayana 75.000,00 TL, bir adet kızıl geyiği avlayana 12.000,00 TL, bir adet karacayı avlayana 3.000,000 TL, bir adet tavşan avlayana ise 500,00 TL tazminat uygulanmaktadır.

Bu cezalara ek olarak kabahatlinin avda kullanmış olduğu ve kabahatin konusunu oluşturan araç gereç ve silahlarına Kanunun 20 inci maddesi kapsamında el konulmakta ve aynı Kanunun 28 inci maddesi kapsamında bunların mülkiyeti Kamuya geçirilmekte, karar kesinleşince bu araç gereçler Kanunun 28 inci maddesi kapsamında satılarak elde edilen bedeller Bakanlık döner sermaye işletmesine gelir olarak kaydedilmektedir.

Oysa 2016 yılında avcı derneğine üye bir avcı avlanma hakkını elde edebilmek için 100 TL avlanma izin kartı bedeli, 163,60 TL avcılık belgesi harcı olmak üzere toplamda 263,60 TL bir bedel ödemektedir. Yukarıda izah edildiği gibi yasadışı avlananlar bu bedelin çok üzerinde bir cezayla karşı karşıya gelmekte olup, avcılarının ortalama gelir düzeyleri de dikkate alındığında uygulanan cezalar caydırıcı niteliktedir.”denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilmiştir. 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile Sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korumayı, geliştirmek, avlanmalarını kontrol altına almak ve avcılığa ilişkin esasları düzenlemek amaçlanmıştır. Av ve yaban hayvanı türlerinin neslinin devamı için, üremesini devam ettirecek sayıdaki bireylerinin doğada kalması önem arz etmektedir. Bu sağlandığında hem türlerin sürdürülebilirliği sağlanacak hem de avcılık faaliyeti bir sonraki kuşaklarda da devam edebilecektir. İşletirilen avlaklarda av ve yaban hayvanlarının korunması ve yasa dışı avcılığın önlenmesi için Av koruma ve kontrollerinde yetkili bulunan Bakanlık birimleri, Orman Genel Müdürlüğü birimleri, jandarma ve emniyet birimleri, Bu görevlilerin bulunmadığı yerlerde köy muhtarları, köy ve kır bekçileri, fahri av müfettişleri arasında gerekli koordinasyonun sağlanarak Bakanlık taşra birimleri aracılığıyla av koruma kontrollerinin etkin olarak sürdürülmesi yanında Yaban hayatı kaynaklarının korunmasına ilişkin olarak daha etkin bir şekilde Kamu kurumları, üniversiteler, özel sektör, medya ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği sağlanmasının gerektiği ve toplumun eğitilmesi, bilinçlendirilmesi ve çevresel bilincin artırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: Döner Sermaye İşletmelerinin AVBİS'le (Avlak Yönetim Bilgi Sistemi) İlişkilendirilmesinin Sağlanmamış Olması;

Bakanlık döner sermaye işletmelerinin gelirleri ile AVBİS (Avlak Yönetim Bilgi Sistemi) te kayıtlı tutarların karşılaştırılması sonucunda kayıtlar arasında tutarsızlık olduğu görülmüştür.

AVBİS Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğü Av Yönetimi Dairesi Başkanlığının görev ve sorumluluğunda olan, avlanma ve avcılıkla ilgili iş ve işlemleri yürütmek amacıyla gerçekleştirilmiş bir uygulamadır.

Uygulamaya 241.684 yerli ve yabancı avcı kayıtlıdır. Uygulama 145.412 avcı, 1727 sivil toplum kuruluşu (avcı dernekleri ve av bayileri), DKMP Genel Müdürlüğü, Bakanlığa ait 15 Bölge Müdürlüğü ve 81 il şube müdürlüğü tarafından aktif olarak kullanılmaktadır.

Uygulama ile il şube müdürlükleri, avcı dernekleri ve av bayileri tarafından avcılara satılan pulların hangi birim tarafından satıldığına takibi yapılmaktadır. Aynı zamanda kişilere ait av suçlarının, idari para cezalarının, av kabahatleri suçu nedeni ile kesilen tazminat cezalarının ve mülkiyeti kamuya geçirilen eşyaların bilgisi tutulmakta ve yönetilmektedir. Diğer yandan avcılarının sistem üzerinden yapmış olduğu tüm rezervasyonların bilgisi, avlanacak hayvan tür bilgisi ve devlet ve genel avlaklarda türler bazında belirlenen kotalara ait bilgiler de AVBİS te tutulabilmekte ve ülke genelinde takip edilmektedir.

Döner sermaye işletmelerinin gelirleri ile AVBİS te kayıtlı tutarların karşılaştırılması sonucunda aralarında tutarsızlık olduğu görülmüştür. Tutarların karşılaştırması av sezonu baz alınarak değil, 2016 yılı takvimi verileri baz alınarak yapılmıştır.

Avcılık hizmetlerinden elde edilen gelirlerin tamamı 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 10. maddesi gereği sürdürülebilir yaban hayatı için harcanmaktadır. Bu nedenle gelir kayıtlarının sağlıklı tutulup tutulmadığının kontrolünün döner sermaye işletmelerinin AVBİS ile entegrasyonunun sağlanması yoluyla mümkün olabileceği değerlendirilmektedir.

Aşağıdaki tabloda döner sermayelere ait konsolide gelir rakamları içindeki avcılığa ait gelir tutarları gösterilmiştir.

Tablodan görüleceği üzere işletmelerin faaliyet alanlarında Avcılıktan sağlanan gelirin tüm mal ve hizmet satış gelirleri içindeki payı %35,2 iken, Orman Gelirleri içindeki payı %44 dür.

Tablo 10: 2016 Yılında Avcılığa Ait Gelirlerin Konsolide Döner Sermaye Gelirleri İçindeki Payı

600			MAL VE HİZMET SATIŞ GELİRLERİ	76.867.782,13
	02		Orman Gelirleri	61.478.479,40
		8	Av Yaban Hayatı Gelirleri	27.060.374,59
		01	Avlanma İzin Gelirleri	10.307.031,08
		02	Av turizmi gelirleri.	2.842.535,27
		03	Avlaklardan Elden Edilen Gelirler	201.090,69
		04	Belge Ücretleri geliri	1.432.471,44
		05	Mülkiyeti kamuya geçirilen araçların / av silahlarının satış gelirleri.	492.817,24
		06	Av Bayilerinin Av Malzeme Satış Gelirlerinin %2'si	361.679,29
		07	Avcılık Belgesi Harçlarının %30 'luk Katkı Payı	9.563.190,59
		08	Yaban Hayatı Tahrip ve Eksiltme Tazmin bedelleri	1.688.942,72
		09	Özel avlaklarda avlattırılan türlerin avlanma ücretleri gelirleri	572,13
		10	Canlı hayvan satışı	58.021,00
		99	Diğer av Yaban Hayatı Gelirleri	112.023,14

Diğer tabloda ise AVBİS' te kayıtlı veriler ile konsolide döner sermaye işletmelerinin verilerinin karşılaştırılması yer almaktadır.

Tablo 11: 2016 Yılında AVBİS'te Kayıtlı Olup Avcılıktan Sağlanan Gelirler

	Toplam Avcı Sayısı	Pul Satış Tutarı (AVBİS Kayıtları)	Pul Satış (DSİ K)	Harç (AVBİS)			HARÇ %30 (DSİ K)	İdari Ceza			Av Turizmi (Daire Kayıtları)			Av Turizmi (DSİ K)	Örnek Avlak (Daire Kayıtları)			Avlak (DSİ K)	Yüzde İki Katkı Payı (Daire K)
		Toplam (TL)	Tutar (TL)	Sayı	Tutarı (TL)	%30 Tutar(TL)	Tutar (TL)	Avcı Sayısı	Ceza Sayısı	Tutarı (TL)	Bakanlık Payı (TL)	Katılım Payı (TL)	Toplam (TL)	Tutar (TL)	Bakanlık Payı (TL)	Katılım Payı (TL)	Toplam (TL)	Tutar (TL)	Tutar (TL)
TOPLAM	145.445	11.912.452,00	10.307.031,08	151.799	26.321.534,95	7.896.460,49	9.563.190,59	7.885	14.687	6.120.142,34	1.738.058,83	952.955,21	2.691.014,04	2.842.535,27	185.329,79	65.667,54	250.997,33	201.090,69	557.850,66

Kamu idaresi cevabında; aynen "Sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korumak, geliştirmek, avlanmalarını kontrol altına almak ve avcılığı düzenlemek 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun (Kanun) amaçları arasında yer almaktadır.

Öncelikle av ve yaban hayvanı türlerinin neslinin devamı için, üremesini devam ettirecek sayıdaki bireylerinin doğada kalması önem arz etmektedir. Bu sağlandığında hem türlerin sürdürülebilirliği sağlanacak hem de avcılık faaliyeti bir sonraki kuşaklarda da devam edebilecektir.

Bu bağlamda genel ve devlet avlakları tesis edilmiş olup tesis edilen bu avlaklarda planlı bir avcılığa geçilmiştir.

Devlet ve genel avlaklarında avlakta bulunan yerli türlerden yeterli popülasyonda olanlar için yıllık kota belirlenmekte, bu kotalar ise gerek o yörede yaşayan avcılara gerekse dışardan gelen avcılara kullanılmaktadır. Göçmen türler ile su kuşlarında yıllık kota belirlenmemektedir.

Avcıların kayıt altına alınarak avlak bazında belirlenen bu kotaların hakkaniyetli şekilde kullanılması için Avlak Yönetim Bilgi Sistemi (AVBİS) adında bir bilgisayar programı devreye konmuştur.

Daha sonra yöneticilere karar verme sürecinde yardımcı olması amacıyla sisteme pul satışları ve gelirlerine yönelik bilgi, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında verilen idari para cezaları, tazminat bedelleri, el konulan sair eşyaya ilişkin bilgilerde girilmiştir. Ancak pul satışları dışında diğer ceza bilgileri, idari yaptırım kararlarının düzenlendiği tarih itibarıyla girildiğinden henüz döner sermaye kesin olarak ödenip ödenemeyeceği hususu, faiz miktarları bu bilgi içerisinde yer almamaktadır.

Muhasebe kayıtları ile AVBİS kayıtlarının bir olması teknik olarak mümkün değildir. Ancak bu iki bilgi sayesinde bu cezaların ne kadarının tahsil edebildiği, ekonomik nedenler veya Mahkeme kararı neticesinde ne kadarı ödenmediği hususu iki kayda bakılarak kıyaslanabilir."denilmiştir.

Sonuç olarak Verilen cevapta sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korumak, geliştirmek, avlanmalarını

kontrol altına almak ve avcılığı düzenlemek 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun amaçları arasında yer aldığı belirtilmiştir. Bu amaca hizmet eden AVBİS bakanlıkça kullanılan bir veri tabanıdır. Bu alandan sağlanacak kaynağın yine bu alanda harcanması da aynı kanunun 10 ncu maddesinde "Döner Sermaye İşletmesinde bu Kanun uyarınca toplanan gelirin tamamını kullanır."denilerek hüküm altına alınmıştır. Bu kanun gereğince tahsil edilen gelirler ve yapılan giderlerin muhasebeleştirilmesi DMİS programı ile sağlanmaktadır.

Sürdürülebilir av ve yaban hayatının Planlanması ve yönetimi için bilgilerin doğru, sonuçlarının rasyonel değerlendirilmesi birbirlerini teyit eden bilgilerle mümkün olacağından AVBİS kapsamında yürütülen hizmetin, mevzuata uygun ve daha etkin bir şekilde yerine getirilmesi, sistemsel kontrollerin yapılabilmesi ve sistemin ve Avcılık yönetiminde raporlamaya imkan verecek şekilde daha etkin hale getirilmesi gerektiği yanında kanun, yönetmelik ve tarifeler gereği tahsil edilen gelirler arasında OSİB'e bağlı döner sermaye işletmelerinin ve bakanlığın diğer birimlerinin tarifelerde belirtilen ücrete tabi hizmetleri ile tahsil edilen gelirleri arasında karşılaştırma ve raporlamalara olanak sağlayacak etkin bir kontrol sisteminin kurulması ve bu yolla gelir kayıp ve kaçaklarının önlenmesi ve birimler arasında eşgüdüm ve koordinasyon sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Korunan Alanlara Ait Yasal Mevzuatın, Kurumların Görev ve Yetki Alanlarının ve Kurumların Statü ve Alan Yönetimlerinin Çakışmasından Kaynaklanan Yönetim ve Planlama Sorunlarının Mevcut Olması;

Korunan alanların bir kısmında aynı korunan alan için hem doğal sit, hem milli park, hem arkeolojik sit, hem de Ramsar (Uluslararası Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi) alanı statüsünün birlikte mevcut olduğu, bu durumun ise korunan alanın planlanması ve yönetiminde çakışma yarattığı görülmüştür.

2873 sayılı Milli Parklar Kanununa göre milli parklar ile orman rejimi dışındaki korunan alanların ilanı Bakanlar Kurulunca yapılmaktadır. İlan öncesi her türlü etüt ve arazi çalışması ise DKMP Genel Müdürlüğü tarafından yapılarak tüm evraklar ile birlikte ilan sürecinin tamamlanması için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na iletilmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gerekli incelemeyi yaptıktan sonra ilan sürecinin tamamlanması için konuyu Başbakanlığa göndermektedir.

2873 sayılı Kanun kapsamında milli park, tabiat parkı, tabiatı koruma alanı ve tabiat anıtı olmak üzere 4 farklı koruma kategorisi belirlenmiştir. Günümüz itibari ile 42 adet milli

park, 209 adet tabiat parkı, 30 adet tabiatı koruma alanı ve 111 adet tabiat anıtı ilan edilmiştir.

Yine ülkemizin sahip olduğu doğal, kültürel ve tarihi kaynak değerlerinin UNESCO tarafından dünya doğal mirası veya dünya kültürel mirası kapsamında belirlenmesi ve korunması maksadıyla 21.07.1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun kapsamında korunması gereken alanlar doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel sit alanı olarak ilan edilmeye başlamıştır.

Ülkemizdeki yaban hayvanlarının buldukları ortamları ile birlikte korunması, geliştirilmesi ve uygun habitatlarına yerleştirilmesi amacıyla 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile Yaban Hayatı Koruma Sahası ile Yaban Hayatı Geliştirme Sahası olmak üzere 2 farklı koruma kategorisi daha getirilmiştir. 8 Kasım 2004 tarihinde yayınlanan Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları Yönetmeliği ile de 80 adet Yaban Hayatı Geliştirme Sahası ve 1 adet Yaban Hayatı Koruma Sahası ilan edilmiştir.

Yine ülkemizin uluslararası sözleşmeler kapsamında taraf olduğu uluslararası öneme haiz sulak alanların korunmasına yönelik RAMSAR sözleşmesi kapsamında 2872 Sayılı Çevre Kanununun 9 uncu maddesine istinaden 17.05.2005 tarihinde yayınlanan Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği ile ülkemizdeki doğa koruma alanına bir mevzuat daha dahil olmuştur. Bu mevzuat kapsamında 14 adet uluslararası öneme haiz Ramsar alanı, 38 adet ulusal öneme haiz sulak alan belirlenmiştir.

Barcelona Sözleşmesi kapsamında 383 sayılı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin yayınlanması ile birlikte, içerisinde hem yerleşim alanlarını hem 6831 sayılı Orman Kanununa tabi orman vasfındaki alanları barındıran 16 adet Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmiştir.

Aynı korunan alanlarda farklı yasal mevzuatların yürürlükte olması sonucunda da bir mevzuata göre yapılması yasak olmayan faaliyetin diğer mevzuat kapsamında yasak olması sebebiyle uygulamada çatışmalar yaşanmaya başlanmıştır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve 383 sayılı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin (yürürlükte olduğu 2011 yılına kadar ki süreçte) uygulamaları farklı kurumların yetki ve sorumluluğuna verilmiştir.

2011 yılındaki kurumsal yapılanmalara yönelik çıkartılan 644 ve 645 sayılı KHK'lar ile korunan alanların belirlenmesi, ilanı ve yönetimi ile kurumsal yetkiler daha da karmaşık hale getirilmiştir. 644 sayılı KHK ile 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında olan doğal sitlerin belirlenmesi, tescili ve yönetim yetkisi Çevre ve

Şehircilik Bakanlığının görev ve yetkisi kapsamına dahil edilmiştir.

Korunan alanların gerek alansal olarak gerekse koruma statüsü olarak çakışması bu alanların yönetiminde de farklı sorunların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Korunan alanlar insan faaliyetlerinin yasaklandığı ve sınırlandırıldığı alanlardır. Korunan alanlar sahip oldukları biyolojik çeşitliliğin yanı sıra ekolojik, kültürel ve sosyo ekonomik özellikleri ile diğer alanlardan ayrılmaktadır. Korunan alanlardaki değerli ve sınırlı yaşamsal değeri olan kaynakların geriye dönüşü olmayan bir şekilde etkilenecek bozulmaması ise etkin bir koruma ve planlamayı gerektirmektedir.

Aşağıdaki tabloda ülkemizdeki korunan alanlara verilen ulusal ve uluslararası statüler sayısal olarak gösterilmiştir.

Tablo 12 : Sayısal Olarak Korunan Alanlara Verilen Ulusal ve Uluslararası Statüler

Dayanağı	Korunan Alan Türü	Korunan Alan Değeri	Sayı
2873 sayılı Milli Parklar Kanunu	Milli Park	Ulusal	40
	Tabiatı Koruma Alanı	Ulusal	31
	Tabiat Parkı	Ulusal	184
	Tabiat Anıtı	Ulusal	107
4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu	Yaban Hayatı Geliştirme Sahası	Ulusal	80
6831 sayılı Orman Kanunu	Muhafaza Ormanı	Ulusal	58
6831 sayılı Orman Kanunu	Gen koruma ormanı	Ulusal	223
6831 sayılı Orman Kanunu	Tohum Bahçesi	Ulusal	187
6831 sayılı Orman Kanunu	Tohum Meşçeresi	Ulusal	377
2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu	Doğal Sit Alanı	Ulusal	1273
383 sayılı KHK	Özel Çevre Koruma Bölgesi	Bölgesel	16
Ramsar Sulak Alan Sözleşmesi	Ramsar Alanı	Küresel	14
Unesco(MAB komiteleri-camili, 2005)	Biyosfer Rezervi	Küresel	1

Unesco	Dünya Miras Alanı	Küresel	11
--------	-------------------	---------	----

Türkiye’de birden fazla koruma statüsü olan korunan alanların etkin yönetiminin sağlanması için alanın kaynak değerlerine uygun tek bir korunan alan kategorisi belirlenmesine yönelik yasal düzenlemelerin yapılması ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında ulusal koordinasyon mekanizması oluşturulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Görev ve yetki bakımından çakışma meydana gelebilen kurumlarla yapılan müzakere neticesi Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu” tasarısı olgunlaştırılmış olup, Kanun tasarısı, Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğüyle birlikte gözden geçirilerek 7/4/2017 tarihinde nihai halini almıştır ve Başbakanlıkça Türkiye Büyük Millet meclisine sevk edilmiştir.

- Mezkûr Kanun tasarısıyla; korunan alanların birden fazlasının özelliklerine sahip olsa dahi koruma altına alınan alanın tek bir korunan alan adı altında ilan edilmesi hükmü getirilmiştir.
- Aynı şekilde Kanun tasarısı kapsamında koruma altına alınacak bir alanın tespit, tescil ve ilanı Bakanlığımızca gerçekleştirilecektir. Milli Park ilanı da Bakanlığımız vasıtasıyla Bakanlar Kuruluna gönderilecektir.
- Ayrıca mevcut çakışan korunan alanlar bakımından da “GEÇİCİ MADDE” düzenlemesi yapılarak bir korunan alanın içerisinde kalan başka bir korunan alan kısmının iptaline yönelik düzenleme yapılmıştır.
- İlgili kurum ve kuruluşlar arasında ulusal koordinasyon mekanizması oluşturulması bakımından da; tabiatın, tabii değerlerin ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir yönetimini gerçekleştirmek amacıyla ve Kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması ve bunlar arasındaki ihtilafların giderilmesi vazifesi de bünyesinde yer alan Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kurulu kurulmaktadır. Aynı zamanda Kurula gerekli mahalli çalışmaları yapmak, uzun devreli gelişme planı ve yönetim planlarının hazırlanmasına ve uygulanmasına katkıda bulunmak, korunan alan belirlemeye ilişkin teklifleri değerlendirmek ve görüşünü bildirmek ve bu Kanun kapsamındaki korunan alanlara ilişkin hususlarda mahalli kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon sağlamak üzere tabiatı ve biyolojik çeşitliliği koruma mahalli kurulları oluşturulmaktadır."denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilerek, “Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu” tasarısının, Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğüne de gözden geçirilerek 7/4/2017 tarihinde nihai halini aldığı ve Başbakanlıkça Türkiye Büyük Millet meclisine sevk edildiği bulgumuzda yer alan hususlara ilişkin düzenlemelere de tasarıda yer verildiği belirtilmiştir

Korunan alanlar insan faaliyetlerinin yasaklandığı ve sınırlandırıldığı alanlar olup, sahip oldukları biyolojik çeşitliliğin yanı sıra ekolojik, kültürel ve sosyo ekonomik özellikleri ile diğer alanlardan ayrılmaktadır. Korunan alanlardaki değerli ve sınırlı yaşamsal değeri olan kaynakların geriye dönüşü olmayan bir şekilde etkilenerek bozulmaması ise etkin bir koruma ve planlama ve yönetim gerektirmektedir.

Korunan alanların gerek alansal olarak gerekse koruma statüsü olarak çakışması nedeniyle birden fazla koruma statüsü olan korunan alanların planlanması ve etkin yönetiminin sağlanması için alanın kaynak değerlerine uygun tek bir korunan alan kategorisi belirlenmesine yönelik yasal düzenlemelerin yapılarak hayata geçirilmesi; ilgili kurum ve kuruluşlar arasında ulusal koordinasyon mekanizması oluşturulmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Türkiye'deki Sulak Alan Ekosistemlerinin Ekonomik Değerinin Saptanmamış Olması;

Türkiye'deki sulak alan ekosistemlerinin ekonomik değerinin saptanmamış olduğu, bu durumun ise sulak alanların küresel ısınma, kuraklık, yanlış hidrolojik planlamalar ve kirlilik gibi nedenlerle yok olması riskini doğurduğu görülmüştür.

Ülkemizde 250 adet sulak alan mevcut olup, sulak alanların toplam yüzölçümü ise 1.851.00 hektar alandır. Sulak alanlardan 38 tanesi uluslararası öneme haiz olup, bu alanlardan 18 tanesi ise A sınıfı sulak alandır.

Sulak alanlar hem ulusal hem de uluslar arası düzeyde koruma altına alınmış alanlardır. Sulak alanların tanımı 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 2 nci maddesinde yapılmış olup maddeye göre sulak alan: doğal veya yapay, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gel-git hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan bütün suları, bataklık, sazlık ve turbalıklar olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanununun 4 ncü maddesinde ise av ve yaban hayvanlarının beslenmesine, barınmasına, üremesine ve korunmasına imkân veren doğal yaşama ortamlarının zehirlenemeyeceği, sulak alanların kirletilemeyeceği, kurutulamayacağı ve bunların doğal yapılarının değiştirilemeyeceği hükmü bulunmaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanununun 9 ncu maddesine göre de sulak alanların doğal yapılarının

ve ekolojik dengelerin korunması esastır.

Ramsar sözleşmelerine (Uluslararası Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi) taraf bir ülke olarak bu sözleşmelerden kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi ülkemiz tarafından uluslararası düzeyde de taahhüt edilmiştir. Ülkemizde 14 adet uluslararası ölçekte tanınan ve uluslararası proje çalışmalarına konu olan Ramsar alanı belirlenmiştir.

Ramsar sözleşmesinin ulusal düzeyde uygulanmasını sağlamak için 17 Mayıs 2005 tarih ve 25818 sayılı resmi gazetede yayınlanan “Sulak Alanların Korunması Yönetmeliğinin Koruma ilkeleri başlıklı 6 ncı maddesinde; *“Sulak alanların kirletilmemesi, doğal yapılarının ve ekolojik karakterlerinin korunmasının esas olduğu Her türlü arazi ve su kullanım planlamalarında, sulak alanların işlev ve değerlerinin korunması sağlanmasının Sulak alanlarda biyolojik çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi için gerekli tedbirler alınması gerektiği”* belirtilmektedir.

Su kaynaklarının yetersizliği değil, etkin ve planlı kullanılamaması, kaynakların iyi yönetilememesi su kıtlığı yaratacağından; sulak alanların akılcı kullanımını sağlamak amacıyla koruma, kullanım, araştırma, izleme, denetim gibi etkinliklerin ve tedbirlerin tümünü bütüncül bir yaklaşımla tanımlayan sulak alan yönetim planlarının tamamlanması gerekmektedir.

Sulak alan yönetim planı o alanın bir nevi anayasası niteliğinde olup sulak alanın genel koruma-kullanım ilkelerini belirlemekle birlikte, sulak alanların sorunlarının çözümüne yönelik katılımcı bir yaklaşımla tüm ilgi gruplarına çeşitli görev ve sorumluluklar vermektedir. Bugüne kadar 14 sulak alan Ramsar alanı, 38 sulak alan ulusal öneme haiz sulak alan, 8 alan ise mahalli öneme haiz sulak alan olarak ilan ve tescil edilmiştir. 2012-2014 yılları arasında 42 adet sulak alanın koruma bölgeleri tespit edilmiş ve 1999-2017 yılları arasında 24 adet Sulak Alan Yönetim Planı Hazırlanmıştır.

Hızlı endüstriyel gelişim, nüfus artışı ve artan besin tüketimi daha fazla tarım alanı talebi oluşmasına neden olmaktadır. Yabanıl alanların tarım arazisine dönüşmesi, tarımda mekanizasyon, ilaç ve gübrenin aşırı kullanımı da yaban hayatı habitatlarını olumsuz etkilemektedir.

Türkiye’deki sulak alanlar ve Türkiye’nin temsil ettiği biyolojik çeşitlilik bölgedeki doğal ve hassas dengenin bir göstergesidir.

Biyolojik çeşitliliğin korunmasının sağlanması için kurumsal problemler giderilmelidir. Nesli tehlike altında ve endemik olan türler için yönetim planlaması yapılmalıdır. Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, korunması ve prensipler konusunda toplum eğitilmeli,

bilinçlendirilmeli ve çevresel bilinç artırılmalıdır. Kamu kurumları, üniversiteler, özel sektör, medya ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği sağlanmalıdır.

Sulak alanlar ulusal bir değerdir. Küresel ısınma, kuraklık, yanlış hidrolojik planlamalar, kirlilik gibi nedenlerle su alanlarının elden çıkması engellenmelidir. Bu nedenle Türkiye'deki tüm sulak alan ekosistemlerinin ekonomik değerinin saptanması gerektiği doğal kaynakların sürdürülebilirliği açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Ülkemizde 2016 yılında tamamlanan Ulusal Sulak Envanter Projesine göre alansal büyüklüğü 1,8 milyon ha. büyüklüğünde 14.424 adet göl vb. durgun su, 2.845 akarsu niteliğinde sulak alan ekosistemi tespit edilmiş olup, bu alanlardan 921 adedi ise 8 ha.'dan büyük ekosistem olarak önemli sayılabilecek alanlardır. Ülkemizde 04/04/2014 tarih ve 28962 sayılı R.G. ile yayımlanan Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği kapsamında 2014(Nisan)-2017 (Mayıs) döneminde 42 adet sulak alan ulusal öneme haiz sulak alan olarak tescil edilmiş, 8 adet sulak alan Mahalli Öneme Haiz Sulak Alan olarak tescil edilmiş ve koruma altına alınmıştır. Ülkemiz sulak alanların korunması ve geliştirilmesi için başta sulak alan yönetim planları olmak üzere birçok çalışma ve faaliyetler Genel Müdürlüğümüzce yürütülmektedir. Bu çerçevede 2012 yılında Ramsar Alanı ve Milli Park statüsünde olan Sultansazlığı Sulak Alanının (24523 ha.) ekonomik değeri (biyokıymetlendirme) projesi yapılmış olup, ekonomik olarak ölçülebilen sulak alan değeri 2012 yılı rakamlarına göre yaklaşık 1,45 milyar TL/yıl (1.447.996.364,88 TL/yıl) olarak hesaplanmıştır. Proje ile Sultansazlığı'nın yalnızca tabii hayat için değil ekonomik olarak da bulunduğu yöre ve ülke geneli için ne kadar önemli olduğu ortaya çıkarılan bir pilot projedir. Ancak özellikle ekolojik olarak sıkıntılı durumda olan ve/veya olabileceği öngörülen kritik sulak alanlarımız için yönetim planlarının yapılması ve planların uygulamaya aktarılması sulak alan ekosistemin korunması için önemli bir önceliğimizdir. Sultansazlığı Biyokıymetlendirme Projesine 2012 yılında 200.000 TL program ödeneği ayrılarak hazırlanmıştır. Söz konusu projenin Sayıştay Denetim Raporunda belirtildiği gibi ülke genelinde bulunan yaklaşık 1,8 milyon ha. büyüklüğünde tüm tabii sulak alanlarda yapılması durumunda 14,7 milyar TL'lik bir proje bütçesine ihtiyaç olacaktır. Söz konusu bütçe miktarı çevre sektörü kapsamında sulak alanlar bakımından önemli bir miktardır.

Dolayısıyla Türkiye'deki sulak alan ekosistemlerinin ekonomik değerleri ile ilgili pilot bazlı projeler yapılmakla birlikte sulak alanların envanter, planlama, yatırım ve tanıtım başlıkları altında dengeli bir bütçe ile dört koldan çalışma ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak çalışmalar yapılmaktadır. Bu çerçevede bütçe kısıtları da dikkate alınarak

henüz tüm sulak alanlarda ekonomik değerlerin tespitine yönelik bir proje yapılmassa da ihtiyaç duyulan sulak alanlarda ekonomik değer hesaplaması yapılmaktadır."

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta Ülkemizde 2016 yılında tamamlanan Ulusal Sulak Envanter Projesine göre alansal büyüklüğü 1,8 milyon ha. büyüklüğünde 14.424 adet göl vb. durgun su, 2.845 akarsu niteliğinde sulak alan ekosistemi tespit edildiği, bu alanlardan 921 adedi ise 8 ha.'dan büyük ekosistem olarak önemli sayılabilecek alanlar olduğu ;Ülkemizde 04/04/2014 tarih ve 28962 sayılı R.G. ile yayımlanan Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği kapsamında 2014(Nisan) - 2017 (Mayıs) döneminde 42 adet sulak alan ulusal öneme haiz sulak alan olarak tescil edildiği, 8 adet sulak alan Mahalli Öneme Haiz Sulak Alan olarak tescil edilmiş ve koruma altına alındığı belirtilmişken Biyokıymetlendirme Projelerinin tüm tabii sulak alanlarda yapılması durumunda 14,7 milyon TL'lik bir proje bütçesine ihtiyaç olduğu Söz konusu bütçe miktarının çevre sektörü kapsamında sulak alanlar bakımından önemli bir miktar olduğu belirtilmiştir. İdarece Türkiye'deki sulak alan ekosistemlerinin ekonomik değerleri ile ilgili pilot bazlı projeler yapıldığı sulak alanların envanter, planlama, yatırım ve tanıtım başlıkları altında dengeli bir bütçe ile dört koldan çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir.

Bu çerçevede bütçe kısıtları da dikkate alınarak henüz tüm sulak alanlarda ekonomik değerlerin tespitine yönelik bir proje yapılmassa da ihtiyaç duyulan sulak alanlarda ekonomik değer hesaplaması yapılmakta olduğu kamu idaresi cevabında belirtilmiştir.

Sulak alanlar ulusal bir değerdir. Küresel ısınma, kuraklık, yanlış hidrolojik planlamalar, kirlilik gibi nedenlerle su alanlarının elden çıkmasının engellenmesi sulak alanlarımız için yönetim planlarının yapılması ve planların uygulamaya aktarılması sulak alan ekosisteminin korunması için gerekli tedbirlerin alınması ve Türkiye'deki tüm sulak alan ekosistemlerinin ekonomik değerinin saptanmasının gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 12: Halkın Yararlanabilmesi Amacıyla İşletmecilik İhalesi Yapıldığı Halde Tabiat Parklarının Büyük Bir Kısımında Herhangi Bir İşletmecilik Faaliyetinin Mevcut Olmaması ve Halkın Kullanımına Açık Olmaması;

Giriş ücretlerinin tahsili, mevcut tesislerin işletmeciliği, bakım onarımı ve çevrenin

temizliği amacıyla ihale edilen Tabiat Parklarının büyük bir kısmında herhangi bir işletmecilik faaliyetinin mevcut olmadığı, bir kısmında ise işletilmek üzere teslim edilen tesislerin kapalı tutulduğu ve herhangi bir hizmet verilmediği görülmüştür.

Oysa işe ait sözleşmelerin ilgili maddelerinde; işletmecilerin tesisler ve çevresinde yangına karşı tedbirler almak zorunda olduğu, tesisler kapalı olduğunda da bekçi bulundurması gerektiği, tesislerin bakım onarımını yapması gerektiği, tesislerin çevresini aydınlatmak ve temizlemek zorunda olduğu düzenlenmiştir. Ancak örnek olarak incelenen Hacetderesi Tabiat Parkı, Ballıkayalar Tabiat Parkı, Beşkayalar Tabiat Parkı, Suadiye Tabiat Parkı, Dilek Yarımadası Kavaklıburun Koyu, Parkorman Tabiat Parkı gibi alanların bir kısmında tesisler kapalıyken herhangi bir görevlinin bulunmadığı, bir kısmının yeni tesislerin inşaat faaliyetleri dolayısıyla halkın girişine kapalı olduğu, bir kısmında herhangi bir temizlik ve işletmecilik faaliyetinin olmadığı görülmüştür.

Tabiat parkları, mevcut tesislerin bakım, onarımlarının yapılarak işletilmesi amacıyla ihale edildiği halde, müstecirler tarafından herhangi bir işletmecilik faaliyetinin yürütülmemesi bu alanların sadece yeni tesislerin yapılacağı birer rant alanı olarak görüldüğü algısını yaratmaktadır. Dolayısıyla Tabiat Parklarının birer rant alanı olarak görülmesinin önüne geçilmesinin ve ihale amacına uygun olarak işletilmelerinin ve halkın faydalanmasının sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Ballıkayalar Tabiat Parkı'nda 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı Mevzi İmar planının onaylandığı anda alanın işletmecisi olan Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından alana gerekli yapı ve tesislerin yapılacağı, ayrıca söz konusu tabiat parkının halka açık olduğu, gelen ziyaretçiler tarafından alanda yürüyüş ve piknik ve dağcılık faaliyetleri yapıldığı,

Beşkayalar Tabiat Parkı'nın Uzun Devreli Gelişme Planında revizyon yapılmasının gerektiği, revize plan onaylandığında alanın işletmecisi tarafından gerekli işletmecilik faaliyetlerinin başlatılacağı, alanın şuan halka açık olduğu, gelen ziyaretçilerin alanda piknik ve yürüyüş yapabildiği,

Suadiye Tabiat Parkı'nda idari bina, wc, mahalli ürün satış üniteleri ve mescidin yapım aşamasında olduğu, bittikleri anda halkın hizmetine sunulacağı, bu alanın şuan halka açık olduğu, gelen ziyaretçilerin alanda piknik ve yürüyüş yapabildiği,

Hacetderesi Tabiat Parkında Gelişme Planı doğrultusunda yapımı devam eden tesislerin iş güvenliği açısından tehlike yaratmaması için saha halka henüz açılmadığı,

Parkorman Tabiat Parkında Gelişme Planı doğrultusunda İmar Planı ve proje onay süreçlerinin tamamlandığı, projelerin ÇED süreci devam ettiği için ziyaretçilere yönelik alt ve üst yapı çalışmaları tamamlanamadığı için ancak idareden izin alınarak gerçekleştirilen belirli organizasyonlarda işletmeci tarafından gerekli tedbirlerin alınması şartıyla ziyaretçi kullanımına açıldığı, diğer zamanlarda gerek ziyaretçilerin temel ihtiyaçlarının karşılanabileceği altyapı ve üst yapının yetersiz olması gerekse ziyaretçi güvenliği açısından ziyaretçi kullanımına kapalı tutulduğu,

Büyük Menderes Deltası-Dilek Yarımadası Milli Parkı sınırları içerisinde yer alan Kavaklıburun Koyu'nun ise Kuşadası Belediyesi tarafından işletildiği, söz konusu koyla birlikte aynı bölgede bulunan 3 adet koyun deniz sezonunun açık olduğu Haziran – Ekim ayları arasında ziyaretçiler tarafından kullanıldığı için bu ayların dışında genel olarak ziyaretçi kullanımı olmadığı için kapalı kaldığı,

Yukarıda belirtilen sahaların en kısa sürede ve sürekli ziyaretçi kullanımına hizmet verecek biçimde açık tutulmalarını sağlamak için söz konusu alanın işletmeciliğini yürütmekte olan gerçek veya tüzel kişiliklerin yazılı olarak uyarılacağı ve Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlükleri tarafından denetimlerin artırılıp, gerekli tedbirlerin alınacağı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında tabiat parklarının büyük bir kısmında yeni tesislerin yapım aşamasında olduğu, bu nedenle güvenlik amacıyla bazılarının halkın kullanımına kapalı olduğu, bir kısmında ise yapım faaliyetleri devam etmesine rağmen halkın kullanımına açık olduğu belirtilerek bu alanların hemen hepsinde inşaat faaliyetlerinin mevcut olduğu kabul edilmektedir.

2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu ve bu Kanunların uygulamasını düzenleyen Milli Parklar Yönetmeliğinde ifade edildiği üzere; tabiat parkları orman rejimine tabi alanlardır ve bu alanlarda devlet mülkiyeti esas olup, orman rejimine tabi bu alanlar yapılaşmaya açılmaz. Tabiat parklarının imara açılması 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 4 ve 14 üncü maddelerine açıkça aykırılık oluşturmaktadır.

Diğer yandan mevcut halleriyle işletilmesi amacıyla ihale edilen tesislerin dev yatırımlara dönüştürülmesi; mevcut sözleşme ve şartname konusunun tamamen değişmesine yol açmakta, bu durum ise haksız rekabete ve müstecir lehine sebepsiz zenginleşmeye yol açmaktadır. Bu durumun ise esasında sözleşmenin iptalini gerektirdiği ayrıca değerlendirilmektedir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları***** ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI 2016 YILI BİLANÇOSU (TL)**

AKTİF		PASİF	CARİ YIL (2016)
1-Dönen Varlıklar	18.884.777,80	3-Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	1.386.920.705,65
10-Hazır Değerler	309.097,86	32-Faaliyet Borçları	1.375.344.356,14
12-Faaliyet Alacakları	48.010,88	33-Emanet Yabancı Kaynaklar	3.916.679,38
13-Kurum Alacakları		36-Ödenecek Diğer Yükümlülükler	1.524.065,06
14-Diğer Alacaklar	7.316.938,84	37-Borç Ve Gider Karşılıkları	6.135.605,07
15-Stoklar	3.396.332,83	4-Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	103.548.403,41
16-Ön Ödemeler	7.814.397,39	43-Diğer Borçlar	9.658,38
2-Duran Varlıklar	238.474.032,19	47-Borç ve Gider Karşılıkları	103.538.745,03
22-Faaliyet Alacakları		5-Öz Kaynaklar	-1.233.110.299,07
23-Kurum Alacakları	94.083.517,53	50-Net Değer	-145.976.993,39
24-Mali Duran Varlıklar	53.132.203,03	51-Değer Hareketleri	34.359.597.333,89
25-Maddi Duran Varlıklar	91.258.311,63	57-Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	5.634.522,48
		58- Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-22.017.677.279,48
		59-Dönem Faaliyet Sonuçları	-13.434.687.882,57
Aktif Toplamı	257.358.809,99	Pasif Toplamı	257.358.809,99
Nazım Hesaplar	170.287.368,34	Nazım Hesaplar	170.287.368,34
GENEL TOPLAM	427.646.178,33	GENEL TOPLAM	427.646.178,33

*** ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI 2016 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU (TL)**

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap	GİDERİN TÜRÜ	CARİ YIL (2016)
630	01	Personel Giderleri	288.170.442,43
630	02	Sos.Güv.Kurumlarına Devlet Primi Gid.	50.905.788,15

630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	36.698.992,28
630	04	Faiz Giderleri	
630	05	Cari Transferler	2.524.941.123,81
630	07	Sermaye Transferleri	10.315.961.572,83
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	39.788,47
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kay. Giderler	9.244.339,35
630	13	Amortisman Giderleri	166.510.315,17
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	281.857.807,23
630	15	Karşılık Giderleri	2.654.386,46
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	12.375,93
630	25	Kamu İd Bedelsiz Ol Devr Mali Olmayan Varlıklardan Kay Gid	116.659,07
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	84.079.473,58
630	99	Diğer Giderler	3.270.411,80
		GİDERLER TOPLAMI (A)	13.764.463.476,56
Hesap Kodu	Yardımcı Hesap	GELİRİN TÜRÜ	
600	01	Vergi Gelirleri	42.861.853,36
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	239.164,52
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gel.	279.460.247,15
600	05	Diğer Gelirler	7.061.097,24
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	98.550,68
600	25	Kamu İd Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gel	54.681,04
		GELİRLER TOPLAMI (B)	329.775.593,99
		FAALİYET SONUCU [A-B]) (+ / -)	-13.434.687.882,57

* Bakanlık Mali Tablolarından özetlenerek düzenlenmiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2016 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	55
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	56
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	56
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	56
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	58
6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	59
7. EKLER.....	109

KISALTMALAR

AVBİS: Avcılık Bilgi Sistemi

DKMP: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel M¼d¼rl¼ę¼

DMİS: D¼ner Sermaye Mali Y¼netim Sistemi

OSİB: Orman ve Su İŞleri Bakanlığı

RAPORDA YER ALAN TABLOLAR

Tablo 1: Konsolide Bilançoda yer alan Maddi Duran Varlıklar

Tablo 2: Bakanlığın 2015 Yılı Konsolide Bilançosuna Göre Döner Sermaye İşletmeleri Adına Kayıtlı Taşınmazlar

Tablo 3: İşletmelerin 2014, 2015, 2016 yıllarına İlişkin Bütçe Gelir Gider Tahminleri ile Gerçekleşmeleri

Tablo 4:Yıllar İtibariyle Konsolide Döner Sermaye Bütçesi ile Gerçekleşen Gelir-Gider tutarlarının Karşılaştırması

Tablo 5: Konsolide Vergi ve Yükümlülükler

Tablo 6: İşletmelerin Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Tablosu

Tablo 7: 2016 Yılı Gelirlerine İlişkin Olarak AVBİS Kayıtları İle Döner Sermaye İşletmelerine Ait Kayıtların Karşılaştırılması

Tablo 8: DKMP Döner Sermaye İşletmesinin 2016 yılı Gelir Hesabı, Sipariş Avansları Hesabı ile Banka Hesabı durumu

Tablo 9: 2016 Yılında İdare Tarafından İşletilen ve Kapı Girişi Bedelleri İdare Tarafından Tahsil Edilen Alanlar

Tablo 10: İşletmelerde 2016 yılında Görevlendirilen Sayman Mutemetleri

Tablo 11:Bütçesi Üzerinde Harcama Yapan İşletmeler

Tablo 12: Yıl Sonu İtibariyle İşletmelerin 393 Merkez ve Şubeler Cari Hesabının Kayıtları

Tablo 13: Merkez Döner Sermaye İşletmesi 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı Kayıtları

Tablo 14: Döner Sermaye İşletmelerinin Alınan Sipariş Avansları Hesabına İlişkin Kayıtlar

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Döner Sermaye İşletmelerinde Bakanlığın ve Muhasebat Genel Müdürlüğünün DMIS (Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi) muhasebe programları kullanılmaktadır. Aylık, üç aylık mizanlar, gelir gider cetvelleri ve tablolar elektronik ortamda Merkez Döner Sermaye Saymanlığına aktarılmaktadır.

Bakanlık Döner Sermaye İşletmeleri, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve 01.05.2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’ne göre “Tek Düzen Muhasebe Sistemi’ni kullanmaktadırlar.

2016 yılı bilançosunda sermayesi 76.992.694,20 TL olup, toplam aktif büyüklüğü 189.276.662,62 TL’dir. Döner sermaye gelir toplamı 79.540.999,88 TL, gider toplamı 67.112.731,74 TL olup, gelir tablosunda yılsonu itibariyle tahakkuk eden kar/zarar toplamı 8.604.192,25 TL’dir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Nakit akım tablosu
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Envanter defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler;

uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Orman ve Su İşleri Bakanlığının 2016 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Ayrı Tüzel Kişiliği Olmadığı Halde, Döner Sermaye İşletmeleri Adına Taşınmaz Edinilmesi;

Konsolide Bilanço verilerinde döner sermaye işletmelerinin maddi duran varlıklarının içinde 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 252-Binalar Hesabında kayıt olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44 ve 45 inci maddeleri ve bu maddeler kapsamında uygulamaya konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince, ayrı tüzel kişiliği bulunmayan döner sermaye işletmeleri kendi adlarına taşınmaz edinemezler.

Önceden edindikleri de dâhil kullanımlarında bulunan taşınmazlar için de Bakanlığın tabi olduğu mevzuata göre işlem yapılması gerekmektedir. Bu nedenle, Bakanlığın kullanımında bulunan taşınmazlar Hazine adına tapuya tescil edildiğinden, aynı şekilde döner sermaye işletmelerinin bilançolarında yer alan taşınmazların da Hazine adına tescil edilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

Tablo 1: Konsolide Bilançoda yer alan Maddi Duran Varlıklar

	<i>D- Maddi Duran Varlıklar</i>	
1-	Arazi ve Arsalar	84.849,60
2-	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	0,00
3-	Binalar	9.144.180,57
9-	Yapılmakta Olan Yatırımlar	3.016.449,90

Tablo 2: Bakanlığın 2016 Yılı Konsolide Bilançosuna Göre Döner Sermaye İşletmeleri Adına Kayıtlı Taşınmazlar

Döner sermaye işletmesi	MADDİ DURAN VARLIKLAR		
	250- Arazi ve Arsalar Hesabı	252-Binalar Hesabı	258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı
Adana		45.000,00	
Adıyaman		205.050,89	

Afyon	84.849,60	845.911,21	
Ankara		135.307,40	
Antalya		628.435,79	
Bolu		408.135,11	
Bursa		237.022,05	
Çankırı		18.497,00	
Denizli		47.000,00	
Edirne		83.843,25	
Eskişehir		95.992,92	
Giresun		53.500,00	
Gümüşhane		1.085.657,42	60.000,00
Mersin		309.323,19	
İstanbul		404.824,97	
Kars		1.252.272,35	
Kastamonu		99.850,00	
Kayseri		19.800,00	
Konya		3.756,48	
Malatya		31.562,97	
Sakarya		10.500,00	492.000,00
Samsun		221.694,59	1.283.526,99
Sinop		18.430,00	
Tokat		15.000,00	
Trabzon		15.490,19	
Şanlıurfa		2.567.932,30	
Yozgat		116.725,61	
Osmaniye		140.656,00	1.180.922,91
Düzce		27.008,88	
TOPLAM	84.849,60	9.144.180,57	3.016.449,90

Kamu idaresi cevabında; aynen "5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 44 ve 45. Maddeleri ve bu maddeler kapsamında uygulamaya konulan kamu idarelerine ait taşınmazların kaydına ilişkin yönetmelik hükümleri gereğince; Bakanlığımız Döner sermaye işletmelerinin maddi duran varlıklar hesaplarında bulunan taşınmazların hazine adına tescil edilmesi için envanter çalışmalarına müteakip döner sermaye kayıtlarından düşürülüp, genel bütçeye devri ile ilgili tahsis işlemleri yapılacaktır."denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilmiştir. Döner sermaye işletmelerinin bilançolarında yer alan taşınmazların 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44 ve 45 inci maddeleri gereğince Hazine adına tescil edilmesi ve ilgili hesaplara kaydedilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Döner Sermaye İşletmeleri Tarafından Sağlıklı İş Programı Yapılamaması Nedeniyle Bütçelerin Gelir ve Gider Tahminlerinde ve Gerçekleşmelerinde Çok Yüksek Sapmaların Olması, Giderlerinin Gelirlerini Aşması;

Döner sermaye işletmelerinin ilgili yıl bütçelerinde giderlerinin gelirlerini aştığı, bazı işletmelere ait gelir gerçekleşme oranlarının tahmin edilenin birkaç katına ulaştığı, sağlıklı iş programı yapılamaması nedeniyle bütçelerin gelir ve gider tahminlerinde ve gerçekleşmelerinde çok yüksek sapmaların olduğu görülmüştür.

İşletme hizmetlerinin, bütçelere konulacak ödeneklerle, mevzuatla belirlenmiş yöntem, ilke ve amaçlara uygun olarak gerçekleştirmesi ve işletmelerin tüm gelir ve giderlerinin bütçelerinde gösterilerek yürütülmesi esastır.

1 Mayıs 2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğinin 4 ncü Maddesinde bütçe işletmelerin belirli bir dönemdeki gelir ve gider tahminleri ile bunların uygulanmasına ilişkin hususları gösteren ve usulüne uygun olarak yürürlüğe konulan belge olarak tanımlanmış metin kısmı, ekli cetveller ile Yılı içinde yapılacak giderler ile gelirlerden oluştuğu hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca döner sermaye işletmelerince, işletmelerin bir hesap dönemi içerisinde yapacağı iş ve faaliyetlerle üretim hedeflerini gösteren bir iş programı düzenlenmesi gerektiği belirtilerek, iş programını bütçenin esasını teşkil eden bir belge olarak tanımlamıştır. Bu nedenle, iş programlarının bütçelerle mutlaka uyumlu olması gerektiği belirtilmiştir.

Yine aynı maddede “Bütçeler, izleyen iki yılın bütçe tahminleriyle birlikte hazırlanır ve değerlendirilir. Bütçe, malî işlemlerin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar. Tüm gelir ve giderler gayri safi olarak bütçelerde gösterilir. Belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi ve Bütçelerde giderlerin gelirleri aşmaması esastır.” Denilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 5 nci maddesinde ise “Bütçeler, ait olduğu yıl başlamadan önce yetkili mercii tarafından onaylanmadıkça uygulanamaz. Onaylanarak kesinleşen bütçeler en geç Aralık sonuna kadar döner sermaye işletmesine gönderilir.” denilmiş olup 6 ncı maddesin

de ise Ek Bütçenin ödeneklerin yetersiz kalması, iş programında öngörülmeyen işlerin yapılmasının gerekli olduğu hallerde yapılacağı ve kaynağının gösterilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

İşletme hizmetlerinin, bütçelere konulacak ödeneklerle, mevzuatla belirlenmiş yöntem, ilke ve amaçlara uygun olarak gerçekleştirilmesi ve işletmelerin tüm gelir ve giderlerinin bütçelerinde gösterilmesi, bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlığın esas alınması esastır.

Belirtilen düzenlemeler gereğince, işletmenin bir hesap dönemi içerisinde yapacağı iş ve faaliyetleriyle üretim hedeflerini gösteren ve işletme bütçesinin esasını teşkil eden bir belge olan iş programının sağlıklı düzenlenmesi gerekmektedir. Döner sermaye işletmeleri faaliyetlerini yürütürken, bütçe projeksiyonunu esas alacağından, bu işletmelerin gelir ve giderlerinin iş programlarıyla uyumlu gerçekçi tahmin edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Aşağıdaki birinci tabloda işletmelerin 2014, 2015, 2016 yıllarına ait bütçe gelir gider tahminleri ile gerçekleştirmeleri oransal olarak, ikinci tabloda ise işletmelerin yıllar itibari ile konsolide bütçe ve gerçekleştirmeleri gösterilmiştir.

Tablo 3: İşletmelerin 2014, 2015, 2016 yıllarına İlişkin Bütçe Gelir Gider Tahminleri ile Gerçekleşmeleri

İLLER	2014						2015						2016					
	2014 GELİR BÜTÇESİ	2014 GİDER BÜTÇESİ	2014 YILI GELİRLERİ	2014 YILI GİDERLERİ	2014 GELİR GERÇE KLEŞME ORANI	2014 GİDER GERÇE KLEŞME ORANI	2015 GELİR BÜTÇESİ	2015 GİDER BÜTÇESİ	2015 GELİRLERİ	2015 GİDERLERİ	2015 GELİR GERÇE KLEŞME ORANI	2015 GİDER GERÇE KLEŞME ORANI	2016 GELİR BÜTÇESİ	2016 GİDER BÜTÇESİ	2016 GELİRLERİ	2016 GİDERLERİ	2016 GELİR GERÇE KLEŞME ORANI	2016 GİDER GERÇE KLEŞME ORANI
İSTANBUL	3.982.000,00	1.371.000,00	11.878.296,38	1.260.843,75	2,98	0,92	11.637.000,00	3.945.000,00	11.636.296,92	2.896.060,90	1,00	0,73	11.133.000,00	4.337.000,00	12.103.358,57	3.534.560,58	1,09	0,81
TEKİRDAĞ	756.000,00	220.000,00	929.886,41	60.199,92	1,23	0,27	1.005.000,00	394.000,00	910.234,84	238.633,62	0,91	0,61	1.058.000,00	354.000,00	872.455,76	243.874,72	0,82	0,69
KIRKLARELİ	431.000,00	399.000,00	375.139,55	144.449,08	0,87	0,36	464.000,00	677.000,00	431.092,36	365.552,14	0,93	0,54	419.000,00	546.000,00	454.756,82	343.115,62	1,09	0,63
KOCAELİ	550.000,00	378.000,00	633.021,34	317.920,03	1,15	0,84	866.000,00	603.000,00	867.241,55	336.588,19	1,00	0,56	996.000,00	614.500,00	1.140.537,29	465.282,71	1,15	0,76
SAKARYA	511.000,00	466.000,00	667.301,50	184.610,62	1,31	0,40	682.000,00	469.000,00	733.716,56	363.759,95	1,08	0,78	847.000,00	378.000,00	784.292,94	962.716,59	0,93	2,55
BURSA	1.104.000,00	647.000,00	927.010,09	332.231,79	0,84	0,51	1.118.000,00	1.920.000,00	955.630,40	961.085,56	0,85	0,50	1.124.000,00	905.500,00	1.096.819,60	774.782,08	0,98	0,86
BİLECİK	269.000,00	209.000,00	206.564,86	101.937,81	0,77	0,49	386.000,00	272.000,00	217.997,63	120.728,01	0,56	0,44	921.000,00	246.000,00	231.053,43	139.539,78	0,25	0,57
YALOVA	138.000,00	155.000,00	125.501,16	80.832,78	0,91	0,52	234.000,00	234.000,00	137.404,90	250.674,78	0,59	1,07	313.000,00	596.000,00	162.922,86	558.105,56	0,52	0,94
ULUDAĞ MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ			2.727.409,26	457.383,30	0,00	0,00	6.584.000,00	2.340.000,00	5.662.914,00	2.225.236,21	0,86	0,95	7.935.000,00	2.027.000,00	7.243.125,78	3.229.016,85	0,91	1,59
ÇANAKKALE	723.000,00	450.000,00	540.964,45	206.438,04	0,75	0,46	699.000,00	444.000,00	667.943,91	273.540,56	0,96	0,62	697.000,00	464.000,00	688.357,68	283.863,33	0,99	0,61
BALIKESİR	822.000,00	406.000,00	1.092.084,73	362.011,23	1,33	0,89	1.363.000,00	842.000,00	1.255.598,71	361.373,50	0,92	0,43	1.362.000,00	452.000,00	1.279.421,69	384.871,87	0,94	0,85
EDİRNE	530.000,00	221.000,00	644.178,22	96.474,45	1,22	0,44	653.000,00	304.000,00	705.211,94	209.478,76	1,08	0,69	771.000,00	609.000,00	788.170,26	493.293,76	1,02	0,81
MANİSA	556.000,00	311.000,00	599.925,19	188.794,97	1,08	0,61	634.000,00	1.553.000,00	725.684,94	390.579,97	1,14	0,25	644.000,00	403.000,00	745.759,73	255.839,41	1,16	0,63
İZMİR	1.080.000,00	481.000,00	1.656.398,63	228.291,22	1,53	0,47	1.889.000,00	999.000,00	2.215.665,24	305.314,00	1,17	0,31	2.098.000,00	793.500,00	2.377.831,91	359.705,01	1,13	0,45

T.C. Sayıştay Başkanlığı

AYDIN	622.000,00	329.000,00	836.923,70	205.239,85	1,35	0,62	1.028.000,00	702.000,00	1.051.000,39	304.479,15	1,02	0,43	1.134.000,00	538.000,00	1.061.154,51	310.457,34	0,94	0,58
MUĞLA	840.000,00	628.000,00	3.431.407,40	325.939,39	4,09	0,52	5.016.000,00	1.133.000,00	3.607.767,12	782.388,28	0,72	0,69	2.303.000,00	833.000,00	3.824.967,42	426.898,57	1,66	0,51
SPİLDAĞI MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ			16.001,60	171.245,45	0,00	0,00	767.000,00	505.000,00	425.282,26	416.201,53	0,55	0,82	502.000,00	420.000,00	556.520,08	307.102,76	1,11	0,73
DİLEK YARIMADASI MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ			2.359.947,75	102.940,74	0,00	0,00	3.454.000,00	670.000,00	3.939.179,05	358.613,63	1,14	0,54	3.952.000,00	495.000,00	3.873.389,94	818.883,13	0,98	1,65
MARMARİS MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ			334.038,50	50.866,44	0,00	0,00	2.270.000,00	722.000,00	706.219,79	190.409,19	0,31	0,26	679.000,00	505.000,00	851.560,82	146.195,30	1,25	0,29
A.KARAHİSAR	374.000,00	881.000,00	248.134,32	536.410,15	0,66	0,61	539.000,00	2.092.000,00	304.823,15	877.432,37	0,57	0,42	510.000,00	547.000,00	276.693,21	1.464.058,17	0,54	2,68
UŞAK	403.000,00	150.500,00	301.214,41	58.049,64	0,75	0,39	422.000,00	270.500,00	367.724,49	85.219,54	0,87	0,32	360.000,00	167.000,00	434.353,35	90.846,67	1,21	0,54
DENİZLİ	487.000,00	187.000,00	560.753,42	97.207,10	1,15	0,52	836.000,00	599.000,00	563.118,01	176.677,95	0,67	0,29	640.000,00	375.000,00	616.852,32	530.634,04	0,96	1,42
BAŞKOMUTA NLIK MP			8.826,00	24.482,20	#SAYI/ 0!	#SAYI/ 0!	148.000,00	215.000,00	13.358,89	119.067,56	0,09	0,55	23.000,00	126.000,00	10.200,24	141.196,75	0,44	1,12
KÜTAHYA	229.000,00	144.000,00	314.143,47	98.952,95	1,37	0,69	490.000,00	331.000,00	390.205,25	159.553,18	0,80	0,48	473.000,00	281.000,00	437.120,52	590.363,20	0,92	2,10
ESKİŞEHİR	438.000,00	299.000,00	418.450,59	129.931,65	0,96	0,43	549.000,00	414.000,00	500.082,55	331.950,75	0,91	0,80	661.000,00	609.000,00	419.082,72	825.457,05	0,63	1,36
BURDUR	369.000,00	220.000,00	339.879,33	154.638,13	0,92	0,70	401.000,00	540.500,00	368.851,78	637.512,60	0,92	1,18	332.000,00	283.000,00	339.139,83	571.409,50	1,02	2,02
ANTALYA	2.230.000,00	1.083.000,00	3.903.928,01	1.025.955,78	1,75	0,95	4.925.000,00	4.430.000,00	4.208.120,57	3.251.454,84	0,85	0,73	5.182.000,00	1.467.000,00	4.499.216,74	2.111.814,81	0,87	1,44
ISPARTA	209.000,00	305.000,00	537.751,67	138.569,94	2,57	0,45	379.000,00	1.388.000,00	435.128,70	864.718,25	1,15	0,62	321.000,00	779.000,00	533.356,29	1.020.044,10	1,66	1,31
BEYDAĞLARI SAHİL MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ			2.129.124,26	21.251,56	0,00	0,00	5.610.000,00	1.826.000,00	3.259.125,07	1.612.012,16	0,58	0,88	5.056.000,00	945.000,00	4.368.715,84	306.073,17	0,86	0,32
ADANA	960.000,00	789.000,00	625.227,29	779.850,12	0,65	0,99	971.000,00	999.000,00	945.875,59	1.175.031,88	0,97	1,18	1.095.000,00	1.419.000,00	765.860,57	1.277.183,32	0,70	0,90
MERSİN	1.061.000,00	606.000,00	1.563.438,36	956.390,30	1,47	1,58	1.445.000,00	1.864.000,00	2.465.836,77	2.266.080,80	1,71	1,22	1.854.000,00	1.752.000,00	1.550.981,67	2.695.693,68	0,84	1,54

T.C. Sayıştay Başkanlığı

NİĞDE	180.000,00	189.000,00	208.418,08	132.623,26	1,16	0,70	283.000,00	218.000,00	192.150,87	198.161,69	0,68	0,91	221.000,00	279.000,00	168.264,43	262.920,31	0,76	0,94
KAYSERİ	417.000,00	365.000,00	341.019,45	534.443,77	0,82	1,46	553.000,00	774.000,00	489.690,30	661.327,91	0,89	0,85	609.000,00	971.000,00	666.940,68	1.099.820,50	1,10	1,13
OSMANİYE	204.000,00	160.000,00	235.121,71	281.124,06	1,15	1,76	402.000,00	1.131.000,00	253.559,69	1.283.777,69	0,63	1,14	517.000,00	978.000,00	324.707,81	1.618.037,80	0,63	1,65
HATAY	478.000,00	448.000,00	276.613,27	481.780,00	0,58	1,08	636.000,00	1.123.500,00	269.414,15	989.064,97	0,42	0,88	729.000,00	931.000,00	299.309,17	1.069.020,44	0,41	1,15
KONYA	1.230.000,00	513.000,00	1.225.706,57	470.214,85	1,00	0,92	1.177.000,00	1.407.000,00	1.464.701,86	1.310.159,64	1,24	0,93	1.847.000,00	1.672.000,00	1.257.893,39	1.072.662,82	0,68	0,64
KARAMAN	305.000,00	292.000,00	236.694,70	134.945,74	0,78	0,46	450.000,00	423.000,00	315.748,54	226.526,64	0,70	0,54	367.000,00	223.000,00	349.978,11	207.100,84	0,95	0,93
AKSARAY	140.000,00	219.000,00	83.454,83	68.310,45	0,60	0,31	241.000,00	179.500,00	96.623,58	98.134,48	0,40	0,55	130.000,00	197.000,00	112.238,39	125.572,37	0,86	0,64
NEVŞEHİR	257.000,00	162.000,00	193.437,72	98.403,07	0,75	0,61	283.000,00	225.000,00	559.257,42	167.645,35	1,98	0,75	450.000,00	234.000,00	430.406,73	162.202,05	0,96	0,69
ANKARA	1.906.000,00	1.222.000,00	1.444.315,30	1.342.320,40	0,76	1,10	4.324.000,00	2.500.000,00	1.644.334,00	1.917.555,55	0,38	0,77	4.556.000,00	3.460.000,00	1.682.042,88	2.946.741,21	0,37	0,85
BOLU	288.000,00	747.000,00	1.740.118,76	1.421.027,04	6,04	1,90	2.809.000,00	2.314.000,00	2.744.769,22	1.774.349,71	0,98	0,77	3.042.000,00	2.338.000,00	4.113.260,84	1.875.844,33	1,35	0,80
YOZGAT	458.000,00	349.000,00	243.831,32	297.354,02	0,53	0,85	928.000,00	954.000,00	270.105,14	667.732,59	0,29	0,70	903.000,00	982.000,00	387.664,84	652.968,86	0,43	0,66
KIRIKKALE	187.000,00	198.000,00	100.215,10	158.622,94	0,54	0,80	360.000,00	249.000,00	105.592,16	191.711,52	0,29	0,77	294.000,00	233.000,00	142.353,00	266.122,13	0,48	1,14
KIRŞEHİR	170.000,00	224.000,00	110.234,96	133.441,79	0,65	0,60	296.000,00	221.000,00	138.471,17	131.114,76	0,47	0,59	265.000,00	176.000,00	144.514,18	142.964,67	0,55	0,81
DÜZCE	293.000,00	274.000,00	118.577,56	353.268,88	0,40	1,29	847.000,00	615.000,00	185.515,65	550.830,55	0,22	0,90	1.050.000,00	1.626.000,00	309.435,62	758.006,75	0,29	0,47
ÇANKIRI	271.000,00	178.000,00	86.594,88	150.292,61	0,32	0,84	441.000,00	997.000,00	106.402,55	179.888,53	0,24	0,18	705.000,00	1.170.000,00	132.365,00	665.975,43	0,19	0,57
SİNOP	280.000,00	290.000,00	261.491,58	242.108,58	0,93	0,83	388.000,00	434.000,00	610.569,85	422.709,19	1,57	0,97	433.000,00	290.000,00	515.037,12	506.763,71	1,19	1,75
KASTAMONU	281.000,00	222.000,00	224.798,04	274.690,19	0,80	1,24	489.000,00	242.000,00	331.340,03	330.538,51	0,68	1,37	371.000,00	266.000,00	355.432,21	635.342,02	0,96	2,39
ZONGULDAK	391.000,00	303.000,00	321.946,23	299.655,52	0,82	0,99	509.000,00	318.000,00	364.331,34	328.420,95	0,72	1,03	495.000,00	279.000,00	357.852,03	463.573,93	0,72	1,66
BARTIN	241.000,00	197.000,00	147.649,40	90.728,75	0,61	0,46	388.000,00	296.000,00	121.322,29	111.330,28	0,31	0,38	252.000,00	286.000,00	151.197,62	161.976,78	0,60	0,57
KARABÜK	179.000,00	227.000,00	119.127,07	80.452,74	0,67	0,35	270.000,00	273.000,00	124.868,46	147.347,37	0,46	0,54	172.000,00	218.000,00	149.702,25	219.322,20		

T.C. Sayıştay Başkanlığı

																		0,87	1,01
ILGAZ DAĞI MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ			497.935,61	215.934,39	0,00	0,00	800.000,00	471.000,00	670.426,11	278.576,22	0,84	0,59	748.000,00	483.000,00	675.629,96	288.017,39		0,90	0,60
KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ			2.372,87	105.079,99	0,00	0,00	174.000,00	227.000,00	0	142.098,63	-	0,63	49.000,00	260.000,00	1.022,04	236.868,03		0,02	0,91
SAMSUN	1.110.000,00	495.000,00	434.391,96	581.781,17	0,39	1,18	665.000,00	1.811.000,00	523.712,39	1.916.078,61	0,79	1,06	756.000,00	2.782.000,00	633.425,66	2.546.487,50		0,84	0,92
ORDU	236.000,00	122.000,00	290.564,20	162.385,60	1,23	1,33	503.000,00	254.000,00	318.530,53	275.341,35	0,63	1,08	534.000,00	435.000,00	339.896,25	485.444,08		0,64	1,12
AMASYA	185.000,00	200.000,00	143.395,04	110.135,67	0,78	0,55	346.000,00	182.000,00	183.045,68	216.098,67	0,53	1,19	280.000,00	192.000,00	225.407,79	230.894,48		0,81	1,20
TOKAT	221.000,00	172.000,00	342.420,07	139.721,58	1,55	0,81	420.000,00	276.000,00	332.885,21	208.461,40	0,79	0,76	404.000,00	284.000,00	399.756,00	285.713,78		0,99	1,01
ÇORUM	190.000,00	364.000,00	259.172,94	115.964,41	1,36	0,32	317.000,00	510.000,00	385.779,05	220.832,09	1,22	0,43	402.000,00	508.000,00	288.060,30	248.282,41		0,72	0,49
RİZE	300.000,00	364.000,00	169.069,19	345.003,36	0,56	0,95	350.000,00	1.840.000,00	161.061,54	1.441.776,41	0,46	0,78	237.000,00	846.000,00	174.030,05	1.259.429,94		0,73	1,49
TRABZON	467.000,00	746.000,00	1.476.437,16	680.326,26	3,16	0,91	2.066.000,00	1.116.000,00	1.962.348,33	932.305,87	0,95	0,84	1.909.000,00	870.000,00	1.688.198,01	1.051.409,55		0,88	1,21
GÜMÜŞHANE	79.000,00	99.000,00	45.770,34	137.216,26	0,58	1,39	237.000,00	1.248.000,00	59.321,52	630.891,73	0,25	0,51	111.000,00	2.109.000,00	120.754,31	2.358.689,03		1,09	1,12
ARTVİN	301.000,00	289.000,00	269.745,73	304.491,80	0,90	1,05	579.000,00	508.000,00	571.131,41	594.429,92	0,99	1,17	692.000,00	763.000,00	321.986,63	849.908,68		0,47	1,11
GİRESUN	178.000,00	306.000,00	197.880,04	646.930,63	1,11	2,11	535.000,00	363.000,00	266.244,01	648.991,41	0,50	1,79	533.000,00	594.000,00	356.223,82	834.926,34		0,67	1,41
KAÇKAR DAĞLARI MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ			197.594,17	7.850,30	0,00	0,00	432.000,00	245.000,00	301.633,48	111.608,15	0,70	0,46	395.000,00	515.000,00	316.575,49	161.272,12		0,80	0,31
ERZURUM	162.000,00	242.000,00	124.033,32	161.205,35	0,77	0,67	169.000,00	1.003.000,00	154.872,55	267.778,38	0,92	0,27	207.000,00	552.000,00	117.604,40	616.234,44		0,57	1,12
ERZİNCAN	291.000,00	183.000,00	118.679,09	184.031,16	0,41	1,01	266.000,00	205.000,00	158.246,07	153.191,51	0,59	0,75	101.000,00	163.000,00	158.440,78	158.167,37		1,57	0,97
AĞRI	56.000,00	153.000,00	13.353,27	147.782,29	0,24	0,97	65.000,00	169.000,00	20.054,58	132.981,00	0,31	0,79	63.000,00	318.000,00	14.522,54	78.460,26		0,23	0,25
İĞDIR	43.000,00	166.000,00	22.115,40	97.644,54	0,51	0,59	64.000,00	149.000,00	18.917,79	149.522,80	0,30	1,00	38.000,00	178.000,00	30.493,40	101.585,97			

T.C. Sayıştay Başkanlığı

																		0,80	0,57
KARS	45.000,00	230.000,00	47.807,14	505.061,50	1,06	2,20	98.000,00	375.000,00	58.876,73	1.865.841,63	0,60	4,98	50.000,00	908.000,00	50.104,33	909.344,33	1,00	1,00	
ARDAHAN	56.000,00	156.000,00	5.821,69	119.888,54	0,10	0,77	110.000,00	188.000,00	6.632,87	119.405,22	0,06	0,64	139.000,00	257.000,00	14.560,43	237.506,86	0,10	0,92	
BAYBURT	48.000,00	181.000,00	12.360,25	40.843,25	0,26	0,23	80.000,00	200.000,00	15.961,58	38.046,80	0,20	0,19	95.000,00	296.000,00	14.417,87	65.886,27	0,15	0,22	
BİNGÖL	86.000,00	83.000,00	73.024,14	63.303,64	0,85	0,76	118.000,00	209.000,00	101.391,74	102.076,06	0,86	0,49	81.000,00	130.000,00	119.241,35	271.127,48	1,47	2,09	
VAN	138.000,00	287.000,00	48.823,02	245.347,10	0,35	0,85	105.000,00	198.000,00	40.149,50	260.147,25	0,38	1,31	101.000,00	230.000,00	55.009,61	638.486,75	0,54	2,78	
HAKKARİ	91.000,00	171.000,00	22.596,54	49.319,37	0,25	0,29	63.000,00	238.000,00	20.596,83	281.985,61	0,33	1,18	31.000,00	502.000,00	28.065,59	351.532,04	0,91	0,70	
BİTLİS	32.000,00	145.500,00	15.030,38	81.060,83	0,47	0,56	39.000,00	139.000,00	17.842,05	103.981,91	0,46	0,75	31.000,00	136.000,00	24.397,56	130.834,83	0,79	0,96	
MUŞ	43.000,00	159.000,00	17.319,02	130.853,84	0,40	0,82	63.000,00	266.000,00	17.665,62	147.398,78	0,28	0,55	31.000,00	325.000,00	18.329,44	177.813,48	0,59	0,55	
MALATYA	351.000,00	577.000,00	215.221,86	1.147.205,42	0,61	1,99	310.000,00	1.716.000,00	264.615,37	1.279.377,52	0,85	0,75	395.000,00	1.082.000,00	285.734,19	1.438.797,12	0,72	1,33	
G.ANTEP	285.000,00	632.000,00	552.599,49	536.738,93	1,94	0,85	595.000,00	435.000,00	644.373,86	430.532,30	1,08	0,99	688.000,00	453.000,00	688.145,28	438.780,57	1,00	0,97	
ELAZIĞ	245.000,00	266.000,00	231.059,58	187.810,65	0,94	0,71	236.000,00	340.000,00	215.621,45	245.495,26	0,91	0,72	187.000,00	336.000,00	314.650,00	234.293,73	1,68	0,70	
ADIYAMAN	318.000,00	202.000,00	1.001.433,95	104.293,03	3,15	0,52	1.570.000,00	337.000,00	776.438,04	173.988,32	0,49	0,52	887.000,00	241.000,00	217.350,45	119.619,84	0,25	0,50	
SİVAS	361.000,00	228.000,00	170.218,98	149.184,28	0,47	0,65	589.000,00	231.000,00	246.054,64	118.691,54	0,42	0,51	407.000,00	469.000,00	346.539,61	373.565,53	0,85	0,80	
DİYARBAKIR	150.000,00	211.000,00	104.001,16	167.030,47	0,69	0,79	136.000,00	210.000,00	85.691,96	207.105,70	0,63	0,99	168.000,00	237.000,00	98.385,86	500.944,16	0,59	2,11	
TUNCELİ	102.000,00	126.000,00	149.107,80	106.545,16	1,46	0,85	167.000,00	194.000,00	112.842,92	159.980,59	0,68	0,82	197.000,00	348.000,00	259.278,25	162.355,52	1,32	0,47	
K.MARAŞ	388.000,00	404.000,00	420.215,19	506.906,17	1,08	1,25	537.000,00	693.000,00	492.876,34	601.280,45	0,92	0,87	435.000,00	1.079.500,00	529.601,71	1.360.949,62	1,22	1,26	
KİLİS	75.000,00	56.000,00	28.472,84	60.303,11	0,38	1,08	84.000,00	79.000,00	25.410,49	142.114,54	0,30	1,80	146.000,00	88.000,00	29.719,38	108.109,49	0,20	1,23	
SİİRT	30.000,00	84.000,00	30.343,32	117.486,54	1,01	1,40	57.000,00	101.000,00	18.800,91	102.850,06	0,33	1,02	58.000,00	133.000,00	18.025,84	135.212,12	0,31	1,02	
ŞIRNAK	109.000,00	100.000,00	36.681,12	64.024,61	0,34	0,64	147.000,00	82.000,00	28.561,28	54.286,18	0,19	0,66	200.000,00	125.000,00	24.212,97	33.573,67	0,12	0,27	

T.C. Sayıştay Başkanlığı

BATMAN	130.000,00	117.000,00	41.412,26	52.427,84	0,32	0,45	135.000,00	128.000,00	34.285,18	78.328,77	0,25	0,61	74.000,00	93.000,00	48.421,21	120.400,51	0,65	1,29
MARDİN	56.000,00	85.000,00	74.046,69	58.135,44	1,32	0,68	65.000,00	232.000,00	50.178,74	58.679,08	0,77	0,25	73.000,00	180.000,00	41.356,72	63.087,80	0,57	0,35
ŞURFA	264.000,00	393.000,00	154.269,99	349.491,44	0,58	0,89	260.000,00	989.000,00	213.655,67	1.510.733,02	0,82	1,53	238.000,00	479.000,00	284.675,39	3.152.074,79	1,20	6,58
DÖNER SERMAYE İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	7.495.000,00	15.611.000,00	0	3.230.307,45	0,00	0,21	4.250.000,00	4.250.000,00	6.304.943,63	1.702.057,03	1,48	0,40	3.900.000,00	3.900.000,00	2.700.267,10	1.858.224,38	0,69	0,48
DKMP İŞLETMESİ	0	1.943.000,00	4.700.186,27	0	0,00	0,00	2.910.000,00	23.252.000,00	1.076.110,27	10.441.786,89	0,37	0,45	4.372.000,00	28.945.000,00	1.029.855,62	1.862.601,00	0,24	0,06
KONSOLİDE :	42.547.000,00	44.463.000,00	61.409.221,46	28.163.202,41	1,44	0,63	94.250.000,00	94.250.000,00	78.020.889,52	63.142.872,35	0,83	0,67	93.246.000,00	93.900.000,00	79.540.999,88	67.112.731,84	0,85	0,71

Tablo 4:Yıllar İtibariyle Konsolide Döner Sermaye Bütçesi ile Gerçekleşen Gelir-Gider Tutarlarının Karşılaştırması

2012		2013		2014		2015		2016	
<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>	<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>	<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>	<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>	<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>
<i>BÜTÇESİ</i>	<i>BÜTÇESİ</i>	<i>BÜTÇESİ</i>	<i>BÜTÇESİ</i>	<i>BÜTÇESİ</i>	<i>BÜTÇESİ</i>	<i>BÜTÇESİ</i>	<i>BÜTÇESİ</i>	<i>BÜTÇESİ</i>	<i>BÜTÇESİ</i>
29.000.000	25.000.000	35.000.000	35.000.000	68.025.000	68.025.000	90.000.000	90.000.000	90.000.000	90.000.000

2012		2013		2014		2015		2016	
<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>	<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>	<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>	<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>	<i>GELİR</i>	<i>GİDER</i>
<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>	<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>	<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>	<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>	<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>	<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>	<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>	<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>	<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>	<i>GERÇEKLEŞMESİ</i>
30.592.772	28.282.158	29.048.000	26.559.000	64.440.000	37.742.000	58.130.000	30.580.000	79.540.999	59.148.954

Kamu idaresi cevabında; aynen "İşletmelerin gelir-gider tahminlerinin doğru yerinde ve üretim hedeflerini gösteren iş programlarının bütçe esaslarına göre hazırlanması için gayret gösterilecek ve bu sayede sapmaların önüne geçmiş olunacaktır.

İşletme bazında bakıldığında giderlerin gelirleri aşması ile ilgili olarak Bakanlığımız faaliyetleri ile ilgili yatırımların fazla olması nedeniyle giderlerin gelirleri aştığı görülmüştür. Dolayısıyla bazı işletmelerde gider ve gelirlerin denk olması aranmamakta, yatırımların devamlılığı ön planda tutulmaktadır. Ancak tüm iller konsolide edildiğinde gelir ve giderlerin denk olduğu görülmektedir."denilmektedir.

Sonuç olarak idarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilmiş ise de bazı İşletmelerde gider ve gelirlerin denk olmasının aranmadığı, yatırımların devamlılığı ön planda tutulduğu ancak tüm iller konsolide edildiğinde gelir ve giderlerin denk olduğunun görüldüğü ifade edilmiştir.

92 işletmeden Her birinin hesap dönemi içerisinde yapacağı iş ve faaliyetleriyle üretim hedeflerini gösteren ve işletme bütçesinin esasını teşkil eden bir belge olan iş programının sağlıklı düzenlenmesi gerekmektedir. Döner sermaye işletmeleri faaliyetlerini yürütürken, bütçe projeksiyonunu esas alacağından, bu işletmelerin gelir ve giderlerinin iş programlarıyla uyumlu gerçekçi tahmin edilmesi gerektiği aksi takdirde uygulamanın bulgumuzda belirtilen 1 Mayıs 2007 tarihli ve 26509 sayılı Resmî Gazete de yayımlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmelik hükümlerine aykırılık teşkil edeceği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabının Kullanılmaması ve Hazine Hisselerinin Zamanında Yatırılmaması;

A) Kar eden işletmelerin Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabını kullanmadıkları için 2015 yılına ilişkin olup ta 2016 yılında ödenmesi gereken vergi ve diğer yasal yükümlülüklerinin tamamını 2016 yılı gelirlerinden ödediği görülmüştür.

Döner Sermayeli Kuruluşlar Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğinin 69 Dönem Net Kârı veya Zararı başlıklı 455 nci maddesinde dönem net kârı veya zararı hesap grubunun işletmelerin faaliyet sonucunun belirlenebilmesi için gelir tablosu hesapları grubunda yer alan hesapların dönem sonunda kapatılma işlemlerinin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir. Maddenin devamında da bu grup içinde açılacak hesapların niteliklerine göre Dönem Kârı veya Zararı Hesabı, Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabı veya Dönem Net Karı veya Zararı Hesabından oluşacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 456 ncı maddesinde Dönem Kârı veya Zararı Hesabının, dönem sonlarında, sonuç hesaplarında yer alan gelir ve gider hesaplarının aktarılmasının izlenmesi için kullanılacağı, 458 nci maddesinde de Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabının dönem kârı üzerinden ilgili mevzuat hükümlerine göre hesaplanan vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 460 ncı maddesinde ise dönem net kârı veya zararı hesabının işletmenin vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları ayrıldıktan sonra kalan dönem net kârı veya zararının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Yönetmeliğin yukarıda yer verilen maddelerine uygun olarak sadece Bolu işletmesi Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabını kullanmıştır. Kar eden diğer işletmeler ise yılsonu karından arta kalan tutarın tamamını dönem sonu karı olarak hazineye yatırmıştır. Karşılık ayrılmaması sonucunda da kar eden işletmeler 2015 yılına ilişkin ve 2016 yılının mayıs ve haziran aylarında ödenmesi gereken vergi ve diğer yasal yükümlülüklerin tamamını 2016 yılı gelirlerinden ya da merkez işletme müdürlüğüne limit üstü nakitlerin takip edildiği 393 kodlu Merkez ve Şubeler Cari Hesabı hesaptan sağlanan nakitlerden ödemiştir.

Aşağıdaki tabloda işletmelerin 2015 yılına ait konsolide vergi ve yükümlülükleri gösterilmektedir.

Tablo 5: Konsolide Vergi ve Yükümlülükler

Hazine Hissesi	3.766.984,11 TL
Kurumlar Vergisi	8.255.793,92 TL
Yılsonu Karından Arta Kalan Tutar	26.495.784,39TL

Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde işletmeler tarafından 691 kodlu Dönem Kârı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları Hesabının (-) kullanılması gerektiği, işletmenin karından vergi ve diğer yasal yükümlülük karşılıkları ayrıldıktan sonra yılsonu karından arta kalan tutarın hazineye yatırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

B) Döner sermaye işletmelerinden bir kısmının (Edirne, Ordu, Kaçkar Dağları Milli Park ve Bingöl) Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Yönetmeliği'nin 567 nci maddesi hükmü, 6831 Sayılı Kanun'un Ek 6 ncı maddesi hükmü ve 17 sıra no.lu Muhasebe Genel Tebliği hükümleri uyarınca her yılın Mayıs ayı sonuna kadar İl Muhasebe Müdürlüğüne aktarmaları gereken Hazine Hisselerini bu tarihten sonra yatırdıkları görülmüştür.

OSİB işletmeleri yılsonu karlarından %10 unu genel bütçeye aktaracak olan işletmeler arasında sayıldığından; İşletmenin bilançosunu karla kapatması halinde tahakkuk eden Kurumlar Vergisi'nin mahsubundan sonraki karı üzerinden hesaplanan %10 Hazine Hisselinin mayıs ayı sonuna kadar, yılsonu karlarının ise OSİB Döner Sermaye İşletmeleri Yönetmeliğinin 5 nci maddesi uyarınca Haziran ayı sonuna kadar İl Muhasebe Müdürlüklerine aktarılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo 6: İşletmelerin Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Tablosu

BÖLGESİ	İŞLETMESİ	HAZİNE HİSSESİ (31.05.2016)		YILSONU KARINDAN ARTA KALAN TUTAR (30 HAZİRAN 2016)		2015 YILI için ÖDENEN KURUMLAR VERGİSİ	2015 YILI ŞHÇEK PAYI (TL)
		YATIRILAN MİKTAR (TL)	TARİH	YATIRILAN MİKTAR	TARİH		
MERKEZ	MERKEZ	373.730,38	25.05.2016	3.363.573,38	29.06.2016	934.325,94	
DKMP İŞLETMESİ	DKMP İŞLETMESİ	0,00		0,00		-	
1.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	İstanbul	683.172,00	25.05.2016	6.148.545,58	30.06.2016	1.707.929,39	116.353,01
	Tekirdağ	54.682,48	23.05.2016	399.037,56	28.06.2016	136.706,21	9.102,35
	Kırklareli	8.483,50	20.05.2016	36.352,52	28.06.2016	21.208,74	4.310,92
	Kocaeli	42.483,79	18.05.2016	293.895,85	16.06.2016	106.209,48	8.672,42
	Sakarya	37.062,48	10.05.2016	216.746,35	28.06.2016	92.656,21	7.337,17
	Edirne	39.810,18	08.06.2016	343.675,73	29.06.2016	99.525,44	7.051,76
2.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Bursa	62.955,17	22.04.2016	251.820,67	22.06.2016	78.693,96	9.556,07
	ULUDAĞ MP.	546.756,28	22.04.2016	2.187.025,14	23.06.2016	683.445,35	56.203,46
	Bilecik	7.255,88	17.05.2016	65.302,87	14.06.2016	18.591,81	2.148,18
	Yalova	0,00		0,00			1.374,05
	Balıkesir	70.319,17	12.05.2016	632.872,49	27.06.2016	175.797,92	12.555,99
	Çanakkale	33.952,49	13.05.2016	283.002,93	28.06.2016	84.881,23	6.369,75
3.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Şanlıurfa	0,00		0,00			2.136,56
	Adıyaman	38.863,64	11.05.2016	315.021,78	28.06.2016	97.159,12	6.453,08
	Kilis	0,00		0,00			254,10
	Şırnak	0,00		0,00			285,61
	Mardin	0,00		0,00			501,79
	Gaziantep	16.594,95	17.05.2016	0,00			6.443,74
4.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Manisa	29.246,15	11.05.2016	147.017,36	29.06.2016	73.115,38	7.256,85
	Dilek Yarımadası M.P.	288.255,66	12.05.2016	2.201.419,96	24.06.2016	720.639,14	39.391,79
	Marmaris M.P.	46.017,84	26.05.2016	414.160,57	29.06.2016	115.044,60	7.062,20

T.C. Sayıştay Başkanlığı

	SpilDağı M.P.	986,19	11.05.2016	0,00			4.252,82
	İzmir	152.142,40	24.05.2016	1.247.141,01	28.06.2016	380.356,01	22.156,65
	Aydın	59.522,60	28.04.2016	515.952,82	24.06.2016	148.806,52	10.508,08
	Muğla	222.351,33	27.05.2016	2.001.161,97	28.06.2016	555.878,32	34.953,24
5.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Afyon	0,00		0,00			2.697,73
	BAŞKOMUTAN M.P	0,00		0,00			133,59
	Uşak	22.445,27	12.05.2016	168.882,57	28.06.2016	56.113,18	3.677,24
	Denizli	29.915,12	25.05.2016	192.405,62	27.06.2016	74.787,79	5.472,28
	Kütahya	17.898,69	30.05.2016	108.864,34	30.06.2016	44.746,72	3.840,89
	Eskişehir	13.250,21	20.05.2016	53.852,18	15.06.2016	33.125,53	4.840,41
6.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Burdur	0,00		0,00			3.468,43
	Antalya	193.970,99	26.05.2016	1.519.968,76 TL	30.06.2016	484.927,47	39.207,61
	Beydağları Sahil M.P.	249.319,06	26.05.2016	1.746.210,27	30.06.2016	623.297,67	32.591,25
	Isparta	0,00		0,00			4.338,79
7.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Adana	0,00		0,00			9.341,36
	Mersin	27.059,43	23.05.2016	127.023,72	28.06.2016	67.648,57	23.995,57
	Niğde	0,00		0,00			1.518,01
	Kayseri	0,00		0,00			4.896,90
	Osmaniye	0,00		0,00			2.535,60
	Hatay	0,00		0,00			2.671,14
8.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Konya	33.216,15	16.05.2016	217.458,40	15.07.2016	83.040,37	13.893,62
	Karaman	976,27	27.05.2016	0,00 TL		2.440,67	2.386,70
	Aksaray	548,76	22.02.2016	0,00 TL			966,24
	Nevşehir	31.189,49	23.05.2016	269.841,85 TL	29.06.2016	77.973,72	5.592,57
9.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Ankara	0,00		0,00			15.377,00
	Bolu	124.615,65	26.04.2016	63.109,97	23.06.2016	53.251,68	27.447,69
	Yozgat	0,00		0,00			2.696,48
	Kırıkkale	0,00		0,00			1.055,92
	Kırşehir	11.583,04		833,03	16.05.2016		1.384,71
	Düzce	0,00		0,00			1.855,16
	Çankırı	0,00		0,00			1.045,90
10.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Sinop	19.123,88	18.05.2016	0,00			5.895,25
	Kastamonu	0,00		0,00			3.313,40
	Zonguldak	2.724,29	13.05.2016	23.344,29	24.06.2016	6.517,15	3.431,82

	Bartın	792,89	29.04.2016	7.928,95	24.06.2016	1.982,24	1.208,12
	Ilgaz dağı M.P.	32.683,55	31.05.2016	241.317,79	28.06.2016	81.708,89	6.657,72
	Küre Dağları M.P.	0,00		0,00			
	Karabük	0,00		0,00			1.248,68
11.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Samsun	0,00		0,00			5.227,23
	Ordu	2.614,58 TL	06.06.2016	2.047,74	29.06.2016	6.536,45	3.185,31
	Amasya	0,00		0,00 TL			1.830,46
	Tokat	9.328,80	15.01.2016	0,00 TL		23.321,99	3.272,19
	Çorum	13.740,20	27.05.2016	121.071,67	17.06.2016	34.350,50	3.784,84
12.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Rize	0,00		0,00 TL			1.603,18
	Trabzon	91.339,04	20.05.2016	488.055,89	28.06.2016	228.347,60	19.623,48
	Giresun	0,00		0,00			2.321,06
	Gümüşhane	0,00		0,00			581,00
	Artvin	0,00		0,00			3.295,86
	Kaçkar Dağları M.P.	16.281,98	14.06.2016	79.024,99 TL	24.06.2016	40.704,96	3.016,33
13.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Erzurum	0,00		0,00			1.548,73
	Erzincan	0,00		0,00			1.582,46
	Ağrı	0,00		0,00			200,55
	Iğdır	0,00		0,00			188,18
	Kars	0,00		0,00			
	Ardahan	0,00		0,00			66,33
	Bayburt	0,00		0,00			159,62
	Bingöl	116,55	27.06.2016	815,82	30.06.2016		1.013,91
14.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Van	0,00		0,00			401,50
	Hakkari	0,00		0,00			205,97
	Bitlis	0,00		0,00			177,57
	Muş	0,00		0,00			176,66
	Siirt	0,00		0,00			188,00
15.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Malatya	0,00		0,00			2.646,15
	Elazığ	0,00		0,00			2.154,06
	Sivas	7.605,66	12.05.2016	0,00			2.223,48
	Diyarbakır	0,00		0,00			856,92
	Tunceli	0,00		0,00			1.128,43
	Kahramanmaraş	0,00		0,00			4.879,80

	Batman	0,00		0,00			342,86
TOPLAM		3.766.984,11 TL		26.495.784,39		8.255.793,92	

Kamu idaresi cevabında; aynen "A-) 2016 4. Vergi Dönemine kadar İşletme Müdürlüğümüz ile bütün İl Şube Müdürlükleri Döner Sermaye İşletmeleri müstakil olarak Kurumlar Vergisi mükellefi idi. Bunun neticesinde Geçici Vergi ve Kurumlar Vergisi Beyannamelerini her işletme kendisi beyan etmekte ve tahakkuk eden Hazine Hisselerini kendileri ödemekteydi.

Bakanlığımız Müsteşarlık Makamının 09.11.2016 tarihli ve 82 sayılı emirleri ve Gelir İdaresi Başkanlığının 22.11.2016 tarih ve 122375 sayılı uygun görüşleri gereğince, Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmelerinin:

- 1- 11/2016 Döneminden başlamak üzere KDV-1 Beyannamesi,
- 2- 2016/4.döneminden itibaren Kurum Geçici Vergi Beyannamesi ile,
- 3- 2016 yılından başlamak üzere Kurumlar Vergisi Beyannamesi İşletme Müdürlüğümüz tarafından konsolide edilerek tek beyanname halinde verilmeye başlanmış olup; bundan sonraki dönemlerde dönem karı vergi ve diğer yasal yükümlükleri hesabı kullanılacaktır.

B-) Hazine Hisselinin ödenmesinde herhangi bir gecikmenin yaşanmaması ve zamanında yatırılması ile ilgili İşletme Müdürlüğümüzce 06/06/2016 tarih ve 118432 sayılı yazımızla gerekli uyarılar yapılmıştır. Bundan sonraki dönemlerde tahakkuk edecek hazine hissesinin İşletme Müdürlüğümüzce konsolide edileceğinden merkez olarak tek beyanname ile hazine hissesi verilmeye başlanmıştır."denilmektedir.

Sonuç olarak idarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilerek, tedbir alındığı belirtilmiştir. ilgili mevzuat hükümlerine göre hesaplanan 2015 yılına ilişkin olarak ödenmesi gereken vergi ve diğer yasal yükümlülüklerinin tamamının Döner Sermayeli Kuruluşlar Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğinin bulgumuzda belirtilen hükümlerinde yer alan hesapların kullanılmamasından ötürü 2016 yılında; 2016 yılı gelirlerinden ödendiği görülmüştür. İşletmeler bu yanlış uygulamadan ötürü nakit sıkıntısına düşüklerinden tedbir aldıklarını ifade etmişlerse de idarece alınan bu tedbirlere ilişkin sonuçlar ancak takip eden denetim yılında görülecektir.

Döner sermayelerin kurulmasındaki başlıca amaç; işletmelere daha fazla idari ve mali özerklik sağlanabilmesi, ekonomik atıl kapasitenin kullanılması ve belirli bir talebin karşılanması ile Devlete ek gelir sağlanmasıdır.

Döner sermaye işletmeleri eliyle yürütülen hizmetlerin önemi de dikkate alınarak bu hizmetlerin etkili ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi için; Döner sermaye işletmelerinin Mali mevzuatın tam olarak uygulandığı, gelir - gider, hak ve yükümlülüklerle ilişkin tüm işlemlerin sağlıklı muhasebeleştirildiği yapıda yürütülmesinin gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 4: AVBİS'in Döner Sermaye İşletmeleri ile İlişkilendirilmemesi Nedeniyle Avlanma İzin Kartları Gelirleri Arasında Fark Bulunması, Avlanma İzin Kartlarının Teslim Alma, Teslim Etme, Zimmetle Verme, Zimmetten Düşme, İmha Etme, İade Etme Gibi Süreçlerin Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi;

A) 2016 yılına ait avlanma izin kartı satış işlemlerinin AVBİS'de (Avlak Yönetim Bilgi Sistemi) takip edildiği ancak satılmak üzere Bakanlık tarafından Bölge Müdürlüklerine gönderilen avlanma izin kartlarının teslim alma, satış ve iade işlemlerinin DMİS kayıtlarında kırımlara uygun olarak yansıtılmadığı, nazım hesaplarda izlenmesi gereken teslim alma, teslim etme, zimmetle verme, zimmetten düşme, imha etme, iade etme gibi işlemlerin muhasebe kaydının yapılmadığı görülmüştür.

Ayrıca avlanma izin kartlarından elde edilen tutarların emanet hesaplarında bekletildiği, gelir kaydının yapılmadığı, bazı avlanma izin kartları bedellerinin izin kartı verildikten sonra muhasebe biriminin banka hesabına yatırıldığı, satılan avlanma izin kartlarının seri numaralarının AVBİS de ve faturalarda gösterilmediği tespit edilmiştir.

AVBİS Doğa Koruma ve Milli Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğü Av Yönetimi Dairesi Başkanlığının görev ve sorumluluğunda olan, avlanma ve avcılıkla ilgili iş ve işlemleri yürütmek amacıyla gerçekleştirilmiş bir uygulamadır.

Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Bu işlemleri yürütenler muhasebe yetkilisidir. Avlanma izin kartlarıyla ilgili söz

konusu işlemlerin döner sermaye işletmesi muhasebe birimince yerine getirilmesi gerekmektedir. Ancak avlanma izin kartlarının teslim, zimmetle alınması, verilmesi gibi işlemlerin döner sermaye işletmesi muhasebe kayıtlarında izlenmesi için DMİS (Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi) Programında “99 Nazım Hesaplar 992 Basılan Para ve Değerli Kağıt Hesabı” başlığı altında alt hesap açılmalıdır. Çünkü söz konusu gelir döner sermaye işletmelerine ait bir gelirdir.

Muhasebenin temel kuralı gerçekleşen her bir mali işlem için yazılı kayıt tutmak ve resmi belge sağlamaktır. Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğinin 34 üncü maddesinde işletmelerin varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarının dışında, muhasebenin bilgi verme ve izleme görevi yüklediği işlemleri, muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ile gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerine ilişkin işlemlerini izlemek üzere nazım hesapların kullanılacağı ifade edilmektedir.

Sonuç olarak, avlanma izin kartlarıyla ilgili satış, zimmetten düşme, imha ve iade gibi işlemlerin nazım hesaplarda DMİS üzerinden izlenmesi, satılan avlanma izin kartları için Avlanma Pulu Kayıt Defterinin tutulması, fatura düzenlenmesi, emanet hesaplarda bekletilen tutarların gelir olarak kaydedilmesi ve izin kartlarının iptali halinde de Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerinin uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Aşağıdaki tablolarda söz konusu gelirlere ilişkin 2016 yılı AVBİS kayıtları ile döner sermaye işletmelerine ait kayıtlar bir arada verilmiş olup, AVBİS kayıtlarında toplam 11.912.452,00 TL.lık pul satış tutarı mevcut iken, döner sermaye işletmelerinde toplam 10.307.031,08 TL kayıtlı tutar olduğu görülmektedir. İki kayıt arasındaki fark 1.605.420,92 TL olup, kayıtlar arasında fark bulunmaktadır.

Tablo 7: 2016 Yılı Gelirlerine İlişkin Olarak AVBİS Kayıtları İle Döner Sermaye İşletmelerine Ait Kayıtların Karşılaştırılması

Sıra No	İlin Adı	ADET				Pul Satış Tutarı (AVBİS Kayıtları)				Pul Satış Tutarı (Döner Sermaye İşletmesi Kayıtları)
		Dernek	Bayi	Şube	Toplam	Dernek	Bayi	Şube	Toplam	Tutar
1	Adana	2.818	0	361	3.179	215.790,00	-	39.870,00	255.660,00	223.506,09
2	Adıyaman	350	0	134	484		-	14.570,00		35.500,59

T.C. Sayıştay Başkanlığı

						27.090,00			41.660,00	
3	Afyonkarahisar	394	0	508	902	30.120,00	-	53.570,00	83.690,00	70.781,80
4	Ağrı	0	0	38	38	-	-	4.380,00	4.380,00	3.593,27
5	Aksaray	500	0	144	644	37.500,00	-	16.740,00	54.240,00	43.729,50
6	Amasya	659	0	45	704	51.375,00	-	5.180,00	56.555,00	48.090,74
7	Ankara	5.750	0	1424	7.174	439.170,00	-	153.390,00	592.560,00	506.431,58
8	Antalya	7.503	0	245	7.748	587.565,00	-	28.370,00	615.935,00	516.214,19
9	Ardahan	0	0	21	21	-	-	2.190,00	2.190,00	1.576,34
10	Artvin	197	0	87	284	15.045,00	-	10.270,00	25.315,00	39.659,92
11	Aydın	2.696	0	909	3.605	208.470,00	-	98.180,00	306.650,00	258.649,38
12	Balıkesir	1.583	0	1910	3.493	120.465,00	-	198.550,00	319.015,00	271.807,43
13	Bartın	712	0	48	760	55.560,00	-	5.250,00	60.810,00	52.636,63
14	Batman	162	0	57	219	12.150,00	-	6.190,00	18.340,00	15.542,31
15	Bayburt	0	0	47	47	-	-	4.820,00	4.820,00	3.974,76
16	Bilecik	808	133	433	1.374	60.780,00	133,00	46.940,00	107.853,00	103.809,39
17	Bingöl	0	0	296	296	-	-	31.010,00	31.010,00	26.194,07
18	Bitlis	0	0	52	52	-	-	5.470,00	5.470,00	4.635,78
19	Bolu	189	0	165	354	14.235,00	-	18.370,00	32.605,00	51.477,53
20	Burdur	1.741	0	130	1.871	135.645,00	-	14.210,00	149.855,00	127.156,48
21	Bursa	4.961	402	1246	6.609	373.695,00	402,00	138.520,00	512.617,00	466.766,12
22	Çanakkale	3.253	264	315	3.832	251.385,00	264,00	34.440,00	286.089,00	263.939,42
23	Çankırı	170	0	356	526	12.750,00	-	38.210,00	50.960,00	43.269,69
24	Çorum	942	0	266	1.208	72.450,00	-	31.210,00	103.660,00	86.191,38
25	Denizli	3.161	0	332	3.493	242.505,00	-	36.050,00	278.555,00	240.577,33
26	Diyarbakır	466	0	17	483	36.450,00	-	1.940,00	38.390,00	32.533,97
27	Düzce	623	0	104	727	46.755,00	-	13.440,00	60.195,00	49.663,86
28	Edirne	3.416	0	638	4.054		-	68.210,00	336.470,00	285.943,81

T.C. Sayıştay Başkanlığı

						268.260,00				
29	Elazığ	1.106	0	89	1.195	85.200,00	-	9.570,00	94.770,00	80.355,00
30	Erzincan	199	17	168	384	14.955,00	17,00	19.770,00	34.742,00	30.886,04
31	Erzurum	243	0	91	334	19.005,00	-	10.630,00	29.635,00	25.615,40
32	Eskişehir	1.993	0	168	2.161	152.175,00	-	17.460,00	169.635,00	143.562,69
33	Gaziantep	1.220	0	14	1.234	92.250,00	-	1.620,00	93.870,00	79.813,98
34	Giresun	645	0	70	715	49.155,00	-	8.620,00	57.775,00	49.242,95
35	Gümüşhane	129	0	60	189	9.825,00	-	6.850,00	16.675,00	13.961,82
36	Hakkari	0	0	5	5	-	-	1.240,00	1.240,00	1.050,36
37	Hatay	1.517	0	110	1.627	118.065,00	-	12.980,00	131.045,00	109.142,75
38	Iğdır	53	0	39	92	4.275,00	-	4.480,00	8.755,00	467,11
39	Isparta	665	63	682	1.410	51.435,00	63,00	72.190,00	123.688,00	108.934,36
40	İstanbul	8.428	0	2340	10.768	638.730,00	-	278.700,00	917.430,00	777.099,12
41	İzmir	3.487	0	2839	6.326	265.635,00	-	297.940,00	563.575,00	481.365,30
42	Kahramanmaraş	2.172	0	18	2.190	169.320,00	-	1.980,00	171.300,00	32.131,93
43	Karabük	293	0	146	439	22.275,00	-	15.990,00	38.265,00	94.865,19
44	Karaman	1.308	0	96	1.404	101.490,00	-	10.350,00	111.840,00	1.908,64
45	Kars	0	0	141	141	-	-	14.940,00	14.940,00	86.764,35
46	Kastamonu	961	0	240	1.201	74.895,00	-	27.710,00	102.605,00	158.275,79
47	Kayseri	2.301	0	91	2.392	176.625,00	-	10.390,00	187.015,00	49.529,94
48	Kırıkkale	752	0	7	759	57.870,00	-	860,00	58.730,00	200.433,53
49	Kırklareli	2.592	0	388	2.980	195.990,00	-	42.050,00	238.040,00	73.148,75
50	Kırşehir	449	92	242	783	33.675,00	92,00	26.780,00	60.547,00	7.798,22
51	Kilis	106	0	11	117	8.040,00	-	1.160,00	9.200,00	250.612,36
52	Kocaeli	3.000	0	647	3.647	227.670,00	-	69.020,00	296.690,00	358.208,29
53	Konya	4.432	207	614	5.253	340.140,00	207,00	64.790,00	405.137,00	134.453,02
54	Kütahya	1.947	0	61	2.008		-	6.490,00	158.665,00	87.700,94

T.C. Sayıştay Başkanlığı

						152.175,00				
55	Malatya	1.288	0	17	1.305	101.250,00	-	1.760,00	103.010,00	314.447,34
56	Manisa	3.775	0	704	4.479	289.845,00	-	76.600,00	366.445,00	144.819,98
57	Mardin	39	0	51	90	2.925,00	-	5.460,00	8.385,00	-
58	Mersin	3.625	0	201	3.826	279.555,00	-	22.380,00	301.935,00	254.549,80
59	Muğla	2.397	0	1229	3.626	184.785,00	-	129.220,00	314.005,00	272.141,63
60	Muş	0	0	60	60	-	-	6.160,00	6.160,00	5.220,35
61	Nevşehir	876	41	53	970	67.050,00	41,00	5.960,00	73.051,00	64.877,22
62	Niğde	386	0	233	619	30.720,00	-	24.960,00	55.680,00	47.346,49
63	Ordu	1.297	0	17	1.314	102.885,00	-	1.890,00	104.775,00	88.878,68
64	Osmaniye	1.093	0	41	1.134	85.575,00	-	4.310,00	89.885,00	74.019,40
65	Rize	198	0	380	578	15.360,00	-	40.920,00	56.280,00	55.562,74
66	Sakarya	3.455	28	139	3.622	270.615,00	28,00	15.820,00	286.463,00	245.877,54
67	Samsun	2.139	0	1013	3.152	171.555,00	-	111.510,00	283.065,00	254.087,64
68	Siirt	0	0	55	55	-	-	5.920,00	5.920,00	4.906,96
69	Sinop	963	0	57	1.020	72.705,00	-	7.300,00	80.005,00	70.665,25
70	Sivas	767	0	140	907	58.665,00	-	15.670,00	74.335,00	63.801,63
71	Şanlıurfa	186	0	8	194	14.730,00	-	960,00	15.690,00	-
72	Şırnak	0	0	0	0	-	-	-	-	281.268,05
73	Tekirdağ	4.141	0	144	4.285	315.675,00	-	18.050,00	333.725,00	70.405,36
74	Tokat	213	89	485	787	15.975,00	89,00	51.660,00	67.724,00	150.377,47
75	Trabzon	2.088	0	146	2.234	160.860,00	-	16.370,00	177.230,00	5.406,67
76	Tunceli	0	0	58	58	-	-	6.410,00	6.410,00	13.297,89
77	Uşak	2.658	0	109	2.767	205.500,00	-	12.800,00	218.300,00	187.160,44
78	Van	0	0	178	178	-	-	18.260,00	18.260,00	15.534,06
79	Yalova	380	0	421	801	29.670,00	-	45.580,00	75.250,00	63.024,21
80	Yozgat	532	376	498	1.406	39.990,00	376,00	54.690,00	95.056,00	109.904,32

81	Zonguldak	1.770	0	273	2.043	134.160,00	-	29.890,00	164.050,00	138.268,77
	TOPLAM	117.318	1.712	26.415	145.445	9.026.130,00	1.712,00	2.884.610,00	11.912.452,00	10.307.031,08

B) Derneklere indirimli olarak verilen, satılmadığı için iade alınan ya da imha edilen avlanma izin kartlarına ilişkin işlemlerin muhasebe kayıtlarında izlenmediği görülmüştür.

Derneklere sağlanan iskontolar ile av turizmi faaliyetlerinden elde edilen gelirden tabiatın ve yaban hayatının desteklenmesi maksadıyla ilçe belediyelerine, belde belediyelerine ve köy tüzel kişiliklerine verilen katılım payı tutarları DMİS' de 61 Satış İndirimleri kodu altında izlenmektedir.

Bakanlığın 2016 yılı Faaliyet Raporunda yıl sonu itibari ile elde edilen gelirden 1.005.266,59 TL'nin katılım payı olarak ilçe belediyelerine, belde belediyelerine ve köy tüzel kişiliklerine aktarıldığı görülmekte iken AVBİS kayıtlarında bu tutar 952.955,21 TL olarak görülmektedir. Ayrıca derneklere sağlanan iskontoların detaylarına tek tek DMİS'te yer verilmemektedir. Bu nedenlerle DMİS'in sağlıklı veri üretmediği, Raporlamaya esas olmak üzere AVBİS'le döner sermaye işletmelerinin de eşgüdümlü çalışmasının sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "A-) AVBİS ile Döner sermaye işletmelerine ait kayıtlar arasındaki fark; AVBİS te avlanma pul bedeli KDV dahil ve av sezonu baz alınarak kayıt altına alındığı, döner sermaye işletmelerinde ise KDV'siz muhasebe kaydı yapıldığı ve mali yıl baz alınarak muhasebe kaydı yapılmaktadır.

B-) Avlanma izin kartlarının teslim alma satış ve iade işlemlerinin DMİS kayıtlarında takip için, Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ile gerekli görüşmeler yapılmış 2017-2018 av sezonunda 992 ve 993 nazım hesaplarında takip edilmesi ile ilgili eğitim verilmiştir.

Ayrıca konu ile ilgili Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün 2016 Düzenlilik Denetim Raporu (Genel Bütçe) 12 nolu bulgusunda detaylı açıklama yapılmıştır".denilmiştir.

Sonuç olarak sürdürülebilir av ve yaban hayatı yönetimi için av ve yaban hayvanlarının doğal yaşam ortamları ile birlikte korumak, geliştirmek, avlanmalarını kontrol altına almak ve avcılığı düzenlemek 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun amaçları arasında yer aldığı belirtilmiştir. Bu amaca hizmet eden AVBİS bakanlıkça kullanılan bir veri

tabanıdır. Bu alandan sağlanacak kaynağın yine bu alanda harcanması da aynı kanunun 10 ncu maddesinde hüküm altına alınmıştır. hüküm altına alınmıştır. Bu kanun gereğince tahsil edilen gelirler DMİS programı ile muhasebeleştirilmesi sağlanmaktadır. DMİS'in Döner sermaye işletmelerinin gelir ve giderlere ilişkin tüm işlemlerin sağlıklı yürütülebilmesi, mevzuat gereği her türlü istatikselsel veri ve raporlamaların alınmasına; mevzuatında belirtilen tüm bilgi ve belgelerin düzenlendiği bir yapıda yürütülmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 5: DKMP Döner Sermaye İşletmesinin Sulak Alan Faaliyet İzin Belgesi Gelirlerine Ait Tahsilatların Gelir Kaydının Gerçekleştirilmesi İle İlgili İşlemlerde İzni Veren Dairenin Süreci Takip Etmemesi;

DKMP Döner Sermaye İşletmesi avcılık, milli parklar ve sulak alanlar konularında faaliyet göstermektedir. İşletmenin faaliyet gelirleri 28.03.2016 tarih ve 360 sayılı Olur ile belirlenen ve Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği kapsamında tahsil edilen sulak alan faaliyet izin belgesi gelirlerinden oluşmaktadır.

Sulak alan faaliyet izin belgesi gelirleri; DKMP döner sermaye işletmesine ait Ziraat Bankası'nda açılmış olan 49-5001 numaralı banka hesabına yatırılmaktadır. Banka hesabına yatan paralar öncelikli olarak 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabına kaydedilmekte, verilen izin belgelerine ait faturanın kesilmesi sonrasında da döner sermaye saymanlığınca gelir hesabında muhasebeleştirilmektedir.

Ancak 340 Alınan Sipariş Avanslarına kaydedilen tutarların gelir kaydedilme işlemi gerçekleştirilmeden, banka hesabından harcama yapılmakta ve bu durum ise işletmenin zararda görünmesine yol açmaktadır. DKMP döner sermaye işletmesinin 2016 yılına ait Sulak alan faaliyet izin belgesi gelirleri 1.029.687,37 TL olup, gideri ise 1.913.036,32 TL dir. İşletme 883.180,70 TL zarar etmiş görünmektedir. Oysa 2016 yılına ait 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabında gelir kaydı yapılmamış, avans olarak bekleyen 789.436,20 TL bulunmaktadır.

Banka hesabına yatırılan izin verme işlemi ile ilgili tahsilatın gelir kaydı yapıldıktan sonra gider de ilgili faaliyet alanına ilişkin olarak gerçekleştirilmelidir. Bu nedenle gelirlerin ilgili banka hesaplarına yatırılmasının akabinde izni veren daire süreci takip etmeli ve sağlıklı olarak tahsilatın yapılması ve tutarın gelir hesabına alınması konusunda saymanlıkla gerekli işbirliğini yapması gerektiği değerlendirilmektedir.

Tablo 8: DKMP Döner Sermaye İşletmesinin 2016 yılı Gelir Hesabı, Sipariş Avansları Hesabı ile Banka Hesabı Durumu

H.Kod	Hesap Adı	Borç	Alacak	Borç Kalanı	Alacak Kalanı
340	ALINAN SIPARIS AVANSLARI HESABI	1.215.460,21	2.004.896,41	0,00	789.436,20
340.99	Diger Alıcılardan	1.215.460,21	2.004.896,41	0,00	789.436,20

Gelir Hesabı

H.Kod	Hesap Adı	Borç	Alacak	Borç Kalanı	Alacak Kalanı
600	YURTIÇI SATISLAR HESABI	1.029.687,37	0,00	0,00	1.029.687,37
600.05	Belgelendirme ve İzin Verme Gelirleri	0,00	1.029.687,37	0,00	1.029.687,37
600.05.07	İzin Verme Gelirleri	0,00	1.029.687,37	0,00	1.029.687,37

Banka Hesabı

H.Kod	Hesap Adı	Borç	Alacak	Borç Kalanı	Alacak Kalanı
102	BANKALAR	3.104.744,72	3.083.509,85	21.234,87	0,00

	HESABI				
102.01	Vadesiz	3.104.744,72	3.083.509,85	21.234,87	0,00
102.01.01	Ziraat Bankası	3.104.744,72	3.083.509,85	21.234,87	0,00

Kamu idaresi cevabında; aynen "Söz konusu sorun Sulak Alan Faaliyet İzin Belgesi gelirlerinin taşra teşkilatı döner sermaye işletmelerinden alınarak Merkez Döner Sermaye İşletmesine geçilmesini müteakip yaşanmaya başlanmış bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sulak Alan Faaliyet İzin Belgesine ait iş süreci gerek Bakanlığımızın iş akış süreçlerinde gerekse her yıl Bakanlık Olur'u düzenlenen "Korunan Alanlar Ücret Tarifesi ve Uygulama Usul ve Esasları" içerisinde yer alan "Sulak Alan Uygulama Esasları"nda açık olarak belirtilmesi ve çeşitli kereler tarafımızca taşra teşkilatına İzin Belgesi'nin teslim edilmesi aşamasında faaliyet sahibinden alınan fatura bilgi formları ve dekontların tarafımıza fatura kesilmek üzere iletilmesine yönelik talimat gönderilmesine rağmen taşra teşkilatı tarafından dekont ve fatura bilgi formları düzenli olarak Genel Müdürlüğümüze gönderilmemektedir. Bu durum İzin Belgesi verilen faaliyetlerin faturalarının kesilememesine ve belge ücretlerinin 340 Alınan Sipariş Avans Hesabından Döner Sermaye Saymanlığı gelir hesabına geçememesine sebep olmaktadır.

Bulgudaki uyarılar dikkate alınarak izin belgesinin imzalanıp gönderilmesini müteakip döner sermaye işletmesine fatura bilgi formu ve banka dekontu gönderilerek fatura kesilmesi temin edilecektir."denilmiştir.

Sonuç olarak İdare tarafından verilen cevapta Taşra teşkilatı tarafından dekont ve fatura bilgi formları düzenli olarak Genel Müdürlüğe gönderilmemesi nedeniyle İzin Belgesi verilen faaliyetlerin faturalarının kesilememesine ve belge ücretlerinin 340 Alınan Sipariş Avans Hesabından Döner Sermaye Saymanlığı gelir hesabına geçememesine neden olduğu belirtilmiştir.

Sözkonusu DKMP döner sermaye işletmesinin 2016 yılına ait geliri 1.029.687,37 TL olup, gideri ise 1.913.036,32 TL dir. İşletme 883.180,70 TL zarar etmiş görünmektedir. Oysa 2016 yılına ait 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabında gelir kaydı yapılmamış olan avans olarak bekleyen 789.436,20 TL bulunmaktadır.

Avans henüz satılmamış bir mal veya ifa edilmemiş bir taahhüt ya da yapılmamış bir hizmetle ilgili olan, bu itibarla henüz hak edilmiş bir niteliği olmayan; ileride doğacak olan alacağa mahsuben yapılan bir peşin ödemedir. Yani teslim edilecek mal veya sunulacak hizmetler için alınan bir ön ödemedir ve satışın yapılmasıyla ya da hizmetin sunulmasıyla gelire dönüşecektir; aksi takdirde müşteriye iade edilecektir.

Muhasebenin temel kavramlarından biri olan dönemsellik; gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesini, hasılat, gelir ve karların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılması gereğini ifade eder. Buna göre işletmenin elde ettiği gelir ve giderler, ilgili oldukları dönemin gelir tablosunda raporlanır. Bu nedenle idarenin gerekli tedbirleri alarak Muhasebenin dönemsellik ilkesinin gereğinin yerine getirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Döner Sermaye İşletmelerinde Saymanlık Görevinin Vekaleten Yürüten Saymanlar Tarafından Yerine Getirilmesi;

Döner sermaye işletmelerinde saymanlık görevinin vekaleten atanmış saymanlar tarafından yerine getirildiği görülmüştür. Bakanlığa ait 92 adet Döner Sermaye İşletmesinde saymanlardan sadece 16'sı asil olarak görev yapmaktadır. Saymanlardan 8'i bu görevi asilde bulunması gereken şartları taşımadığından ücret almadan yürütmekle görevli olup diğerleri de 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86.ncı maddesine göre vekaleten görevlendirilmiştir.

OSİB Döner Sermaye Yönetmeliğinin 10 ncu maddesinde işletmenin hizmetlerinin müsteşar, işletme müdürü, harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi, muhasebe yetkilisi, muhasebe birim personeli ve teknik eleman ile yeteri kadar diğer görevlilerden oluşan işletme idaresi tarafından yürütüleceği düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 12 nci maddesinde işletme yöneticisinin görevleri,13 üncü maddesinde harcama yetkilisi, 14 üncü maddesinde ise gerçekleştirme görevlileri tanımlanarak görevleri belirtilmiştir.

Bakanlık Disiplin Amirleri Yönetmeliğinde, İl şube müdürlerinin disiplin amiri vali olarak gösterilmişken; döner sermaye işletmesi muhasebe birimini yönetmekle sorumlu

saymanın birinci disiplin amiri il şube müdürleri, ikinci disiplin amiri Vali olarak belirlenmiştir; dolayısıyla Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği, Bakanlığın Döner Sermaye İşletmeleri Yönetmeliği ve Disiplin Amirleri Yönetmeliğinin ilgili hükümleri gereğince döner sermaye saymanlıkları il şube müdürlüklerine bağlıdır.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 16 ncı maddesine göre döner sermaye saymanları personel genel müdürlüğü tarafından atanır ve sayman atamalarının bir ay içinde Maliye Bakanlığına ve Sayıştay'a bildirilmesi zorunludur. Saymanların izinli, raporlu ve görevli oldukları sürede Şube ya da Bölge Müdürleri tarafından yerlerine yapılan görevlendirilmeler de Personel Genel Müdürlüğü bilgisi dahilinde yapılmalıdır.

Saymanlara ait görev ve sorumlulukların sağlıklı olarak yerine getirilmesini teminen ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde vekaleten görevlendirmelerin en aza indirilmesi gerektiği, saymanların Orman ve Su İşleri Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme Ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde açılacak sınavdan sonra görevlendirilmelerinin gerektiği, böylelikle görevin güçlüğü, önemi ve mali sorumluluk açısından saymanlık görevinin yeterli donanıma sahip personel tarafından yerine getirilmesinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Diğer yandan 645 sayılı KHK 'nın 657 sayılı KHK ile değişik 22 nci maddesi gereği döner sermaye işletmeleri Bakanlığın görev ve hizmetleriyle ilgili kurulmuş iken, uygulamada işletmelerin sadece Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün iş ve işlemleriyle ilgili faaliyet gösterdikleri görülmektedir.

Oysa Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğinin 3 cü maddesinde Döner Sermaye, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine kanunlarla verilen asli ve sürekli kamu görevlerine bağlı olarak ortaya çıkan ve genel idare esaslarına göre yürütülmesi mümkün olmayan mal ve hizmet üretimine ilişkin faaliyetlerin sürdürülebilmesi için, kamu idaresine bağlı olarak kurulmuş işletmelere tahsis edilen sermaye olarak tanımlanmıştır.

Madde hükmünden de anlaşılacağı üzere döner sermaye işletmeleri belli bir birime değil, kamu idaresine bağlı olarak kurulmuş işletmelerdir. Dolayısıyla idarenin görev ve hizmetleriyle ilgili tüm birimlerin genel idare esaslarına göre yürütülmesi mümkün olmayan mal ve hizmet üretimine ilişkin faaliyetleriyle ilgili olarak döner sermaye hizmetlerinden yararlanması gerekmektedir.

Sonuç olarak mevzuat hükümleri çerçevesinde Döner sermaye işletmelerinin statüsünün tüm birimlerin görevleriyle ilgili ihtiyaç duydukları faaliyetleri gerçekleştirmelerine imkan

verecek şekilde belirlenmesi, ayrıca döner sermaye saymanlığı görevini yapacak personelin de yüklendiği görevin güçlüğü, önemi ve mali sorumluluğuna uygun olarak belirlenmesi gerekmektedir. Kadro çalışmalarının sonuçlandırılarak sayman, veznedar, ambar memuru ve muhasebe memurlarının saymanlık birimlerinde görevlendirilmesi Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri gereğidir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Personel Dairesi Başkanlığına, görevde yükselme ve unvan değişikliği yönetmeliği hükümleri çerçevesinde sınav açılması ile ilgili teklif yapılacaktır."denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilerek Personel Dairesi Başkanlığına, görevde yükselme ve unvan değişikliği yönetmeliği hükümleri çerçevesinde sınav açılması ile ilgili teklif yapılacağı belirtilmiştir.

Döner sermayelerin kurulmasındaki başlıca amaçlar; işletmelere daha fazla idari ve mali özerklik sağlanabilmesi, ekonomik atıl kapasitenin kullanılması ve belirli bir talebin karşılanması ile Devlete ek gelir sağlanmasıdır. Döner sermaye işletmelerinin statüsünün tüm birimlerin görevleriyle ilgili ihtiyaç duydukları faaliyetleri gerçekleştirmelerine imkan verecek şekilde belirlenmesi, Döner sermaye işletmelerinin gelir ve giderlere ilişkin tüm işlemlerinin mevzuata uygun sağlıklı yürütülebilmesi, mevzuatında belirtilen tüm belgelerin tam ve doğru düzenlendiği bir yapıda yürütülmesi, döner sermaye işletmelerinde görev yapacak personelin de yüklendiği görevin güçlüğü, önemi ve mali sorumluluğa uygun olarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 7: 2016 yılında İdare Tarafından İşletilen Alanlarda Sayman Mutemetleri Bulunmaması ve Kapı Girişi Bedellerinin Tahsilatının Kefalet Tabi Olmayan Kişiler Eliyle Yaptırılması;

İdare tarafından işletilen alanlara ait kapı giriş ücretleri Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından bastırılıp, bölgelere gönderilen biletler ile tahsil edilmektedir. Kapı girişlerinde gelirleri tahsil etmekle görevlendirilen kişilerin kefalet tabi olmayan kişiler olduğu görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği Muhasebe Yetkilisi

Mutemedini Muhasebe Yetkilisi adına ve hesabına para ve parayla ifade edilebilen değerleri geçici olarak almaya, muhafaza etmeye, vermeye, göndermeye yetkili ve bu işlemlerle ilgili olarak doğrudan muhasebe yetkilisine karşı sorumlu görevli olarak tanımlanmıştır. Ayrıca muhasebe yetkilisinin muvafakati alınarak seçilecek personelin, harcama yetkilisi tarafından muhasebe yetkilisi mutemedi olarak görevlendirileceği, muhasebe yetkilisi mutemetleri hakkında Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. Bu hükümler OSİB Döner Sermayeli İşletmeler Yönetmeliği'nin 18 inci maddesinde de aynen yer almıştır.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 7, 8, 24, ve 67 nci maddelerinde de Muhasebe Yetkilileri ile Muhasebe Yetkilisi Mutemetleri tarafından tahsilatın ne şekilde yapılacağı, tahsilatların bankaya yatırılma süreleri, kontrol görevi ve sorumlulukları ile ilgili hususlar düzenlenmiştir.

İlgili maddelerden de anlaşılacağı üzere para tahsilatı ile ilgili iş ve işlemler Muhasebe Yetkilileri ve Muhasebe Yetkilisi Mutemetleri eliyle yapılmalıdır.

Diğer yandan 2489 sayılı Kefalet Kanununun 1 inci maddesinin 25.6.2009 tarihli ve 5917 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle değişik birinci fıkrasında; "*10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bu idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlarda para, menkul kıymet ve ayniyatı alıp veren ve elinde tutan; memur, sözleşmeli personel ve işçiler (geçici işçiler hariç) için müteselsil kefalet usulü kabul edilmiş ve bu maksatla tüzel kişiliği haiz Kefalet Sandığı kurulmuştur. Bu Kanundaki memur ve müstahdem ibarelerinden bu fıkra geçen kefalet tabi personel anlaşılır*" Denilmektedir.

Bu hükümlerle de geçici işçiler haricinde her personelin kefalet tabi tutulabileceği düzenlenmiş ve kuruluşlarda para, menkul kıymet ve ayniyatı alıp veren ve elinde tutan kişilerin kimler olabileceği konusuna açıklık getirilmiştir.

Aşağıda yer alan birinci tabloda 2016 yılında idare tarafından işletilen ve kapı girişi bedelleri idare tarafından tahsil edilen alanlar, ikinci tabloda ise işletmelerde görevlendirilmiş sayman mutemetleri görev unvanlarıyla gösterilmiştir. Bolu ilinde 3 adet alanın (Yedigöller Milli Parkı, Abant Gölü Tabiat Parkı, Gölcük Tabiat Parkı) kapı giriş bedelleri tahsilatı idarece yapıldığı halde sayman mutemedi görevini yürüten personel bilgisi bulunmamaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde sayman mutemetliği görevi için

mevzuata uygun görevlendirmelerin yapılması gerektiği, aynı zamanda DMİS (Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi) programının muhasebe yetkilisi mutemedi tahsilatlarının takibini de mümkün kılacak şekilde geliştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Tablo 9: 2016 Yılında İdare Tarafından İşletilen ve Kapı Girişi Bedelleri İdare Tarafından Tahsil Edilen Alanlar

Alan Adı	İşletmeci	İşletme Konusu
Abant Gölü Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi İşletmeciliği
Alleben Tabiat Parkı	İdare	Gerçeğin Kapı Girişi ve planda öngörülen yapı ve tesislerin yapılarak işletilmesi
Alleben Tabiat Parkı	İdare	Yamaç Kapı Girişi ve planda öngörülen yapı ve tesislerin yapılarak işletilmesi
Balamba Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi ve Kır Lokantası İşletmeciliği
Beydağları Sahil Milli Parkı	İdare	Büyük Çaltıcak Günübürlük Kullanım Alanı Kapı Girişi ve Onaylı Planındaki yapı ve tesislerin yapılarak işletilmesi
Büyük Menderes Deltası-Dilek Yarımadası Milli Parkı	İdare	Kapı Girişi
Cemal Tural Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi İşletmeciliği
Çamlıca Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, Kır Lokantası, Büfe ve Kirevi İşletmeciliği
Eriklitepe Tabiat Parkı	İdare	Giriş, Tesis İşletmeciliği ve Genel Saha Temizliği
Fatih Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, Günübürlük Kullanım Alanı, Bisiklet Parkuru, Büfe ve Kır Lokantası İşletmeciliği
Gölcük Tabiat Parkı(Bolu)	İdare	Alabalık Çiftlik Binası, Kır Lokantası, Günübürlük Kullanım Alanı yapılarak Giriş Kapısı İşletmeciliği
Göldağı Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, Büfe ve Kır Lokantası İşletmeciliği
Gümüşkum(100.Yıl) Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi ve Tesislerin işletmeciliği
Hatila Vadisi Milli Parkı	İdare	Kapı Girişi İşletmeciliği
Hisar Çamlığı Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, Büfe ve Kır Kahvesi İşletmeciliği
Huzurlu Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi ve planda öngörülen yapı ve tesislerin yapılarak işletilmesi
İnbükü Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi ve planda öngörülen yapı ve tesislerin yapılarak işletilmesi
İncüvez Çamlığı Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, Büfe işletmeciliği, sahanın korunması
Kadıncayırı Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, Kır Kahvesi ve Zipline İşletmeciliği
Kapıçam Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi İşletmeciliği
Karaahmetli Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi ve Günübürlük Kullanım Alanı İşletmeciliği
Kartaltepe Tabiat Parkı(Tekirdağ)	İdare	Kapı Girişi, Yamaç Paraşütü ile Planda Öngörülen Yapı ve

		Tesislerin yapılarak İşletilmesi
Kayabaşı Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi ve Satış Ünitesi İşletmeciliği
Kovanlık Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, Kır Kahvesi, Kır Lokantası ve Konaklama Ünitelerinin İşletmeciliği
Kumluk Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, Çadır Yeri ve Karavan Çekerek Yeri İşletmeciliği ve GKA İşletmeciliği
Kuzalan Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi ve Günlük Alan İşletmeciliği (Günübirlik Alan,2 adet Büfe ve 1 adet Yöresel Satış Ünitesi)
Musaözü Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi ve Günübirlik Kullanım Alanı İşletmeciliği
Nemrut Dağı Milli Parkı	İdare	Kapı Girişi İşletmeciliği
Soğuksu Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, büfe ve diğer tüm tesisler ve sahanın genel temizliği işletmeciliği
Tanay Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi, Kır Kahvesi, Kır Lokantası ve Konaklama Ünitelerinin İşletmeciliği
Uludağ Milli Parkı	İdare	Kapı Girişi İşletmeciliği
Yakupabdal Tabiat Parkı	İdare	Kapı girişi, saha temizliği
Yedideğirmenler Tabiat Parkı	İdare	Kapı Girişi ve Günübirlik Kullanım Alanı İşletmeciliği
Yedigöller Milli Parkı	İdare	Kapı Girişi İşletmeciliği
Yozgat Çamlığı Milli Parkı	İdare	Kapı Girişi, Günübirlik Kullanım Alanı, Bisiklet Parkuru, Büfe ve Kır Lokantası İşletmeciliği

Tablo 10: İşletmelerde 2016 yılında Görevlendirilen Sayman Mutemetleri

BÖLGESİ	İŞLETMESİ	SAYMAN MUTEMEDİ	
		Adı Soyadı	Ünvanı
DÖNER SERMAYE İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	MERKEZ	YOK	
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	DKMP İŞLETMESİ	YOK	
1.BÖLGE	İstanbul		TEKNİSYEN

MÜDÜRLÜĞÜ	Tekirdağ		TEKNİSYEN
	Kırklareli	YOK	
	Kocaeli		ARAŞTIRMACI
	Sakarya		BİLG. İŞL.
	Edirne	YOK	
2.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Bursa	YOK	
	ULUDAĞ MP.		MEMUR
	Bilecik	YOK	
	Yalova	YOK	
	Balıkesir	YOK	
3.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Çanakkale	YOK	
	Şanlıurfa	YOK	
	Adıyaman	YOK	
	Kilis	YOK	
	Şırnak	YOK	
	Mardin		İŞÇİ
4.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Gaziantep	YOK	
	Manisa	YOK	
	SpilDağı M.P.	YOK	
	İzmir		BİLG.İŞL. MEMUR
	Dilek Yarımadası M.P.		2 MEMUR 6 İŞÇİ
	Aydın	YOK	
	Marmaris M.P.		TEKNİKER
5.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Muğla	YOK	
	Afyon	YOK	
	BAŞKOMUTAN M.P	YOK	
	Uşak	YOK	
	Denizli		İŞÇİ
Kütahya		İŞÇİ	

	Eskişehir		ORMAN MUH. MEMURU
6.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Burdur	YOK	
	Antalya		İŞÇİ MEMUR
	Beydağları Sahil M.P.		MEMUR
	Isparta		ŞEF
7.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Adana		ORMAN MUH. MEMURU
	Mersin		3 MEMUR
	Niğde	YOK	
	Kayseri	YOK	
	Osmaniye		MEMUR
	Hatay	YOK	
8.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Konya	YOK	
	Karaman	YOK	
	Aksaray	YOK	
	Nevşehir		BİLG.İŞLT
9.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Ankara		3 MEMUR 3 İŞÇİ
	Bolu	YOK	
	Yozgat		İŞÇİ
	Kırıkkale		ARAŞTIRMACI
	Kırşehir	YOK	
	Düzce	YOK	
	Çankırı	YOK	
10.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Sinop	YOK	
	Kastamonu	YOK	
	Ilgaz dağı M.P.		ORMAN MUH. MEMURU
	Zonguldak	YOK	
	Bartın	YOK	
	Küre Dağları M.P.	YOK	
	Karabük	YOK	
11.BÖLGE	Samsun	YOK	

MÜDÜRLÜĞÜ	Ordu		VHKİ
	Amasya	YOK	
	Tokat	YOK	
	Çorum		TEKNİSYEN
12.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Rize	YOK	
	Kaçkar Dağları M.P.	YOK	
	Trabzon		BİLG.İŞLT
	Giresun	YOK	
	Gümüşhane	YOK	
	Artvin		MEMUR
13.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Erzurum		İŞÇİ
	Erzincan	YOK	
	Ağrı	YOK	
	Iğdır	YOK	
	Kars		BİLG.İŞLT
	Ardahan		BİLG.İŞLT
	Bayburt	YOK	
	Bingöl	YOK	
14.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Van	YOK	
	Hakkari	YOK	
	Bitlis	YOK	
	Muş	YOK	
	Siirt	YOK	
15.BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	Malatya		TEKNİKER
	Elazığ	YOK	
	Sivas	YOK	
	Diyarbakır	YOK	
	Tunceli	YOK	
	Kahramanmaraş	YOK	
	Batman	YOK	

Kamu idaresi cevabında; aynen "Konu ile ilgili eğitim verilmiş olup, görevlendirilmesi yapılmayanların Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre muhasebe yetkilisi mutemetleri görevlendirilmesi yapılacak

olup, yine kesinti yapılmayanlardan Kefalet Kanununa göre harcama birimlerince kesinti yapılarak kefalete tabi tutulacaktır."denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilerek, bulguda yer verilen hususlar doğrultusunda gerekli çalışmalar yapılacağı belirtilmektedir.

Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri gereği mutemet olarak görevlendirilen Kamu görevlileri tarafından yapılacak tahsilatların, DMİS'te açılacak bir mutemet modülü aracılığı ile yapılması; kaynağın etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması, hesap verebilirliğin ve malî saydamlığın sağlanması, gelire yönelik malî işlemlerin sağlıklı muhasebeleştirilmesi, raporlanması ve malî kontrolün sağlanması için gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 8: DMİS Programına Giriş Yapan Personelin İç Kontrole İlişkin Olarak Hazırlanan Mali İşlemler Akış Süreçlerinde Tanımlanmamış Olması;

DMİS Genel ve Özel Bütçeli idarelere bağlı döner sermayeli işletmelerin tamamının harcama ve muhasebe işlemlerini kapsayan web tabanlı bir sistem olup, döner sermayeli işletmelerin bütçe, muhasebe, harcama, personel, gelir ve taşınır işlemlerinin yürütülmesine imkan veren ortak bir web tabanlı uygulama yazılımıdır. DMİS, yöneticilerin sağlıklı, hızlı ve doğru karar vermelerini sağlarken, Döner Sermayeli İşletmelere ait kaynakların etkin, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasının sağlanması ve mali verilerinin genel yönetim verileri ile konsolide edilebilmesi hedeflenerek tüm döner sermayeli işletmelerin bütçe, harcama, muhasebe ve taşınır işlemleri bu sistem üzerinden yürütülmektedir.

5018 sayılı Kanunda her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu hükme bağlanmıştır.

Aynı kanunun 33 üncü maddesinde de; *Gerçekleştirme görevlileri, harcama talimatı üzerine; işin yaptırılması, mal veya hizmetin alınması, teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi ve ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması görevlerini*

yürütürler. Elektronik ortamda oluşturulan ortak bir veri tabanından yararlanmak suretiyle yapılacak harcamalarda, veri giriş işlemleri gerçekleştirme görevi sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığınca belirlenir. Gerçekleştirme görevlileri, bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken iş ve işlemlerden sorumludurlar.” Denilmiştir.

5018 Sayılı Kanunun 33 üncü maddesi ile birlikte gerçekleştirme görevi kapsamı genişletilmiştir. 5018 Sayılı Kanunun 8 inci maddesi ile düzenlenen hesap verme sorumluluğu da göz önünde bulundurularak DMİS programına giriş yapan personelin niteliklerinin Maliye Bakanlığınca belirlenmesi gerektiği düşünülmektedir.

Diğer taraftan İç kontrol sistemi, ulusal ve uluslararası mevzuatta belirtildiği gibi, idarelerin tüm faaliyetlerinde ve tüm birimlerindeki işi/görevi yapan bilgili ve tecrübeli personelin katılımı sağlanarak, iş sürecindeki risklerin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve bu risklerle mücadele için kontrollerin belirlenmesi ile bunların izlenmesi ve denetimini kapsayan bir sistemdir.

İç kontrolde mali işlemlere ilişkin akış süreçlerinin düzenlenmesi çalışmaları ile birlikte DMİS Programına Giriş Yapan Personelin de tanımlanmasının uygun olacağı ve bu personelin kadrolu (geçici işçiler dışında) personel olması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Bakanlığımız Strateji Geliştirme Başkanlığı ile işbirliği içerisinde iş akış süreçleri yapılacaktır."denilmiştir.

Sonuç olarak İç kontrol sistemi, idarelerin tüm faaliyetlerinde ve tüm birimlerindeki işi/görevi yapan bilgili ve tecrübeli personelin katılımı sağlanarak, iş sürecindeki risklerin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve bu risklerle mücadele için kontrollerin belirlenmesi ile bunların izlenmesi ve denetimini kapsayan bir sistemdir. Bakanlığın Genel bütçe ödeneklerinin 1/6 sına tekabül eden harcama ve muhasebe işlemlerini kapsayan 92 adet Döner sermaye işletmesinde iç kontrol sisteminin ve risklerin sisteme giriş yapan personelide kapsayacak şekilde detaylı belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 9: İşletme Merkez Müdürlüğünce Bütçesi Üzerinde Harcama Yapan İşletmelere Nakit Gönderilmesi

Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri hakkında 645 sayılı KHK 'nın 657 sayılı KHK ile değişik 22 nci maddesinde taşra teşkilatında yer alan döner sermaye

işletmelerinin belirlenecek limit üstü nakitlerinin merkez döner sermaye işletmesi hesabına aktarılacağı ve aktarılan bu nakitlerin ikinci fıkradaki amaçlar için merkez işletme müdürlüğünce değerlendirileceği düzenlenmiştir.

OSİB Döner Sermaye Yönetmeliğinin 11 inci maddesiyle işletmelerin nakit talepleri ile ilgili hareketleri ve ilgili işlemleri onaylamak görevi işletme müdürüne verilmiştir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 326 ncı maddesinde 393- Merkez ve Şubeler Cari Hesabının “Merkezin şubelerle, şubelerin merkezle veya kendi aralarındaki borç ve alacak ilişkilerinin izlenmesi için kullanılacağı” belirtilmiştir.

327 nci maddesinde ise merkezden şubelere, şubelerden merkeze veya bir şubeden başka bir şubeye herhangi bir değer gönderildiğinde, bu değerleri gönderen muhasebe birimince bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilerek Merkezden veya şubelerden herhangi bir değer alındığında bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç kaydedilir." denilmek suretiyle hesabın ne şekilde çalışacağı gösterilmiştir.

Bütçesi üzerinde harcama yapan işletmelerin 393 kodlu hesaptan vergi, taşıt kiralama, temizlik hizmet alımı, posta pulu, dayanıklı malzeme alımı, ilan gideri, köy tüzel kişiliklerine ödeme ve diğer hizmet alımları için 2016 yılında talep ettikleri toplam tutarlar ile hesaba gönderdikleri limit üstü nakitleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 11: Bütçesi Üzerinde Harcama Yapan İşletmeler

İŞLETME ADI	2016 GELİR BÜTÇESİ	2016 GİDER BÜTÇESİ	2016 GELİRLERİ	2016 GİDERLERİ	KAR EDEN İLLER	ZARAR EDEN İLLER	MERKEZDEN GİDEN NAKİTLER	MERKEZE GELEN LİMİT FAZLALARI	NAKİT FARKI
SAKARYA	847.000,00	378.000,00	784.292,94	962.716,59	317.020,72		565.000,00	565.000,00	0,00
ULUDAĞ MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ	7.935.000,00	2.027.000,00	7.243.125,78	3.229.016,85	4.030.881,11		4.520.000,00	5.310.000,00	790.000,00
DİLEK YARIMADASI MİLLİ PARK MÜDÜRLÜĞÜ	3.952.000,00	495.000,00	3.873.389,94	818.883,13	3.184.602,93		3.065.000,00	2.853.000,00	212.000,00
A.KARAHİSAR	510.000,00	547.000,00	276.693,21	1.464.058,17		709.177,43	1.466.000,00	65.000,00	1.401.000,00
DENİZLİ	640.000,00	375.000,00	616.852,32	530.634,04	86.923,85		330.000,00	400.000,00	70.000,00
BAŞKOMUTANLIK MP	23.000,00	126.000,00	10.200,24	141.196,75		122.616,39	264.500,00	30.000,00	234.500,00
KÜTAHYA	473.000,00	281.000,00	437.120,52	590.363,20		150.020,22	335.000,00	245.000,00	90.000,00
ESKİŞEHİR	661.000,00	609.000,00	419.082,72	825.457,05		398.446,16	340.000,00	175.000,00	165.000,00
BURDUR	332.000,00	283.000,00	339.139,83	571.409,50		203.646,78	254.600,00	-	254.600,00
ANTALYA	5.182.000,00	1.467.000,00	4.499.216,74	2.111.814,81	2.444.450,35		3.310.000,00	3.013.000,00	297.000,00
ISPARTA	321.000,00	779.000,00	533.356,29	1.020.044,10		500.392,66	920.000,00	290.000,00	630.000,00
MERSİN	1.854.000,00	1.752.000,00	1.550.981,67	2.695.693,68		1.111.063,36	1.755.000,00	435.000,00	1.320.000,00
KAYSERİ	609.000,00	971.000,00	666.940,68	1.099.820,50		382.491,35	770.000,00	210.000,00	560.000,00
OSMANİYE	517.000,00	978.000,00	324.707,81	1.618.037,80		843.815,77	2.210.000,00	489.000,00	1.721.000,00
HATAY	729.000,00	931.000,00	299.309,17	1.069.020,44		735.150,74	810.000,00	-	810.000,00
KIRIKKALE	294.000,00	233.000,00	142.353,00	266.122,13		56.944,26	192.500,00	56.000,00	136.500,00
SİNOP	433.000,00	290.000,00	515.037,12	506.763,71		54.678,45	325.000,00	270.000,00	55.000,00

T.C. Sayıştay Başkanlığı

KASTAMONU	371.000,00	266.000,00	355.432,21	635.342,02		290.611,83	515.000,00	221.000,00	294.000,00
ZONGULDAK	495.000,00	279.000,00	357.852,03	463.573,93		109.143,62	359.000,00	232.000,00	127.000,00
KARABÜK	172.000,00	218.000,00	149.702,25	219.322,20		81.740,57	92.000,00	14.000,00	78.000,00
ORDU	534.000,00	435.000,00	339.896,25	485.444,08	83.221,40		110.000,00	205.000,00	95.000,00
AMASYA	280.000,00	192.000,00	225.407,79	230.894,48		114.432,79	320.000,00	30.000,00	290.000,00
TOKAT	404.000,00	284.000,00	399.756,00	285.713,78	128.849,88		360.500,00	509.000,00	148.500,00
RİZE	237.000,00	846.000,00	174.030,05	1.259.429,94		1.028.874,59	1.650.000,00	-	1.650.000,00
TRABZON	1.909.000,00	870.000,00	1.688.198,01	1.051.409,55	600.917,68		990.000,00	1.075.000,00	85.000,00
GÜMÜŞHANE	111.000,00	2.109.000,00	120.754,31	2.358.689,03		980.090,31	2.739.000,00	215.000,00	2.524.000,00
ARTVİN	692.000,00	763.000,00	321.986,63	849.908,68		537.490,96	853.500,00	130.000,00	723.500,00
GİRESUN	533.000,00	594.000,00	356.223,82	834.926,34		481.710,09	615.000,00	62.000,00	553.000,00
ERZURUM	207.000,00	552.000,00	117.604,40	616.234,44		480.570,25	570.000,00	-	570.000,00
BİNGÖL	81.000,00	130.000,00	119.241,35	271.127,48		155.171,50	215.000,00	55.000,00	160.000,00
VAN	101.000,00	230.000,00	55.009,61	638.486,75		301.911,79	665.000,00	-	665.000,00
MALATYA	395.000,00	1.082.000,00	285.734,19	1.438.797,12		1.180.322,15	1.392.500,00	38.000,00	1.354.500,00
DİYARBAKIR	168.000,00	237.000,00	98.385,86	500.944,16		391.134,25	488.000,00	10.000,00	478.000,00
K.MARAŞ	435.000,00	1.079.500,00	529.601,71	1.360.949,62		823.873,41	1.070.000,00	155.000,00	915.000,00
KİLİS	146.000,00	88.000,00	29.719,38	108.109,49		59.608,72	100.000,00	-	100.000,00
SİİRT	58.000,00	133.000,00	18.025,84	135.212,12		118.338,61	132.500,00	-	132.500,00
BATMAN	74.000,00	93.000,00	48.421,21	120.400,51		76.373,72	91.000,00	9.000,00	82.000,00
ŞURFA	238.000,00	479.000,00	284.675,39	3.152.074,79		604.822,49	2.203.000,00	100.000,00	2.103.000,00

Tablo 12: Yıl Sonu İtibariyle İşletmelerin 393 Merkez ve Şubeler Cari Hesabının Kayıtları

İŞLETME ADI	BORÇLU	ALACAKLI
ADANA	1.310.000,00	635.000,00
ADIYAMAN	742.000,00	239.000,00
AFYON	1.466.000,00	65.000,00
AKSARAY	75.000,00	45.000,00
AMASYA	320.000,00	30.000,00
ANKARA	2.815.000,00	1.390.000,00
ANTALYA	3.310.000,00	3.013.000,00
ARDAHAN	270.000,00	-
ARTVİN	853.500,00	130.000,00
AYDIN	630.000,00	665.000,00
AĞRI	66.500,00	-
BALIKESİR	780.000,00	750.000,00
BARTIN	88.000,00	61.500,00
BATMAN	91.000,00	9.000,00
BAYBURT	64.000,00	10.500,00
BAŞKOMUTANLIK	264.500,00	30.000,00
BEYDAĞLARI	2.532.000,00	3.850.000,00
BOLU	600.000,00	1.960.000,00
BURDUR	254.600,00	-
BURSA	1.050.000,00	924.000,00

BİLECİK	120.000,00	130.000,00
BİNGÖL	215.000,00	55.000,00
BİTLİS	119.000,00	-
DENİZLİ	330.000,00	400.000,00
DKMP	1.565.000,00	815.000,00
DÜZCE	716.600,00	228.000,00
DİLEK (AYDIN)	3.065.000,00	2.853.000,00
DİYARBAKIR	488.000,00	10.000,00
EDİRNE	766.000,00	583.000,00
ELAZIĞ	130.000,00	193.000,00
ERZURUM	570.000,00	-
ERZİNCAN	55.000,00	40.000,00
ESKİŞEHİR	340.000,00	175.000,00
GAZİANTEP	293.000,00	465.000,00
GÜMÜŞHANE	2.739.000,00	215.000,00
GİRESUN	615.000,00	62.000,00
HAKKARİ	345.000,00	-
ILGAZ	474.000,00	485.000,00
ISPARTA	920.000,00	290.000,00
İĞDIR	81.000,00	-
KAHRAMANMARAŞ	1.070.000,00	155.000,00
KARABÜK	92.000,00	14.000,00
KARAMAN	260.000,00	403.000,00
KARS	1.543.000,00	566.000,00
KASTAMONU	515.000,00	221.000,00
KAYSERİ	770.000,00	210.000,00
KAÇKAR(RİZE)	160.000,00	190.000,00
KIRIKKALE	192.500,00	56.000,00
KIRKLARELİ	250.000,00	260.000,00
KIRŞEHİR	72.000,00	85.000,00
KOCAELİ	740.000,00	902.000,00
KONYA	610.000,00	410.000,00
KÜRE (BARTIN)	267.000,00	-
KÜTAHYA	335.000,00	245.000,00
KİLİS	100.000,00	-
MALATYA	1.392.500,00	38.000,00
MANİSA	195.000,00	410.000,00
MARDİN	19.000,00	-
MARMARİS	500.000,00	700.000,00

MUĞLA	2.905.000,00	3.255.000,00
MUŞ	186.000,00	-
NEVŞEHİR	353.000,00	265.000,00
NİĞDE	177.000,00	100.000,00
ORDU	110.000,00	205.000,00
OSMANİYE	2.210.000,00	489.000,00
RİZE	1.650.000,00	-
SAKARYA	565.000,00	565.000,00
SAMSUN	2.526.065,00	255.000,00
SPİL (MANİSA)	145.000,00	320.000,00
SİNOP	325.000,00	270.000,00
SİVAS	228.000,00	106.000,00
SİİRT	132.500,00	-
TEKİRDAĞ	545.000,00	622.000,00
TOKAT	360.500,00	509.000,00
TRABZON	990.000,00	1.075.000,00
TUNCELİ	90.000,00	271.000,00
ULUDAĞ	4.520.000,00	5.310.000,00
UŞAK	245.000,00	320.000,00
VAN	665.000,00	-
YALOVA	475.000,00	-
YOZGAT	485.000,00	169.000,00
ZONGULDAK	359.000,00	232.000,00
ÇANAKKALE	385.000,00	384.000,00
ÇANKIRI	745.000,00	25.000,00
ÇORUM	216.000,00	122.000,00
İSTANBUL	8.848.000,00	9.166.285,00
İZMİR	1.680.000,00	1.872.000,00
MERSİN	1.755.000,00	435.000,00
ŞANLIURFA	2.203.000,00	100.000,00
ŞIRNAK	10.000,00	-
HATAY	810.000,00	-
TOPLAM	77.510.765,00	52.113.285,00

İşletmenin bir hesap dönemi içerisinde yapacağı iş ve faaliyetleriyle üretim hedeflerini gösteren ve işletme bütçesinin esasını teşkil eden bir belge olan iş programının sağlıklı düzenlenmesi gerekmektedir. Döner sermaye işletmeleri faaliyetlerini yürütürken, bütçe

projeksiyonunu esas alacağından, bu işletmelerin gelir ve giderlerinin iş programlarıyla uyumlu gerçekçi tahmin edilmesi gerektiği, gelirleri üzerinde gider yapmamaları ve gelirlerini artırıcı faaliyetlerde bulunmalarının sağlanmasının gerektiği; ayrıca genel bütçe ödeneğinin bulunması halinde de söz konusu ödemelere ilişkin olarak genel bütçe ödeneklerinden talebin karşılanmasının mali disiplin açısından gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Daha sağlıklı bütçe hazırlanması için döner sermaye işletmeleri bilgilendirilecek ve Genel Bütçe ödeneklerinin kullanılması için Strateji Geliştirme Başkanlığı ile koordinasyon sağlanacaktır."denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece verilen cevapta bulgumuz kabul edilmiştir., Yatırımların devamlılığının ön planda tutulması yanında iş programında üretim hedeflerini gözetmek ve giderlerin doğru ve yerinde yapılmasını sağlamak esastır. Bu nedenle bulguda yer verilen hususlara ilişkin olarak işletmelerin öncelikle sağlıklı iş programı ve gerçekçi bütçe yapmaları sağlanmalıdır. Bütçesi üzerinde harcama yapan işletmelere 393 Merkez ve Şubeler Cari Hesabından nakit aktarılırken mali disipline özen gösterilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 10: Kapı Giriş Ücretleri Bakanlık Tarafından Tahsil Edilen Korunan Alanların Ziyaretçi Giriş Ücretleri İçin Bastırılan Biletlerin Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi;

Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiat Anıtı ve Tabiatı Koruma Alanlarından kapı giriş ücretleri Bakanlık tarafından tahsil edilenlere ait ziyaretçi giriş ücretlerine ait biletler Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından bastırılmakta ve teslim teslim belgesi karşılığında Bölge Müdürlüklerine teslim edilmektedir. Kapı giriş ücretlerinin tahsilatı bu biletler ile gerçekleştirilmektedir.

Milli Parklar Kanununa tabi olan milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları ve tabiatı koruma alanlarına yönelik olarak idarenin işlettiği alanlarda 2016 yılında uygulanacak kapı giriş ücretleri Bakanlık Makamının 28.03.2016 tarih ve 360 sayılı Oluru ile belirlenmiştir.

Kapı giriş ücretlerinin tahsili için bastırılan biletlerin üzerinde sahanın adı ve ücret tarifesi basılı değildir. Tahsilatı yapan birim tarafından tahsilatı yapılan alanın adı, giriş ücreti ve ücretin tahsil edildiği tarih biletin hem dip koçanına hem de ziyaretçiye verilen kısma basılarak belirtilmektedir. Ancak yapılan satışa ait bu işlemlerin muhasebe kayıtlarına yansıtılmadığı görülmüştür.

Bakanlık tarafından bastırılan kapı giriş biletlerinde tarih ve ücret yazılmasa dahi Bakanlık Olurunda o yıl için belirlenen ücret kadar değer ifade ettiği açıktır. Ücret ve tarih ihtiva etmeyen biletlerden o yıl kullanılmayanlar Bakanlığa iade ve imha için gönderilmemekte, sonraki yıllarda da kullanılmaktadır. 2016 Yılı Konsolide Gelir Tablosunda 600.05.01.01 kodunda - Kapı Giriş Ücreti Gelirleri 8.482.278,22 TL olarak görünmektedir.

Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir.

Kapı giriş ücreti tahsil edildiğinde sayman mutemedine teslim edilen adet ve tutar üzerinden 99 Nazım Hesaplar da muhasebeleştirilmelidir.

Ayrıca yıl içinde kullanılmayan biletlerin iade ve imhasının da Döner Sermaye İşletmesi Muhasebe kayıtlarında izlenmesi için DMİS Programında 99 Nazım Hesaplar 992 Basılan Para ve Değerli Kağıt Hesabı başlığı altında alt hesap açılması gerektiği düşünülmektedir.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 34 ncü maddesinde işletmelerin varlık, kaynak, gelir ve gider hesaplarının dışında, muhasebenin bilgi verme ve izleme görevi yüklediği işlemleri, muhasebe disiplini altında toplanması istenen işlemleri ile gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerine ilişkin işlemlerini izlemek üzere Nazım Hesaplar kullanacağı belirtilmektedir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 6 Şubat 2016 tarihli Genel Tebliği ile 2016 yılına ait parasal sınırlar, süreler ve oranlar belirlenmiştir. Bu tebliğ uyarınca muhasebe birimleri dışında görev yapan muhasebe yetkilisi mutemetleri tarafından 7 günlük süre beklenilmeksizin muhasebe birimi veznesine teslim edilmesi gereken nakit üst limiti 8000 TL dir.

Muhasebe kayıtlarında sadece gelir kaydının yapılması olarak sürdürülen uygulamanın yerine para ve parayla ifade edilebilen değerlerin saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin muhasebe kayıtlarının yapılması ve raporlanmasının sağlanmasının yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; aynen "Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünce faaliyet alanları kapsamında yer alan 2873 sayılı Milli Parklar Kanununa tabi olan alanların Giriş

Kontrol Ünitesi idaremiz tarafından işletilen alanlara girişlerde her yıl Bakanlık Makam onayı ile belirlenen ücret tarifesi ile usul ve esaslar kapsamında ücret tahsilatı yapılan alanlara yönelik biletler Genel Müdürlüğümüzce bastırılmıştır. Bahse konu alanların her birisinin ücret tarifelerinin bir birinden farklı olması ve söz konusu ücret tarifelerinin her yıl Bakanlık makam Oluru ile güncellenmesi sebebiyle söz konusu biletlerde tarih ve bedel yer almamaktadır. Ayrıca idaremiz tarafından işletilmekte olan alanların bazıları süreç içerisinde ihaleye konu edilebilmekte olması sebebiyle bahse konu biletlerde korunan alanın ismi de yer almamaktadır. Bakanlığımız taşra birimlerinin talepleri doğrultusunda Genel Müdürlüğümüzce bastırılan biletlerin dağıtımı Bakanlığımız Bölge Müdürlüğüne yapılmaktadır. Bastırılan biletlerin yıllık olarak değil gelecek yıllarda da kullanılabilmesine imkan sağlaması maksadıyla tarih ve bedel konulmamış olup, bunlar ücret tahsilatı yapılan korunan alanın bağlı olduğu İl Şube Müdürlüğü veya Milli Park Müdürlüğü tarafından her yıl Bakanlık tarafından yayınlanan ücret tarifesine göre tarih, korunan alanın adı ve bedeli kaşe ile basılarak ücret tahsilatı yapıldığından dolayı muhasebe kayıtlarında izlenememektedir.

Ancak raporda yer alan hususun giderilmesine yönelik Genel Müdürlüğümüzce yapılacak değerlendirme sonucunda çözüm üretilecektir.

Ayrıca söz konusu biletler alındı kayıt defterleri üzerinde seri numaraları yazılıp kayıt altına alınmakta olup, muhasebe yetkilileri tarafından da kontrolleri yapılmaktadır."denilmiştir.

Sonuç olarak İdare tarafından verilen cevapta bulgumuzda belirttiğimiz hususlar kabul edilmiştir. Ücret tahsilatı yapıldığı ancak muhasebe kayıtlarında izlenemediği belirtilerek biletlerin alındı kayıt defterleri üzerinde seri numaraları yazılıp kayıt altına alınmakta olduğu, muhasebe yetkilileri tarafından da kontrollerinin yapıldığı ifade edilmiştir.

Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümleri gereği mutemet olarak görevlendirilen Kamu görevlileri tarafından DMİS'te açılacak bir mutemet modülü aracılığı ile (buna veznelere de dahil) yapılmalıdır. Bu modülde geliri tahsil eden yetkili, gelirin doğduğu kaynak ve yer neresi olursa olsun, ilgili modül üzerinden tahsilat işlemi yapabilmelidir. İlgili tahsilatlar sistem üzerinden gerekli görüldüğünde sorgulanabilmeli, her tahsilat için bir muhasebe işlem fişi yerine belirli tarihler arasında (ki tahsilatların 7 günlük

sürede banka hesabına yatırılması gerekmektedir.) banka hesabına yatırılan tahsilatlar icmal listesi ile tek muhasebe işlem fişinde muhasebeleştirilebilmelidir. İlgili modül, mutemetlerin online olarak kasa bakiyelerinin Muhasebe Yetkililerince görülmesini sağlamalı, kasa limitleri veya süre limitlerinde mutemedi uyarmalı, gerekirse işlem yaptırmamalı, mutemet bazında raporlamaya da uygun olması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kaynağın etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması, hesap verebilirliğin ve malî saydamlığın sağlanması, gelire yönelik malî işlemlerin muhasebeleştirilmesi, raporlanması ve malî kontrolün sağlanması için DMİS'in bu yönüyle de geliştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Döner Sermaye İşletmelerinin Kayıtlarında "Alınan Sipariş Avansları Hesabına" İlişkin Olarak Önceki Yıllardan Gelen Bakiye Bulunması;

Merkez Döner Sermaye İşletmesi'nin 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabında kayıtlı 2014 yılından gelen 138.323,73 TL bakiye bulunduğu görülmüştür.

Döner Sermaye İşletmeleri Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği' nin 276 ncı maddesi "Alınan Sipariş Avansları Hesabı" başlığı altında düzenlenmiş olup, bu hesabın işletmenin satış amacıyla gelecekte yapacağı mal ve hizmet teslimleri ile ilgili olarak peşin tahsil ettiği tutarların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Alınan sipariş avansına konu mal teslim edildiğinde veya öngörülen hizmet yapıldığında alınan avans tutarının bu hesaba, tahsilatın şekline göre ilgili hesaplara nasıl kaydedileceği, ayrıca alınan sipariş avanslarından yapılan iadelerin ne şekilde hangi hesaplara kaydedileceği de yönetmelikte belirtilmiştir.

Söz konusu hesapta kayıtlı tutarlara ilişkin olarak yönetmelik hükmünde belirtilen kayıt işlemlerinin muhteviyatına ve önceki yıllardan gelip gelmediğine bakılarak gelir ya da iade kayıtlarının yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

Aşağıdaki tabloda 2016 yılı sonunda Merkez Döner Sermaye İşletmesi kayıtlarındaki önceki yıllardan gelen Alınan Sipariş Avansları Hesabına ilişkin detaylar verilmiştir.

340 Alınan Sipariş Avansları Hesabına ilişkin olarak 2017 yılına devir kaydı bulunan işletmeler ise diğer tabloda gösterilmiştir. Tabloda gösterilen işletmelerin söz konusu hesaba ilişkin bakiyelerinde önceki yıllardan gelen tutarların da mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 13: Merkez Döner Sermaye İşletmesi 340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı Kayıtları

Yevmiye No:	Alacağın Doğuş Tarihi	Borçlunun Adı Soyadı veya Ünvanı	Alacağın/Borcun Niteliği	Alacak/Borcun Tutarı
1	01.01.2014			28.300,00
1	01.01.2014			10.000,00
1	01.01.2014			2.000,00
1	01.01.2014			10.000,00
1	01.01.2014			2.500,00
1	01.01.2014			10.000,00
1	01.01.2014			5.000,00
1	01.01.2014			7.500,00
1	01.01.2014			5.000,00
1	01.01.2014			5.000,00
1	01.01.2014			10.000,00
1	01.01.2014			5.000,00
1	01.01.2014			5.000,00
1	01.01.2014			5.000,00
1	01.01.2014			2.500,00
1	01.01.2014			500,00
1	01.01.2014			1.224,41
162	13.02.2014			1.220,00
1	01.01.2014			10.000,00
1	01.01.2014			2.500,00
18	07.01.2014			2.500,00
881	02.07.2014			129,32
1120	19.08.2014			5.000,00
1130	20.08.2014			2.200,00
1997	02.11.2015			250,00
Toplam				138.323,73

Tablo: 14 Döner Sermaye İşletmelerinin Alınan Sipariş Avansları Hesabına İlişkin Kayıtlar

İşletme Adı	340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı Bakiyesi	İşletme Adı	340 Alınan Sipariş Avansları Hesabı Bakiyesi
Adıyaman	3.976,00	Nevşehir	305,00
Afyon	5.307,88	Ordu	5.852,18
Ankara	720.820,55	Sakarya	235,00
Artvin	22.581,73	Samsun	280,00

Bahkesir	4.515,63	Sivas	43.727,58
Bilecik	5.536,70	Tekirdağ	1.690,00
Bolu	423.899,00	Tokat	1.793,00
Burdur	124,00	Trabzon	3.655,66
Çanakkale	11.852,65	Uşak	9.556,89
Çankırı	2.997,05	Van	738,00
Çorum	2.318,00	Yozgat	2.195,83
Denizli	21.681,08	Zonguldak	2.609,00
Edirne	1.293,85	Aksaray	226,00
Elazığ	1.653,50	Bayburt	976,32
Eskişehir	1.740,00	Karaman	18.143,03
Gümüşhane	902,00	Kırıkale	3.132,00
Isparta	3.957,33	Bartın	280,29
Mersin	6.703,66	Iğdır	3.914,80
İstanbul	80.177,36	Yalova	1.124,00
İzmir	117.115,58	Karabük	1.400,00
Kars	82.871,88	Osmaniye	77.736,05
Kastamonu	1.441,50	Düzce	3.206,60
Kayseri	4.667,00	Merkez	138.323,73
Kırklareli	2.377,14	Dkmp Genel Müd.	789.436,20
Kırşehir	494,00	Başkomutanlık (Afyon)	340,00
Kocaeli	1.365,25	Uludağ (Bursa)	32.162,05
Kütahya	12.209,86	Ilgaz Dağı (Kastamonu)	91,39
Malatya	15.830,31	Spil Dağı (Manisa)	1.968,39
Manisa	890,66	Marmaris M. P.(Muğla)	92.365,41
K.maraş	5.219,02	Muğla	138.260,53
Mardin	190,27	Toplam	2.942.435,372

Kamu idaresi cevabında; aynen "İşletme Müdürlüğümüz hesaplarında bulunan sipariş hesaplarına ilişkin bakiyeler;

- Bakanlığımız faaliyet konusunda yer alıp almadığının bilinmemesi
- Bakanlığımız faaliyet konusunda yer alıyorsa çeşidinin ne olduğu bilinmediği

Para yatıran firma ya da şahısların süreci takip etmediğinden söz konusu tutarlar sipariş avanslar hesabında bekletilmektedir. İlgili mevzuat dâhilinde zaman aşımı süresi bekletildikten sonra gelir hesabına aktarımı yapılacaktır."denilmiştir.

Sonuç olarak

Bulgumuzda yer alan Tablolarda gösterilen işletmelerin söz konusu hesaba ilişkin Toplam.2.942.435,372 TL lık bakiyede önceki yıllardan gelen tutarların da mevcut olduğu idare cevabında kabul edilmiştir. Muhasebenin temel kavramlarından biri olan dönemsellik; gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesini, hasılat, gelir ve karların aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırılması gereğini ifade eder. Buna göre işletmenin elde ettiği gelir ve giderler, ilgili oldukları dönemin gelir tablosunda raporlanır. Bu nedenle idarenin gerekli tedbirleri alarak Muhasebenin dönemsellik ilkesinin gereğinin yerine getirilmesi Söz konusu hesapta kayıtlı tutarlara ilişkin olarak Yönetmelik hükmünde belirtilen kayıt işlemlerinin muhteviyatına ve önceki yıllardan gelip gelmediğine bakılarak gelir ya da iade kayıtlarının yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

7. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞININ 2016 YILI 92 İŞLETMENİN BİRLEŞTİRİLMİŞ BİLANÇOSU					
	Önceki Dönem	Cari Dönem		Önceki Dönem	Cari Dönem
AKTİF VARLIKLAR			PASİF(KAYNAKLAR)		
I-DÖNEN VARLIKLAR	0,00	169.191.988,31	I- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	129.842.092,35
A- Hazır Değerler	0,00	9.951.641,62	A- Ticari Borçlar	0,00	13.879.372,29
1- Kasa		4.404,84	1- Satıcılar		7.251.946,01
2- Alınan Çekler			2- Alınan Depozito ve Teminatlar		5.421.998,03
3- Bankalar		9.947.236,78	3- Diğer Ticari Borçlar		1.195.428,25
4- Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (-)		0,00	B- Diğer Borçlar	0,00	110.845.627,72
5- Diğer Hazır Değerler			1- Personele Borçlar		15.747,77
B- Menkul Kıymetler	0,00	0,00	2- Diğer Çeşitli Borçlar		110.829.879,95
1- Hisse Senetleri			3- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı		
2- Kamu Kesimi Tah. Snt. ve Bonoları			C- Alınan Avanslar	2.944.528,41	
3- Diğer Menkul Kıymetler		0,00	1- Alınan Sipariş Avansları		2.942.435,37
4- Menkul Kıymet Değ. Duş. Krşılığı(-)			2- Alınan Diğer Avanslar		2.093,04
C- Ticari Alacaklar	0,00	194.312,50	D- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri	0,00	0,00
1- Alıcılar		127.530,21	1- Yıllara Yaygın İnş. ve Onarım Hakediş Bedelleri		
2- Alacak Senetleri			E- Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	0,00	1.990.689,27
3- Alacak Senetleri Reeskontu (-)			1- Ödenecek Vergi ve Fonlar		1.132.336,61
4- Verilen Depozito ve Tem.		61.194,76	2- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri		3.771,15
5- Şüpheli Diğer Alacaklar			3- Ödenecek Doner Sermaye Yükümlülükleri		837.196,12
6- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)			4- Ödenecek Doner Sermaye Katkı Payları		
7- Diğer Ticari Alacaklar			5- Vad. Geçmiş Ertelenmiş veya Tak. Vergi ve Diğ. Yük.		
8- Şüpheli Ticari Alacaklar		1.703.417,00	6- Ödenecek Diğer Yükümlülükler		17.385,39
9- Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılı (-)		1.701.794,47	7- KDV Tevakküfleri		0,00
10- Banka Kredi Kartlarından Alacaklar		3.965,00	8- İstihkaklardan Vergi Borçlarına Karşılık Yapılan Kesnt.		0,00
D- Diğer Alacaklar	0,00	110.898.429,90	F- Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	165.692,66
1- Personelden Alacaklar		8.613,81	1- Donem Karı Vergi ve Diğer Yas. Yük. Karşılıkları		0,00
2- Diğer Çeşitli Alacaklar		110.889.816,09	2- Donem Karının Peşin Ödenen Verg. ve Diğ. Yük. (-)		0,00
3- Şüpheli Diğer Alacaklar		79.281,92	3- Kıdem Tazminatı Karşılığı		165.692,66
4- Şüpheli Diğer Alacak Karşılığı (-)		79.281,92	4- Maliyet Giderleri Karşılığı		
E- Stoklar	0,00	311.121,70	5- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları		
1- İlk Madde ve Malzeme		260.426,95	G- Gelecek Aylık Gelirler ve Gid. Tahakkukları	0,00	16.182,00
2- Yarı Mamüller			1- Gelecek Aylara Ait Gelirler		16.182,00
3- Mamüller			2- Gider Tahakkukları		
4- Ticari Mallar			H- Diğer Kısa Vadeli yabancı kaynaklar	0,00	0,00
5- Diğer Stoklar			1- Hesaplanan KDV		
6- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)			2- Merkez ve Şubeler Cari hesabı		0,00
7- Verilen Sipariş Avansları		50.694,75	3- Sayım ve Tesellüm Fazlaları		
F- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	0,00	0,00	4- Diğer Çeşitli Yabancı Kaynaklar		
1- Yıllara Yaygın İnş. ve On. Maliyetleri Mamuller			KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	0,00	129.842.092,35
2- Taahhütlere Verilen Avanslar			II- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00
G- Gelecek Aylık Gid. ve Gel. Tahakkukları	0,00	14.689,14	A- Ticari Borçlar	0,00	0,00
1- Gelecek Aylara Ait Giderler		14.689,14	1- Satıcılar		
2- Gelir Tahakkukları			2- Alınan Depozito ve Teminatlar		
H- Diğer Dönen Varlıklar	0,00	47.821.793,45	3- Diğer Ticari Borçlar		
1- Devreden KDV		26.971.600,98	B- Diğer Borçlar	0,00	0,00
2- İdrarilecek KDV			1- Diğer Çeşitli Borçlar		
3- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar		7.953.103,76	2- Kamuya Olan Ertelen. veya Taksitlendirilmiş Borçlar		
4- İş Avansları		0,00	C- Alınan Avanslar	0,00	0,00
5- Personel Avansları		0,00	1- Alınan Sipariş Avansları		
6- Sayım ve Tesellüm Noksanları		393,65	2- Alınan Diğer Avanslar		
7- Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar		12.896.695,08	D- Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	0,00
8- Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı			1- Kıdem Tazminatı Karşılığı		
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	0,00	169.191.988,31	E- Gelecek Yıllara Ait Gelir ve Gider Tahakkukları	0,00	0,00
II-DURAN VARLIKLAR			1- Gelecek Yıllara Ait Gelirler		
A- Ticari Alacaklar	0,00	204.953,48	2- Gider Tahakkukları		
1- Alıcılar			UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPL.	0,00	0,00
2- Alacak Senetleri			III- ÖZKAYNAKLAR	0,00	59.434.570,27
3- Alacak Senetleri Reeskontu (-)			A- Ödenmiş Sermaye	0,00	76.992.694,20
4- Verilen Depozito ve Tem.		204.953,48	1- Sermaye		78.334.064,05
5- Diğer Ticari Alacaklar			2- Ödenmiş Sermaye (-)		1.341.369,85
6- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)			3- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları		
B- Diğer Alacaklar	0,00	7.558,47	B- Sermaye Yedekleri	0,00	0,00
1- Personelden Alacaklar		1.068,25	1- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları		
2- Diğer Çeşitli Alacaklar		6.490,22	C- Kar Yedekleri	0,00	0,00
3- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)			1- Özel Fonlar		
C- Mali Duran Varlıklar	0,00	0,00	D- Geçmiş Yıllar Karları		
1- Diğer Mali Duran Varlıklar			1- Gelecek Yıllar Zararları (-)		37.950.169,41
2- Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı (-)			F- Dönem Net Karı (Zararı)	0,00	20.392.045,48
D- Maddi Duran Varlıklar	0,00	19.782.830,68	1- Donem Net Karı		39.978.713,58
1- Arazi ve Anlatılar		84.849,60	2- Donem Net Zararı (-)		19.586.668,10
2- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri		0,00			
3- Binalar		9.144.180,57			
4- Tesis, Makine ve Cihazlar		3.860.207,16			
5- Taşıtlar		1.182.544,87			
6- Demirbaşlar		17.553.919,96			
7- Diğer Maddi Duran Varlıklar					
8- Birikmiş Amortismanlar (-)		15.060.174,40			
9- Yapılmakta Olan Yatırımlar		3.016.449,90			
10- Verilen Avanslar		853,02			
E- Maddi Olmayan Varlıklar	0,00	-879,46			
1- Haklar		29.207,00			
2- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar					
3- Birikmiş Amortismanlar (-)		30.086,46			
4- Verilen Avanslar					
F- Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	0,00	0,00			
1- Arama Giderleri					
2- Hazırlık ve Geliştirme Giderleri					
3- Birikmiş Tükenme Payları (-)					
4- Verilen Avanslar					
G- Gelecek Yıllık Ait Gid. ve Gelir Tahakkukları	0,00	0,00			
1- Gelecek Yıllara Ait Giderler					
2- Gelir Tahakkukları					
H- Diğer Duran Varlıklar	0,00	90.211,14			
1- Gelecek Yıllarda İndirilecek KDV					
2- Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar					
3- Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Dur. Vart.		0,00			
4- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar		90.211,14			
5- Diğer Çeşitli Duran Varlıklar					
6- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)					
7- Birikmiş Amortismanlar (-)					
8- Alınan Teminatlar Alacaklı Hesabı					
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI	0,00	20.084.674,31	ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	0,00	59.434.570,27
AKTİF TOPLAMI	0,00	189.276.662,62	PASİF TOPLAMI	0,00	189.276.662,62

Kayıtlara uygunluk tasdik olunur. 31/12/2016

Banka Teminat Mektupları (900) :
Demirbaş Değerleri (940) :11.021.577,55
3.024,99

2016 YILI KONSOLİDE GELİR TABLOSU	
A- BRÜT SATIŞLAR	77.219.087,74
1- Yurt İçi Satışlar	76.867.782,13
2- Yurt Dışı Satışlar	0,00
3- Diğer Gelirler	351.305,61
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	-1.561.328,80
1- Satıştan İadeler (-)	-1.002.474,60
2- Satış İskontoları (-)	0,00
3- Diğer İndirimler (-)	-558.854,20
C- NET SATIŞLAR	75.657.758,94
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	-24.293.097,79
1- Satılan Mamüller Maliyeti (-)	0,00
2- Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	0,00
3- Satılan Hizmet Maliyeti (-)	-24.293.097,79
4- Diğer Satışların Maliyeti (-)	0,00
BRÜT SATIŞ KARI ve ZARARI	51.364.661,15
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)	-34.709.513,82
1- Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	-50.800,00
2- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	0,00
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	-34.658.713,82
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	16.655.147,33
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR ve KARLAR	3.468.687,81
1- Faiz Gelirleri	2.705.991,40
2- Konusu Kalmayan Karşılıklar	0,00
3- Menkul Kıymet Satış Karları	0,00
4- Kambiyo Karları	0,00
5- Reeskont Faiz Gelirleri	0,00
6- Diğer Olağan Gelir ve Karlar	762.696,41
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER ve ZARARLAR (-)	-558,37
1- Karşılık Giderleri (-)	0,00
2 - Menkul Kıymet Satış Zararları (-)	0,00
3- Kambiyo Zararları (-)	0,00
4- Reeskont Faiz Giderleri (-)	0,00
5- Diğer Olağan Gider ve Zararlar (-)	-558,37
OLAĞAN KAR VEYA ZARARLAR	20.123.276,77
H- OLAĞANDIŞI GELİR ve KARLAR	414.553,13
1- Önceki Dönem Gelir ve Karları	207.971,01
2- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	206.582,12
I- OLAĞANDIŞI GİDER ve ZARARLAR (-)	-145.784,42
1- Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları (-)	0,00
2- Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	-116.999,62
3- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	-28.784,80
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	20.392.045,48
J- DÖNEM KARI VERGİ ve DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)	0,00
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	20.392.045,48

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
2016 YILI
PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	113
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	114
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	114
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	114
5. GENEL DEĞERLENDİRME	116
6. DENETİM BULGULARI.....	117

1. ÖZET

Bu rapor, OSIB'in performans denetimi sonuçlarını içermektedir.

6085 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

OSIB'in hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2016 yılı Performans Programı,
- 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı Stratejik Plan, Performans Programı ve Faaliyet Raporu raporlama gereklerine uyum kriterleri (mevcudiyet, zamanlılık, sunum) açısından incelenmiş ve yapılan bu inceleme sonucunda;

Stratejik Plan, Faaliyet Raporu ve Performans Programının mevcudiyet, zamanlılık ve sunum kriterlerini karşıladığı görülmüştür.

Stratejik Plan ve Performans Programı, performans bilgisinin içeriğine yönelik kriterlerden ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlama açısından değerlendirilmiş olup kriterlere kısmen uygun olduğu, Faaliyet Raporunun ise performans bilgisinin içeriğine yönelik kriterlerden tutarlılık, doğrulanabilirlik, geçerlilik/ ikna edicilik açısından kriterlere uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

Faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ile ilgili olarak, performans veri kayıt sisteminin değerlendirmesi sonucunda, sistemin hedef ve gösterge açısından performansı ölçme ve raporlama amacına uygun olmadığı, faaliyet sonucuna ilişkin veri kayıt sisteminin önemli riskler içerdiği, faaliyet gerçekleştirmelerine ait ölçümlerin yapılamadığı, bu nedenle faaliyet sonuçlarının doğruluğuna ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmamasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin

performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, OSIB'in yayımladığı 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2016 yılı Performans Programı ve 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2016 yılı performans denetimi kapsamında OSIB'in yayımladığı 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2016 yılı Performans Programı ve 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Stratejik Plan beş yıllık olup 2013-2017 dönemini kapsamaktadır. Stratejik Plan değerlendirilmesi 2014 yılında yapılmış olup tespit edilen bulgulara 2014 yılı Sayıştay performans denetim raporunda yer verilmiştir. 2016 yılında stratejik planda her hangi bir değişiklik olmadığından değerlendirme yapılmamıştır.

Performans programı; Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre Performans Programının Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanması, en geç Mart ayının on beşine kadar Maliye Bakanlığına ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına (Kalkınma Bakanlığı) gönderilmesi gerekirken, idare Performans Programının zamanında yayınlanmadığı ve Bakanlıklara geç gönderildiği görülmüştür. Böylece zamanlılık kriterine uymamakla birlikte bulgu konusu yapılan hususlar dışında mevcudiyet, sunum ilgililik, ölçülebilirlik ve iyi tanımlama kriterlerine uymaktadır.

Faaliyet raporu; mevcudiyet, zamanlılık, sunum kriterlerine uygun olarak hazırlanmış olup, bulgu konusu yapılan hususlar dışında tutarlılık doğrulanabilirlik, geçerlilik ve ikna edicilik kriterlerine uymaktadır.

Faaliyet sonuçlarının ölçülmesi ile ilgili olarak Bakanlığın performans veri kayıt sisteminin; iyi tanımlanmadığı, işleyişinin doğrulanabilir olmadığı sistemin güvenilirliğini sağlayacak kontrollerin yapılmadığı, faaliyet gerçekleştirmelerine ait ölçüm kriterlerinin net olmaması nedeniyle faaliyet sonuçlarının doğruluğuna ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılamamıştır.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Performans Göstergesinin İyi Tanımlanmamış Olması;

Kurumun 2016 yılı Performans Programında yer alan bazı hedefler için belirlenen göstergelerin iyi tanımlanmamış olduğu görülmüştür. Performans Programında;

(8) no.lu performans hedefi “Bakanlığın görev alanı ile ilgili konularda politika geliştirmek, bağlı kuruluşlar eliyle yürütülen faaliyetleri izlemek, yönlendirmek, koordine etmek” kapsamında (2) no.lu performans göstergesi “İzleme değerlendirme rapor sayısı” şeklinde belirlenmiştir. Bahsi geçen göstergede raporların neler olduğu ve hangi faaliyetlere ilişkin olacağı belirlenmemiştir, dolayısıyla iyi tanımlanmamıştır.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğe göre performans programlarında yer alan hedef ve göstergelerin sade ve anlaşılır olması esastır. Burada vurgulanan, idarelerin başarmak istedikleri hedefleri açık ve net ortaya koymalarıdır. Göstergelerin iyi tanımlanmamasının idarelerin hedefe yönelik başarılarını yanlış raporlama olasılığını artıracığı düşünülmektedir.

Bu kapsamda kurumun hedef ve göstergelerinin açık ve anlaşılır olması için bahsi geçen göstergeler için iyi bir tanımlama yapmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Özetle; Bahse konu gösterge 2017-2021 Stratejik Planında yer almadığından 2017 Performans Programında kullanılmamıştır. Ayrıca, bundan sonraki süreçlerde göstergenin kullanılması durumunda sözkonusu öneri dikkate alınacaktır. Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında bundan sonraki süreçlerde Göstergelerin iyi tanımlanmamasına ve kurumun hedef ve göstergelerinin açık ve anlaşılır olmasına dikkat edileceği ifade edilerek

konu ettiğimiz husus kabul edilmiştir.

BULGU 2: Tespit Edilen Göstergelerin Hedefle İlgili Olmaması;

Kurumun 2016 yılı Performans Programında yer alan bazı hedefler için belirlenen göstergelerin hedefle ilgili olmadığı görülmüştür. Performans Programında;

(12) no.lu performans hedefi “Ülkemizde ulusal ölçekte yapılan arazi kullanım haritalarını güncellemek” kapsamında (1) no.lu performans göstergesi “Çölleşme ile mücadele eylem programında öngörülen tedbirlerin gerçekleşme düzeyi” ve (2) no.lu performans göstergesi “Erozyonla mücadele eylem planında öngörülen tedbirlerin gerçekleşme oranı” şeklinde belirlenmiştir. Ayrıca (9) no.lu performans hedefi “Su kalitesini korumak ve iyileştirilmesini sağlamak” kapsamında (3) no.lu performans göstergesi “Su kayıp kaçak konusunda düzenlenecek eğitim sayısı” şeklinde belirlenmiştir. Bahsi geçen göstergelerin hedef ile ilgisi kurulamamıştır.

Çölleşme ve Erozyonla mücadele eylem programındaki tedbirlerin gerçekleşme düzeyinin arazi kullanım haritalarının güncellenmesi hedefine hizmet etmediği değerlendirilmektedir. Ayrıca su kayıp kaçak konusunda belediye personeline verilecek eğitimlerin su kalitesinin korunması ve iyileştirilmesine hizmet etmediği değerlendirilmektedir.

Performans Programı Hazırlama Rehberine göre hedeflerin gerçekleşmesine yönelik olarak doğru faaliyetlerin belirlenmesi ve bunların maliyetlerinin gerçeğe en yakın şekilde hesaplanması, mal ve hizmet üretimine ilişkin daha isabetli tercihler yapılması, kaynakların amaç ve hedeflere tahsis edilmesini öngören bütçeleme anlayışının işlerlik kazanması açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda kurumun hedef ve göstergelerinin birbirleriyle uyumlu ve gerçekleştirilmek istenen sonuca yönelik olması ayrıca hedeflerin gerçekleşmesi amacına hizmet edecek doğru faaliyetlerin belirlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; Kamu idaresi cevabında (12) no.lu performans hedefi kapsamında belirlenen (1) ve (2) no.lu performans göstergesi için özetle; *“Bakanlığımız 2017-2021 Stratejik Planında mezkûr hususlar dikkate alınarak uyumsuzluk giderilmiştir”. denilmektedir.*

(9) no.lu performans hedefi kapsamında belirlenen (3) no.lu performans göstergesi için özetle; *“ Su kayıpları konusu ilk etapta suyun miktar olarak etkin ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması olarak görülmekle birlikte, teknik detayda şebekelerdeki fiziki kayıplara yol açan çatlaklardan girişim olması halinde su kalitesini de ciddi düzeyde ve olumsuz yönde etkileyen bir husustur. Su kayıplarını hem miktar hem de kalite yönünden*

dikkate almak en doğru yaklaşım olacaktır. Bununla birlikte Havza Yönetimi Daire Başkanlığı altında çalışılan bu konunun Dairenin diğer konuları ile bir bütün olarak düşünüldüğünden aynı bölümde yer aldığı düşünülmektedir. Ancak, Bakanlığımız 2017-2021 Stratejik Planı doğrultusunda hazırlanan 2017 Performans Programında gösterge 13 no'lu "AB mevzuatı ile uyumlu bütüncül planlar yapmak" Performans Hedefinin altında yer almıştır." Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi cevabında (12) no.lu performans hedefi kapsamında belirlenen (1) ve (2) no.lu performans göstergesi için; bulgumuzda belirtilen hususların dikkate alınarak 2017–2021 Stratejik Planında uyumsuzluğun giderildiği ifade edilmiş ve bulgumuzda yer alan husus kabul edilmiştir.

(9) no.lu performans hedefi kapsamında belirlenen (3) no.lu performans göstergesi ile ilgili olarak; Bakanlığın 2017–2021 Stratejik Planı doğrultusunda hazırlanan 2017 Performans Programında göstergeye 13 no'lu "AB mevzuatı ile uyumlu bütüncül planlar yapmak" Performans Hedefinin altında yer verildiği ifade edilmekte olduğundan konunun ileriki yıllarda takibinin yapılmasının uygun olduğu değerlendirilmektedir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>